

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Lexikologická analýza základních ekonomických výrazů v čínštině

Lexicological analysis of basic economic expressions in Chinese

OLOMOUC 2022

Bc. Lucie Šklářová

vedoucí diplomové práce: Kučera Ondřej, Mgr. Ph.D.

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

.....

ANOTACE

Cílem této práce je lexikologická analýza vybraných ekonomických výrazů v čínštině. Skládá se z dvou základních výzkumných otázek. První z nich je analýza tendencí při tvoření ekonomické zásoby v čínštině. V jejím rámci byly analyzovány ekonomické termíny z hlediska způsobu vzniku. Druhá otázka je zaměřena na frekvenci čínských znaků a radikálů obsažených v tomto typu slovní zásoby za účelem zjištění jejich preferencí. Hlavním výstupem jsou jednotlivé analýzy a jejich popisy. Jejich cílem je identifikovat tendence při tvorbě této slovní zásoby. Vedlejším výstupem je slovník vybrané ekonomické slovní zásoby.

Klíčová slova: čínština, výpůjčky, ekonomie, kvantitativní lingvistika, lexikologie, analýza

Počet stran: 157

Počet znaků: 170 400

Počet titulů použité literatury: 46

OBSAH

ANOTACE	3
OBSAH.....	4
EDIČNÍ POZNÁMKA	6
ÚVOD.....	7
1. ČÍNSKÁ SLOVNÍ ZÁSoba.....	9
1.1 Čínské znakové písmo.....	10
1.2 Tvoření slovní zásoby v čínštině.....	12
1.2.1 Jednoduchá slova	13
1.2.2 Kompozita.....	13
1.3 Výpůjčky	14
1.3.1 Přejímání slovní zásoby v čínštině.....	15
1.3.2 Fonetické výpůjčky.....	16
1.3.3 Grafické výpůjčky.....	17
1.3.4 Sémantické výpůjčky	18
1.3.5 Hybridní výpůjčky	18
1.3.6 Kalky.....	19
1.3.7 Neologismy vyvolané impulzem z jiného jazyka	19
1.3.8 Problematika určování jazykových výpůjček v čínštině.....	19
2. EKONOMICKÁ SLOVNÍ ZÁSoba	21
2.1 Ekonomická teorie a její vývoj v Číně.....	21
2.2 Přejímání ekonomické slovní zásoby do čínštiny	23
3. KORPUS	25
4. LEXIKOLOGICKÁ ANALÝZA.....	117
4.1 Gramatická funkční charakteristika	117
4.2 Etymologická analýza	118
4.3 Shrnutí.....	123
5. ANALÝZA RADIKÁLŮ A ZNAKŮ	125
5.1 Frekvence radikálů	125
5.2 Frekvence znaků.....	131
5.3 Shrnutí.....	132
ZÁVĚR	133
RESUMÉ V ANGLICKÉM JAZYCE	135

SEZNAM LITERATURY	136
Odborná bibliografie	136
Webové stránky	139
Slovníky	139
PŘÍLOHY	140

EDIČNÍ POZNÁMKA

V této práci jsou uváděny čínské znaky vždy ve své zjednodušené podobě, pro účely transkripce je použita transkripce pchin-jin. Výjimku tvoří vlastní názvy obsažené v textu, u kterých byla použita Švarného standardní česká transkripce čínštiny. Co se týče přepisů zdrojů čínských děl a autorů, je volba přepisu určována na základě přepisu jména a autora v díle. V případě čínských zdrojů je použita transkripce pchin-jin. Jednotlivé ekonomické výrazy v čínštině jsou v textu uváděny ve formátu: výraz ve znacích (*přepis*, „překlad“). Pokud je v textu samostatný čínský znak, je uveden ve formátu znak (*přepis*). Japonské názvy jsou uvedeny ve znacích, pro jejich přepis byla použita česká transkripce Čekošiki rómadží.

ÚVOD

Ekonomická slovní zásoba se v dnešní době nevyskytuje pouze v novinách, nýbrž je součástí běžného života. Čína není výjimkou. Přitom tomu není tak dávno, kdy v čínštině tato dnes nezbytná slovní zásoba z velké části chyběla. K procesu tvoření a přejímání ekonomické terminologie v čínštině docházelo ve větší míře převážně až počátkem 20. století.

Táto práce je zaměřena na lexikologickou analýzu vybraných ekonomických výrazů v čínštině. Existují výzkumy ekonomické slovní zásoby v několika evropských jazycích, především angličtině a ruštině, nicméně v čínštině není zpracování tohoto tématu dostatečné. Na druhou stranu již v čínštině existují výzkumy jiné tematické slovní zásoby, proto se lze tuto práci považovat jako doplnění těchto výzkumů. Ekonomická slovní zásoba v čínštině není zajímavá jen tím, že soustavně vznikala až ve 20. století, ale zajímavé jsou také procesy vzniku této slovní zásoby.

Hlavním cílem práce je mapování tendencí při doplňování ekonomické slovní zásoby v čínštině. Konkrétně je zjišťován způsob vzniku jednotlivých složenin, a také jsou analyzovány jednotlivé znaky a radiály, ze kterých jsou tyto výrazy složeny. Z hlediska struktury je práce rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou představeny čínské písmo a některé procesy tvorby slovní zásoby v čínštině. Zároveň je obecně představena ekonomická teorie, její historie v Číně a slovní zásoba s ní související. V praktické části jsou vypracovány korpus a analýzy. Vedlejším cílem je sestavení slovníku základní ekonomické slovní zásoby.

Korpus je sestaven na základě čínské verze díla *Zásady ekonomie* autora Gregoryho N. Mankiwa. Pro tvorbu korpusu jsou použita všechna hesla ze sekce Slovníček pojmů a některá vybraná hesla z rejstříku publikace. Korpus je sestaven na základě čínské verze knihy, která je v čínštině rozdělena na dva díly (makroekonomie a mikroekonomie). Jako pomůcka pro překlad do češtiny byla použita česká verze publikace. Jednotlivé vstupy jsou řazeny abecedně podle českých názvů. Následně jsou všechna hesla popsána. Nejdříve je uvedena definice podle ekonomických příruček *Zásady ekonomie*, *Slovník ekonomických pojmů pro střední školy a veřejnost* a *Základy ekonomie I*. Dále je uveden anglický výraz, čínský výraz a přepis v transkripci pchin-jin. Poté je výraz rozdělen na své dílčí části, konkrétně na jednotlivé složeniny a znaky, které jsou sémanticky popsány.

V poslední části je provedena lexikologická a kvantitativní analýza korpusu. Nejprve je zjišťován původ a gramatická funkční charakteristika jednotlivých výrazů. V druhé části je analyzována frekvence znaků a radikálů obsažených v korpusu. Nakonec jsou shrnuty výsledky analýzy s důrazem na preferenci znaků, radikálů a způsobu tvoření této slovní zásoby.

1. ČÍNSKÁ SLOVNÍ ZÁSoba

V této kapitole bude představena čínská slovní zásoba obecně. Nejprve bude uvedeno čínské písmo, poté bude představen proces tvoření slovní zásoby v čínštině a způsoby jazykové výměny mezi čínštinou a jinými jazyky.

Nejdříve je třeba určit definici čínského jazyka, ze které tyto práce vychází. Pojmem „čínština“ neboli „čínské jazyky“ jsou obecně označovány dialekty území Číny. Čínštinu lze genealogicky rozdělit na několik větví, které zahrnují čínské dialekty. Tyto dialekty nemusí být navzájem srozumitelné, nicméně genealogicky vykazují společné znaky (Norman 1988, s. 1). V této práci je pojmem čínština vnímána tzv. standardní čínština (zkráceně MSC), která je oficiální standardizovanou formou čínského jazyka ČLR (Dong 2014, s. 2).

Širší zařazení čínštiny z hlediska genealogie je poměrně problematické. Podle některých názorů patří do tzv. sino-tibetské jazykové rodiny. Většina odborníků na tibetsko-barmskou jazykovou rodinu sice uznává příbuznost čínštiny s těmito jazyky, nicméně ji považují za velmi vzdálenou (Norman 1988, s. 7). Někteří lingvisté se dokonce domnívají, že existuje genetický vztah mezi čínštinou a tajsko-kadajskými jazyky (Norman 1988, s. 7). Dále existují teorie, podle kterých je čínština geneticky příbuzná také s vietnamštinou, která bývá řazena mezi austroasijské jazyky (Černý 1998, s. 52).

Čínština je geograficky obklopená altajskou jazykovou rodinou, do které patří mongolské, turkické, tunguzské jazyky, sporně také korejština a japonština (Miler 1971, v Norman 1988, s. 6). Tyto jazyky měly zásadní vliv na vývoj čínského jazyka. Například obohatily čínštinu o afixy (Norman 1988, s. 6) a pravděpodobně také způsobily změnu syntaktické struktury podstatné jméno–adjektivum na adjektivum–podstatné jméno (Norman 1988, s. 11).

Čínštinu lze charakterizovat jako tónový jazyk se slovosledem SVO (podmět, přísudek, předmět). Z hlediska typologie (tj. třídění na základě gramatiky) původně čínština patřila mezi tzv. amorfní neboli izolované jazyky. Funkční charakteristika amorfního jazyka se silně opírá o slovosled, který je obvykle fixní. Zároveň u takových jazyků z pravidla nedochází ke změnám kořenů a přidávání afixů. Lexikální či gramatický význam u stejně znějících slov bývá často rozlišován odlišným tónem či intonací. Naproti tomu v moderní

čínštině vlivem jiných jazyků postupně došlo zejména k implementaci aglutinačních prvků typických pro altajské jazyky, jakými jsou afixy (Černý 1998, s. 59–62).

1.1 Čínské znakové písmo

Čínské znakové písmo vzniklo původně jakožto piktografické písmo, u kterého znaky představovaly obrázky, podobně jako například egyptské hieroglyfy (Černý 1998, s. 45). Jednalo se o morfemické písmo, tedy jeden grafém (znak) se rovnal jednomu morfému (Norman 1988, s. 58). Od té doby však čínské znakové písmo prošlo dlouhým vývojem. Důsledkem toho například v současnosti nemusí nutně platit vztah: jeden grafém je roven jednomu morfému. Některé čínské znaky v přejatých slovech plní pouze fonetickou funkci (Norman 1988, s. 60). Podle Normana (1988, s. 74) čínské znaky nicméně zůstaly konstantní v tom, že jeden grafém vždy odpovídá jedné slabice. Má tedy vždy vztah, kdy jeden grafém je zároveň jeden sylabograf. Za výjimku lze považovat proces tzv. erizace, při které je znak 儿 (*ér*) napojen za slovo, čímž způsobuje změnu výslovnosti předcházející slabiky (Švarný, Uher 2014, s. 26). I přes tyto změny mají čínské znaky ideografický charakter dodnes (Černý 1998, s. 45).

Z hlediska struktury je čínský znak složen z tahů (Sehnal 2002, s. 19). V klasické čínštině byly čínské znaky kategorizovány na znaky ukazující na jevy, zpodobňující tvary, ztvárňující zvuk, ideografické, sdruženě vysvětlující, vypůjčené, transfigurované a konvenční (Sehnal, s. 20–24). Vzhledem k tomu, že bylo problematické zobrazit některé pojmy použitím obrázkového písma, především ty abstraktního charakteru (Norman 1988, s. 59), vznikaly nové znaky postupným slučováním jednotlivých piktogramů. Například spojením znaků v roli fonetika a determinativu vznikaly znaky ztvárňující zvuk 形声 (*xíng shēng*). Zatímco fonetická část odkazovala na výslovnost znaku, determinativ přibližoval jeho věcný význam (Sehnal 2002, s. 21). K dalšímu způsobu tvoření znaků například patří slučování znaků na základě logických souvislostí, jako je tomu u ideografických znaků (Sehnal 2002, s. 22).

Kromě fonetika a determinativu jsou v souvislosti s čínskými znaky spojovány především tzv. radikály. V odborné literatuře může docházet ke slučování termínů determinativ a radikál. Determinativ je pojem označující tu část znaku, která nejlépe vystihuje význam celého znaku, zatímco radikál je část, pod kterou je celý znak řazen ve slovníku (Kučera 2005, s. xv).

Původ čínských znaků je datován okolo 14. až 11. století před našim letopočtem. Původně se čínské znaky zapisovaly na kosti a želví krunýře. Nejčastěji se jednalo o věštecké texty (Norman 1988, s. 58). Později vlivem kulturní dominance čínské civilizace došlo k přejímání čínského znakového písma do některých jiných jazyků, a to i přestože nebylo pro zápis daného jazyk příliš vhodné. V těchto jazycích fungovaly jako morfémy nebo jako sylabografy. Například znak 水 má význam „voda“ v čínštině (*shuǐ*), japonštině (*mizu*), korejštině (*mul*) a vietnamštině (*nước*) i odlišnou výslovnost. Tvoří tedy v uvedených jazycích jeden stejný morfém, nicméně foneticky je odlišný. Čínské znaky sloužily zároveň jako sylabografy (zastupovaly slabiky) v japonském jazyce. Později z nich vznikl systém japonských slabičných písem *kana* (Norman 1988, s. 78). V japonském jazyce jsou běžně používány čínské znaky dodnes, v menší míře také v korejštině a vietnamštině (Norman 1988, s. 78–79). Přejímání čínských znaků a morfémů usnadnilo jazykovou výměnu mezi těmito jazyky.

K velké grafické úpravě čínského znakového písma začalo docházet v 50. letech 20. století. Tehdy převládal názor, že by některé čínské znaky měly být zjednodušeny. Přestože v té době již zjednodušené znaky částečně existovaly, bylo potřeba aplikovat tyto znaky také na oficiální úrovni. K tomu docházelo prostřednictvím reformy, první byla provedena v roce 1956, kdy byl vydán seznam 515 oficiálně uznaných zjednodušených čínských znaků. Zároveň se začaly čínské znaky podle normy zapisovat podle vzoru západních jazyků zleva doprava. V roce 1964 byl vydán další list oficiálně měnící grafickou podobu 2 000 znaků. Jednalo se především o zjednodušení některých částí znaků (Norman 1988, s. 80). Toto zjednodušení čínských znaků je oficiálně platné pro pevninskou Čínu a v posledních letech také Singapur, oproti tomu na Taiwanu, v Hong Kongu a v některých dalších zahraničních čínských komunitách jsou stále používány čínské znaky ve své tradiční podobě (Dong 2014, s. 180). Zajímavostí je, že k procesu zjednodušování znaků došlo také v japonštině. V současnosti některé čínské znaky (v japonštině *kandži*) jsou totožné s čínskými zjednodušenými znaky, jiné s tradičními znaky, a dokonce v některých případech byly znaky v japonštině zjednodušeny jinou formou než v čínštině. Příkladem takové formy zjednodušení je například čínský zjednodušený znak 归 (*guī*), který v tradiční podobě vypadá následovně: 歸, zatímco v japonštině má mírně odlišnou podobu: 帰.

1.2 Tvoření slovní zásoby v čínštině

Základními jednotkami slovní zásoby podle Hausera (1980, s. 10) jsou foném, morfém, slovo a věta. Foném je základní zvukovou jednotkou jazyka, morfém je základní významovou a formální jednotkou. Slovo je základní samostatnou významovou jednotkou. Skládá se z jednoho či více morfémů. Syntaktickou jednotkou je věta (Hauser 1980, s. 10–11).

Výše uvedená definice slova je velmi obecná, ve skutečnosti je definování tohoto pojmu mnohem komplikovanější, a to zejména v čínštině. Například v evropských (a také některých dalších) jazycích bývá zvykem slova v psané formě oddělovat mezerou. Problémem jsou jazyky, kde se slova mezerami neoddělují. Čínština je jedním z nich. Existuje několik úhlů pohledů, podle kterých lze rozpoznávat slova. Například Packard (2004, s. 7–14) uvádí definice slova z ortografického, sociologického, lexikologického, sémantického, fonologického, morfologického, syntaktického a psycholingvistického hlediska. Je tedy zřejmé, že určování slov nemusí být nutně jednoduchý proces. O klasické čínštině je známo, že se jedna slabika rovná jednomu slovu (Švarný, Uher 2014, s. 24). Nicméně od té doby prošla čínština mnohými změnami, vlivem kterých toto pravidlo již není aplikovatelné. Otázkou zůstává, jak jednoznačně definovat slovo v čínštině. Podle Normana (1988, s. 155) je poměrně jednoduché rozlišovat slova v čínštině intuitivně, najít vhodnou definici je mnohem složitější. V *Sien-tai chan-jü jü-fa tiang-chua* je za slovo označována „jednotka, která má specifický význam a lze ji používat samostatně“ (Ding et. al. 1968, s. 136–193 v Norman 1988, s. 155). V čínštině jsou slova tvořena jednoslabičnými bázemi (morfémy). Tyto báze lze rozdělit na samostatné a nesamostatné. Samostatné báze jsou zároveň slovy, nesamostatné jsou na sebe dále vázány, čímž tvoří slova. Zásadní jsou konkrétní kritéria, podle kterých jsou slova určována (Švarný, Uher 2014, s. 28). Například ze sémantického hlediska je důležitý způsob, jakým jsou jednotlivé morfémy v kompozicích vnímány. Packard (2004, s. 15) uvádí jako příklad výraz 红花 (*hónghuā*, doslova: červený–květina). Přestože se může na první pohled zdát, že se jedná o dvě samostatné báze, skutečný význam této kompozice není „červená květina“, nýbrž jde o název určité čínské byliny. Jednotlivé morfémy jsou na sebe navázány, stávají se neoddělitelnými, a utváří tak v čínštině slova. Tato definice je nejbližší tomu, co se dá označovat za intuitivní určování slov. Zvláštním příkladem jsou tzv. objektová a modifikovaná slovesa, která sice dohromady tvoří jedno

slovo, nicméně pokud mezi ně vstupují jiné báze, tak dochází k jejich rozdělení, a tyto rozdělené složky se stávají samostatnými slovy (Švarný, Uher 2014, s. 28).

Z hlediska gramatické funkční charakteristiky může být slovo v čínštině podstatným jménem, zástupným slovem, slovesem, adjektivem, číslovkou, měrovým slovem, adverbium, prepozičním slovesem, spojkou, pomocným slovem nebo onomatopoií (Švarný, Uher 2014, s. 5). Nicméně na rozdíl od indoevropských jazyků, tvar slov v čínštině bývá neměnný, nedochází tedy k deklinaci, konjugaci či derivaci slov. To znamená, že funkční charakteristika slov je určována podle své pozice ve větě (Švarný, Uher 2014, s. 30). Z tohoto úhlu pohledu můžeme za slova požadovat jednoslabičné jednotky a kompozita, které plní určitou funkci ve větě (Švarný, Uher 2014, s. 31). Tato definice je syntaktickou definicí slova, a právě tato definice je nejčastěji používána pro určování slov v čínštině (Packard 2004, s. 18). V následujících dvou podkapitolách budou jednoduchá slova a kompozita podrobněji popsána. Pro separování slov v čínštině bývá v praxi používána transkripce pchin-jin, kde jsou slova navíc oddělována ortograficky mezerami.

1.2.1 Jednoduchá slova

Jednoduchá slova jsou tvořena samostatnými jednoduchými bázemi (morfémy). Ty vystupují ve větě jako samostatné větné členy a tvoří plnovýznamová slova. Pro tyto báze dále platí, že jsou zároveň slabikami (Švarný, Uher 2014, s. 24–25). Obecně lze říci, že jednoduché slovo odpovídá jednomu morfému a jednomu grafému. Přestože v mém korpusu dalece převažují kompozita, byly identifikováno také několik jednoduchých slov, přičemž převažují ve funkci podstatných jmen. Jednoduchá podstatná jména mají tendenci mít také více znakovou variantu, například výrazu „cena“ odpovídá v čínštině jednoduchý výraz 价(*jià*) a zároveň kompozitum 价格(*jiàgé*).

1.2.2 Kompozita

Pojmem kompozita jsou v čínštině označována dvou- a víceslabičná slova (Švarný, Uher 2014, s. 27). Jsou tvořena nesamostatnými bázemi (Švarný, Uher 2014, s. 32). Kompozita vznikají duplikací bází, přidáváním afixů nebo skládáním, přičemž skládání je nejčastějším způsobem vzniku nové slovní zásoby v čínštině (Dong 2014, s. 139). Nová slovní zásoba v odborných sférách často vzniká přidáváním afixů. Především mnoho afixů vzniklo pro potřeby překladu odborné slovní zásoby ze západních jazyků. Fu Ruomei (2014, s. 124–125) uvádí jako příklad afixy 超 (super-), 反 (anti-), 微 (mikro-),

多 (poly-), 性 (-ity, -ness, -ance, -y), 学 (-ies, -logy, -ism, -ing). Na rozdíl od jednoduchých samostatných bází, báze obsažené v kompozitech jsou na sebe navzájem navázány, jinými slovy jsou od sebe neoddělitelné. Zároveň však platí, že některé báze mohou fungovat jednak samostatně, jednak jako součást kompozit (Švarný, Uher 2014, s. 28).

Z hlediska struktury jsou kompozita složena z morfémů. Packard (2004, s. 74) rozlišuje pět typů morfémů, dva volné a tři vázané. Volné morfémy mohou být buď kořenová nebo funkční slova. Vázané morfémy se dělí na vázané kořeny a na afixy, přičemž afixy lze dále podle funkční charakteristiky dělit na slovotvorné a gramatické. Na základě kombinace konkrétních typů morfémů vznikají slova složená ze samostatných kořenových morfémů, vázaných kořenových morfémů, dále derivovaná a gramatická slova, která vznikají přidáváním afixů (Packard 2004, s. 80–81). V této práci však budou všechny tyto typy slov souhrnně nazývány pojmy kompozitum nebo složenina.

Redukcí víceslabičných kompozit často vznikají kompozita nová. San Duanmu (2012, s. 89–114) se ve své analýze zabývá procesem redukování dvou dvouslabičných kompozit. Z jeho závěrů vyplývá, že nejčastěji dochází vlivem redukce dvou dvouslabičných kompozit (2+2) ke vzniku jednoho dvouslabičného kompozita (1+1). To znamená, že frekventovaně dochází ke kombinování bází dvou souvisejících kompozit.

Příkladem je dvouslovný výraz 中央銀行 (*zhōngyáng yínháng*, „centrální banka“), který lze zkrátit na kompozitum 央行 (*yángháng*, „centrální banka“). Redukci mohou podléhat také více slabičná kompozita. Například původně japonská čtyřznaková složenina 通貨膨脹¹ (*tōnghuò péngzhàng*, „inflace“) může být zkrácena na 通脹 (*tōngzhàng*).

1.3 Výpůjčky

Vypůjčování v lingvistice je proces, při kterém dochází k přejímání slovní zásoby do cílového jazyka z jazyka jiného. Přestože jsou v lingvistice užívány pojmy jako „vypůjčování“ a „výpůjčky“, v praxi se jedná spíše o přejímání, protože jazykové výpůjčky se do původního jazyka nevrací, naopak existují v obou jazycích současně (Yule 2010, s. 54). Proces vypůjčování může probíhat přímo, tj. z původního jazyka do cílového jazyka nebo také přes jiný jazyk, přičemž v tomto případě může docházet

¹ Složenina *tōnghuò péngzhàng* bývá v některých zdrojích uváděna jako výraz složený ze dvou kompozit *tōnghuò péngzhàng*.

k ovlivňování přejaté slovní zásoby vlivem jazyka, skrze který byla jazyková výměna zprostředkována (Durkin 2009, s. 140). Existuje několik příčin způsobujících přejímání slovní zásoby z jiného jazyka. Hlavním impulzem je potřeba vyjádřit pojem pro novou věc či nový koncept v cílovém jazyce, přičemž v jiném jazyce již pojmy pro tyto věci či koncepty existují. Jinými slovy se jedná o výpůjčky z nutnosti, cílem je doplnit chybějící slovní zásobu cílového jazyka. Jiným důvodem k přejímání slovní zásoby je prestiž. V tomto případě už sice pojem ve slovní zásobě cílového jazyka existuje, přesto však dochází k přejímání slovní zásoby, a to ze stylistických důvodů (Durkin 2009, s. 142). Přejatou slovní zásobu lze podle míry adaptace rozdělit na cizí a přejatou, podle toho, zda v daném jazyce zdomácněla nebo si uchovala původní podobu (Hauser 1980, s. 57). V německé terminologii se tyto typy slovní zásoby označují pojmy *Lehnwörter* (přejatá slova) a *Fremdwörter* (cizí slova) (Durkin 2009, s. 139).

Proces vypůjčování v jazyce zkoumá lingvistická vědní disciplína zvaná etymologie. Etymologie nejen trasuje původ slov, ale také mapuje jejich vývoj a sémantické změny, je úzce zaměřená na historické souvislosti mezi zeměmi a jejich jazyky. V mnoha případech však vlivem nedostatků historických pramenů není původ slov jistý a výzkum se tak zakládá na pouhých hypotézách (Durkin 2009, s. 1). Hlavní cíle etymologie jsou následující: mapování původu slov, změn jejich formy a významu, zkoumání procesu vypůjčování, změn ve výslovnosti, ale také dokazování genetické příbuznosti mezi jazyky a rekonstrukce jazyků (Durkin 2009 s. 3).

1.3.1 Přejímání slovní zásoby v čínštině

Čínština jakožto jeden ze světových jazyků ovlivnila slovní zásobu velkého množství jazyků, především těch se sousedních zemí. Důkazem této skutečnosti jsou mnohé výzkumy (Hoffer 2005, s. 60). Původně se předpokládalo, že čínština nepřejímala cizí slovní zásobu. Přesto dlouhá historie Číny a kulturní interakce s okolními zeměmi pravděpodobně zapříčinila přejímání slovní zásoby ze sino-tibetských, altajských, hmong-mienských (též miao-jao) a tajska-kadajských jazyků (Hoffer 2005, s. 60). Původně se přejatá slovní zásoba týkala především věcných pojmenování, například importovaných produktů. V této oblasti byla čínština silně ovlivňována zejména sanskrtem a perštinou (Dong 2014, s. 128–129). Od čtvrtého století našeho letopočtu byla čínština ovlivněna altajskými jazyky během invaze altajských kmenů. Nicméně většina nové slovní zásoby z čínštiny postupně vymizela po odchodu těchto kmenů, jak dokazují

některá dramata napsaná za vlády mongolské dynastie Jüan (Hoffer 2005, s. 60). Za vlády dynastie Čching byla čínština do malé míry ovlivněna také dalším altajským jazykem, a to mandžuštinou. Naopak do velké míry byla ovlivněna japonštinou, a to především prostřednictvím čínských znaků, které jsou v japonštině taktéž používány. Prostřednictvím této formy vypůjčování bylo například ve 20. století přejato mnoho pojmů spjatých s odbornou západní terminologií (Dong 2014, s. 150). Na čínštinu měly velký vliv také západní jazyky, zejména angličtina. Přestože byla čínština ovlivňována jinými jazyky, je stále považována za jazyk s poměrně rezistentním charakterem, který nepřijímá velké množství slovní zásoby z jiných jazyků (Norman 1988, s. 21).

Při standardizaci výpůjček v čínštině je třeba vyřešit tyto dva problémy: pokud už v čínštině alternativa daného pojmu existuje, která z verzí by měla být používána, a pokud má daný pojem více zvukových podob nebo ortografických podob, která podoba má být vybrána jako standard (Novotná 1968, s. 323).

Novotná (1967, s. 615) dělí výpůjčky na fonetické, grafické, sémantické, hybridní, kalky a neologismy vzniklé na základě impulzu z jiného jazyka. Zároveň však uvádí, že kalky, sémantické výpůjčky a neologismy vzniklé na základě impulzu z jiného jazyka nelze považovat za skutečné výpůjčky, protože pro tyto typy výpůjček jsou v cílovém jazyce využívány vlastní jazykové prostředky.

1.3.2 Fonetické výpůjčky

Při fonetickém přejímání dochází k přenesení zvukové podoby slova do cílového jazyka. Zároveň dochází ke přizpůsobení výslovnosti slova (Novotná 1967, s. 613). V čínštině jsou v současnosti pro fonetický přepis cizích slov používány vybrané čínské znaky. Nevýhodou je to, že čínština má omezené množství slabik, a při fonetickém přejímání slov tak logicky dochází ke „zkomolení“ zvukové podoby původního slova. Čínské znaky ve fonetických výpůjčkách ve většině případů ztrácí svůj význam. Sehnal (2002, s. 17) uvádí jako příklad fonetickou výpůjčku 麦克风 (*màikēfēng*, „mikrofon“) vycházející z anglického slova „microphone“. První znak má význam „pšenice“, druhý „přemoci“ a třetí „vítr“, nicméně žádný z těchto významů není aplikovatelný v této složenině. Tyto znaky jsou určeny pouze ke zvukovému zpodobnění přejatého výrazu. Jazykem, ze kterého je tímto procesem nejčastěji přejímána slovní zásoba, je angličtina (Novotná 1968, s. 298).

Fonetické výpůjčky lze v čínštině dělit na (Miao 2005, s. 29):

- a) čistě fonetické výpůjčky (PP)
- b) fonetické výpůjčky se sémantickou asociací (PS)

V prvním případě se jedná o fonetické výpůjčky, ve kterých obsažené znaky nemají neutralizovaný význam. V druhém případě je ve slově relevantní jednak výslovnost znaků, jednak jejich význam (Miao 2005, s. 29). První typ fonetických výpůjek bývá frekventovanější.

1.3.3 Grafické výpůjčky

Grafická výpůjčka je speciální typ výpůjčky, která vzniká přejímáním grafické podoby slova i s jeho významem. Výslovnost přejatého výrazu v cílovém jazyce se odvíjí od výslovnosti jeho jednotlivých grafémů v cílovém jazyce, výslovnost grafémů v původním jazyce nemá na grafické výpůjčky vliv. Tento způsob jazykové výměny je možný pouze mezi jazyky používajícími stejné ideografické písmo, jehož grafémy jsou nositeli významu slova (Novotná 1967, s. 614). Proces přejímání slovní zásoby prostřednictvím čínských znaků je možný pouze mezi čínštinou, japonštinou, korejštinou a vietnamštinou (Tranter 2009, s. 1).

Grafické výpůjčky z japonštiny v čínštině doplnily velký objem slovní zásoby zejména v oblastech politiky, vědy a ekonomie (Novotná 1967, s. 616). Vzhledem k tomu, že v japonštině tato slovní zásoba většinou vznikala podle čínského způsobu tvoření slovní zásoby, jejich přejímání bylo poměrně efektivní. K tomuto procesu docházelo ve velkém měřítku zejména mezi léty 1890–1930 skrze čínské studenty v Japonsku. K tomuto typu vypůjčování dochází dodnes (Miao 2005, s. 32). Grafické výpůjčky lze v japonštině podle způsobu vzniku rozdělit do následujících kategorií (Novotná 1967, s. 616–617):

- a) původní japonské složeniny
- b) vrácené výpůjčky, tedy grafické výpůjčky přejaté z čínštiny do japonštiny, po přidání nového významu následně znovu přejaté do čínštiny
- c) japonské složeniny vzniklé jako kalky
- d) japonské nové tvary
- e) znakové složeniny vzniklé jakožto fonetické výpůjčky z jiného jazyka

Do první kategorie jsou řazeny znakové složeniny, které původně vznikly v japonštině a následně byly importovány do čínštiny. Naproti tomu do druhé kategorie jsou řazeny složeniny, které původně vznikly v čínštině, v japonštině byly pouze přidány nové významy (Chen 2014, s. 5–7). Do třetí kategorie jsou řazeny znakové složeniny, které vznikly jakožto kalky z jiného jazyka. Japonské nové tvary jsou znakové složeniny pocházející z čínštiny, v japonštině pouze došlo k jejich modifikaci, např. přidání afixu. Do poslední kategorie jsou řazeny výrazy, které původně vznikly z čínských znaků v japonštině jakožto fonetické výpůjčky, a poté byly importovány do čínského jazyka. Tento typ výrazů v japonštině vznikl nejvíce v druhé polovině 19. století a je v japonštině označován termínem *atedži*. Výrazy *atedži* lze dále v japonštině dělit podle toho, zda obsažené znaky nesou sémantickou informaci nebo jsou chápány pouze jako fonémy (Wang 2010, s. 26).

1.3.4 Sémantické výpůjčky

Sémantické výpůjčky vznikají přenášením významu cizího slova do cílového jazyka. Výsledkem tohoto procesu není nové slovo, nýbrž nový význam již existujícího slova přiřazený na základě nového významu původního slova (Novotná 1967, s. 614). V čínštině vznikají sémantické výpůjčky převážně vlivem angličtiny, ruštiny nebo japonštiny (Novotná 1967, s. 619).

1.3.5 Hybridní výpůjčky

Hybridní výpůjčky jsou neologismy vzniklé částečně z přejatých a částečně z původních složek jazyka (Novotná 1967, s. 614). Nejčastěji vznikají kombinací fonetické a sémantické složky (Miao 2005, s. 34). Novotná (1969, s. 49–52) rozděluje hybridní výpůjčky podle struktury na:

- a) vysvětlující hybridní výpůjčky
- b) semi-kalky
- c) samostatné hybridní výpůjčky

První uvedený typ hybridní výpůjčky nejčastěji vzniká tak, že k fonetické výpůjčce je přidán čínský morfém, který dodává slovu sémantickou informaci, která „vysvětluje“ obsah slova. Má tedy identifikační hodnotu. Semi-kalky jsou kalky, které vznikly na základě nahrazení morfémů cizího jazyka vlastními jen částečně. V praxi se jedná buď o složeniny nebo deriváty. Samostatné hybridní výpůjčky jsou

vypůjčky, k jejichž vzniku nedošlo vlivem zahraničního modelu, nýbrž potřebou doplnit chybějící slovní zásobu. Podobně jako u předchozího typu, výsledkem mohou být buď složeniny nebo deriváty (Novotná 1969, s. 49–52).

1.3.6 Kalky

Kalky jsou vypůjčky, které vznikly přejímáním morfémů původního slova a následnému překladu jednotlivých morfémů do cílového jazyka. V podstatě jsou morfémy původního jazyka nahrazovány morfémy cílového jazyka (Novotná 1967, s. 614).

V čínštině je vypůjčování prostřednictvím kalků jedním z nejčastějších. Vlivem odlišností původního jazyka a čínštiny v některých případech dochází k nejrůznějším modifikacím. Důvodem je přizpůsobení nové slovní zásoby v čínštině, cílem je zachování přirozenosti jazyka. Novotná (1967, s. 617–618) uvádí některé časté modifikace, ke kterým v čínštině dochází:

- a) přidání morfému
- b) změna pořadí morfému
- c) redukce morfémů

K přidání morfému dochází nejčastěji z důvodu upřesnění významu kalku, ke změně pořadí morfémů z důvodu odlišné syntax čínštiny a původního jazyka. K redukci dochází nejčastěji vlivem již výše zmíněné tendence k redukci více slabičných znakových kombinací v čínštině (Novotná 1967, s. 618).

1.3.7 Neologismy vyvolané impulzem z jiného jazyka

Jedná se o slovní zásobu, která sice vznikla na základě vlivu jiného jazyka, ale narozdíl od kalku, proces tvorby této slovní zásoby nebyl ovlivněn jiným jazykem. Nejedná se tedy o repliky morfémů jiného jazyka (Novotná 1967, s. 614). V čínštině je obtížné rozeznat tyto neologismy a kalky, a proto mnohdy bývají seskupeny do jedné kategorie (Novotná 1967, s. 620).

1.3.8 Problematika určování jazykových vypůjček v čínštině

Jak je patrné z výše uvedených podkapitol, určování vypůjček v čínštině není vždy jednoznačné a mnohdy se odvíjí od kritérií, podle kterých jsou výrazy posuzovány. Nesložitější kategorie vypůjček v čínštině jsou kalky, grafické vypůjčky a neologismy vyvolané impulzem z jiného jazyka.

Nejobtížnější částí u určování kalků a neologismů vyvolaných impulzem z jiného jazyka je prokázat, že daný výraz skutečně vznikl na základě jiného jazyka a nejedná se pouze o spontánní myšlenku autora výrazu, která je shodou náhod totožná s výrazem v jiném jazyce (Cannon 2000, s. 329). Právě kvůli tomuto problému byly tyto výrazy v korpusu zařazeny mezi čínské výrazy.

V případě grafických výpůjček jsou klíčová kritéria, podle kterých jsou grafické výpůjčky určovány. Častým předmětem sporů jsou tzv. „vrácené výpůjčky“. Jedná se o výrazy, které existovaly v čínštině (popř. klasické čínštině) se stejným nebo jiným významem, přičemž byly přežaty do japonštiny a následně znovu importovány do čínštiny. Například výraz 保險 *bǎoxiǎn* měl v klasické čínštině význam „špatně přístupného místa, které je strategicky výhodné pro ukrytí“, následně byl přežat do japonštiny s novým významem „pojištění“, a nakonec byl „navrácen“ do čínštiny v tomtéž novém významu (Wang 2002, cit. v Chen 2014, s. 6). Tento proces mohl probíhat také u čínských neologismů, které vlivem tehdejší politiky Číny nebyly v čínštině „zakořeněny“, nicméně posloužily v Japonsku jako předloha pro tvorbu nových slov. Příkladem takového typu je výraz 民主 (*mínzhǔ*, „demokracie“), který pravděpodobně vznikl v čínštině v roce 1864 v překladu díla *Elements of International Law*, následně byl importován do japonštiny, a nakonec přežat zpět do čínského jazyka (Masini 1997, cit. v Chen 2014, s. 21). Pro zjednodušení určování grafických výpůjček byla použita definice dle publikace *Hanyu Wailaici Cidian*.

2. EKONOMICKÁ SLOVNÍ ZÁSoba

Tato kapitola je věnována historií ekonomické teorie, jejím vývojem v Číně a procesem vytváření či přejímání s ekonomikou spojené slovní zásoby v čínštině.

2.1 Ekonomická teorie a její vývoj v Číně

Ekonomickou teorii neboli ekonomii lze definovat jako společenskou vědu zabývající se hospodářstvím ve společnosti. Zkoumá využívání vzácných zdrojů a statků pro současnou a budoucí spotřebu. Tradičně se dělí na makroekonomii a mikroekonomii (Peštová, Rotport 2009, s. 18).

Současná ekonomická teorie je výsledkem tisíciletého vývoje. Již ve starých civilizacích lze spatřovat jevy jako jsou směna, výroba, obchod, peníze apod. Tehdy byli lidé hnáni touhou uspokojovat své potřeby, jakými jsou například hlad a ošacení. Naučili se proto využívat přírodní zdroje a postupně tak zlepšovali kvalitu svého života. K rozvíjení těchto myšlenek začalo docházet v období antického Řecka. Ostatně z řečtiny pochází slovo „ekonomie“, řecky „oikonomikos“. Nejvýznamnějšími řeckými mysliteli té doby byli Xenofón, Platón a Aristoteles. Původní ekonomické myšlenky se týkaly převážně zemědělství a role peněz ve společnosti. Na řeckou antiku navázala antika římská, přičemž nejznámějším představitelem byl Aurelius Augustinus. Od 11. století se pozornost učenců zaměřila mimo jiné na mezinárodní obchod a otázku půjčování peněz. Teorie Tomáše Akvinského o spravedlivé ceně reaguje na tehdejší feudalismus. Ve 14. století je v Evropě formován jeden z nejzásadnějších ekonomických směrů, merkantilismus. Merkantilismus přináší nové pojetí bohatství, přičemž bohatství je definováno množstvím drahých kovů. Státy si proto se snažily své vzácné kovy udržovat a regulovaly jejich vývoz. V 17. a 18. století začíná převládat koncept ekonomického liberalismu. Nejznámějším ekonomem té doby je pravděpodobně Adam Smith a jeho dílo *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů* (1776). V svém díle popisuje tržní mechanismus jakožto „neviditelnou ruku“, která řídí trh. V 19. století byla pozornost obrácena na otázku soukromého a kolektivního vlastnictví a ve 20. století vzniklo keynesiánství, jehož cílem bylo mimo jiné analyzovat poruchy trhu (Blažek 1996, s. 14–27).

Stejně jako v jiných starých civilizacích, ani v Číně nebyly opomíjeny otázky týkající se hospodářství, jakými jsou například peníze nebo daně. Narozdíl však od západního

ekonomického myšlení, které se zaměřovalo na vývoj a inovaci, čínské ekonomické myšlení bylo více orientováno okolo harmonie a stability (Rawski, Li 1992, s. 2). Čínské ekonomické myšlení začalo vznikat za dynastie Východní Čou (771–229 př. n. l.). Postupně začínalo být silně ovlivňováno konfucianismem (Chang 1987, s. 483). Konfucianismus měl vliv na celou čínskou civilizaci, v ekonomii se například projevil v reformách odvodů daní (Chang 1987, s. 485). Na učení Konfucia navázal Mencius (Chang 1987, s. 486). Dalšími myšlenkovými směry ovlivňujícími ekonomické myšlení v Číně byly legalismus, moismus a taoismus (Chang 1987, s. 487–489).

V 17. a 18. století Čína vlivem hospodářské dominance západních mocností poprvé pocítila potřebu se modernizovat. Ta byla z počátku chápána jako přejímání západních zbraní a technologií. Nicméně ve své snaze Číňané nezřídka narazili na problémy spjaté s nedostatečnou terminologií v čínštině (Fairbank 1998, s. 365–366).

Ochota přejímání nových myšlenek byla součástí konfuciánského pragmatismu odjakživa. V roce 1827 byla publikována studie *Chuang-čchao t'ing- š' wen-pien* zahrnující stovky esejí zabývajících se sociálními, politickými a ekonomickými myšlenkami publikovanými mnoha autory, mezi kterými byl nejprominentnější Ku Jen-wu. V 70. letech došlo k Hnutí za sebeposílení, nicméně až v 90. letech Čang C'-tung formuloval definici tohoto hnutí. Cílem bylo najít mezník mezi čínštinou a západním učením, přičemž západní učení mělo pouze doplňovat učení čínské, nikoli jej nahradit. Přesto se konzervativnější Číňané obávali „kontaminace“ čínské kultury (Schirokauer et al 2013, s. 397–398). V 19. století působil v Číně anglický sinolog John Fryer, který s dalšími odborníky spolupracoval na překladu některé západní terminologie do čínštiny, nicméně distribuce jimi přeložených materiálů byla krajně nedostatečná (Fairbank 1998, s. 366). V roce 1862 byla založena překladatelská kolej, kde byly vyučovány západní předměty západními profesory. Nicméně konzervativní učenci proti této instituci tvrdě vystupovali (Fairbank 1998, s. 367)

Začátkem 20. století se vliv Japonska na Čínu zvyšoval. Dynamicky se rozvíjející a válečně úspěšné Japonsko začalo být považováno jako vzor pro modernizaci. V roce 1890 zveřejnil básník a diplomat Chuang Cun-sien dílo *Pojednání o Japonsku*, ve kterém popsal proces modernizace Japonska (Fairbank 1998, s. 405–406). K prosazování reformů docházelo ve větší míře až po pádu dynastie Čching. Reformní myšlenky byly blízké především těm učencům, kteří studovali v ekonomicky vyspělejších Japonsku.

Pro reformisty v Číně bylo klíčové založení časopisu *Nové mládí* v roce 1915. Jeho zakladatelem byl Čchen Tu-siou, který vybízel k modernizaci a za neúspěchy Číny vinil konfucianismus (Schirokauer et. al 2013, s. 467). Po roce 1917, kdy v Rusku došlo k revoluci, v Číně rapidně zároveň vzrostla popularita marxismu jakožto ekonomického směru a sám Čchen Tu-siou se stal jeho zastáncem. V roce 1921 se podílel na vzniku Komunistické strany Číny (Schirokauer et. al 2013, s. 473). Po druhé světové válce a úspěchu Čínské komunistické strany oblíbenost marxismu v ekonomii dále vzrůstala. Pro ekonomický rozvoj Číny byl použit Sovětský ekonomický model (Schirokauer et. al 2013, s. 555). V 80. letech byl pod vedením Teng Siao-pchinga zaveden ekonomický liberalismus (Schirokauer et. al 2013, s. 581).

2.2 Přejímání ekonomické slovní zásoby do čínštiny

Jedním z nejvýznamnějších překladatelů západní odborné terminologie do čínštiny byl v 19. století Jen Fu (1853–1921). Jako první přeložil některá klíčová odborná díla, jako jsou například Adam Smith a jeho *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Jen Fu k překladu přistupoval na základě tří kritérií, těmi byly přesnost, srozumitelnost a elegance (Wang 2009, s. 1). Jen Fuovy překlady ovlivnily následující generaci intelektuálů, kde patřil například Lu Sün, Liang Čchi-čchao, Chu Š' a Mao Ce-tung (Wang 2009, s. 8). Zároveň velké množství intelektuálů této generace studovalo v Japonsku, a proto se v jejich dílech nezdědka objevovaly japonské výrazy (Chen 2014, s. 25–26). Problém spočíval v tom, že bylo třeba nové výrazy Číňanům vysvětlit. Proto Liang Čchi-čchao ve svých esejích některé pojmy vysvětloval. Například termín 经济 (*jīngjì*, „ekonomie“) měl v čínštině původně význam „státnictví“ nebo „správa“. Aby byl nový význam výrazu pochopitelný, bylo třeba k němu přidat poznámky. Liang Čchi-čchao zvolil alternativní výrazy 富国学 (*fùguóxué*, „věda o obohacení země“), 资生学 (*zīshēngxué*, „věda o zdrojích a živobytí“), 平准学 (*píngzhǔnxué*, „věda o vyrovnávání“) a 生计学 (*shēngjìxué*, „věda o způsobech existence“) (Lippert 2001, s. 64).

To však neznamená, že neexistovaly snahy o vytvoření vlastní nové zásoby v čínštině. Podle Masiniho (1993, cit. v Chen 2014, s. 27–28) v první fázi byly snahy o vytvoření fonetické výpůjčky. Fonetické výpůjčky jsou však poměrně dlouhé, neodrážejí význam pojmu, a ne vždy je jejich přepis jednotný. Tato slova se proto v čínštině většinou neudržela. Příkladem je fonetická výpůjčka slova „banka“. Jen Fu ve snaze zabránit přejímání velkého množství slovní zásoby z japonštiny vytvářel pro tento pojem jiné

alternativní výrazy, mezi nimiž byla také fonetická výpůjčka 版克 (*bǎnkè*). Vytvořil také další překlady, jako jsou 钞店 (*chāodiàn*) a 钞商 (*chāoshāng*), nakonec byla však pro překlad tohoto termínu vybrána grafická výpůjčka z japonštiny 銀行 (*yínháng*). Stejný výsledek měly také jeho překlady slova „ekonomie“, 计学 (*jìxué*) a 资生学 (*zīshēngxué*), které byly nahrazeny grafickou výpůjkou 经济学 (*jīngjìxué*) (Wang 1985, s. 123 v Chen 2014, s. 29). Ne vždy však byly grafické výpůjčky v čínštině zachovány. Například grafická výpůjčka pro termín „firma“ 会社 (*huìshè*), byla nahrazena čínským neologismem 公司 (*gōngsī*) (Chen 2014, s. 37).

Zdenka Heřmanová (1971, s. 49–52) rozděluje ekonomické neologismy do následujících kategorií:

- a) grafické výpůjčky z japonštiny
- b) výrazy vytvořené na základě inspirace západním modelem
- c) neologismy

Grafické výpůjčky ekonomických termínů byly do čínštiny importovány nejfrekventovaněji v letech 1899–1911 a v menší míře 1930–1944. Tato kategorie je nejrozsáhlejší (Heřmanová 1971, s. 49–50). Do druhé kategorie jsou řazeny výrazy, které vznikly na základě inspirace západním modelem. Konkrétně se jedná o kalky ze západních jazyků, převážně angličtiny, v menší míře němčiny, francouzštiny a ruštiny. V případě prvních třech jazyků se jedná většinou o termíny spjaté s kapitalismem, obchodem a bankovníctvím, u ruštiny se jedná o výrazy spjaté se socialistickou ekonomikou, zahraničním obchodem a s řízením výroby (Heřmanová 1971, s. 50–51). Do třetí kategorie je řazena nová čínská slovní zásoba, jejíž vznik nebyl inspirován západními termíny. K této kategorii je však nutno poznamenat, že s výjimkou specificky čínských fenoménů lze předpokládat, že na většinu této slovní zásoby měly částečně vliv západní jazyky (Heřmanová 1971, s. 52).

3. KORPUS

Korpus byl sestaven na základě čínské verze publikace *Zásady ekonomie*. Z této publikace byly extrahovány všechny položky z oddílu slovníček pojmů, a dále byly navýšeny o vybrané položky z rejstříku. Konkrétněji se jedná pouze o ty výrazy, které jsou přímo spjaty s ekonomikou a nejsou specifické pro ekonomickou politiku USA. Hesla obsahující akronyma, která byla zachována v čínském překladu (např. GDP deflátor), byla pro potřeby analýzy přeložena do čínštiny. Jednotlivá hesla jsou opatřena českým a anglickým překladem na základě české a anglické verze publikace, přičemž jednotlivá hesla jsou seřazena v abecedním pořádku na základě českých překladů. Nejprve byly všechny výrazy definovány, a poté byly rozloženy na jednotlivé složeniny a znaky. Nakonec byly jednotlivé složeniny a znaky přeloženy.

Absolutní výhoda

Jedná se o výrobu statku či poskytování služby s nižšími náklady než konkurence (Mankiw 1999, s. 745).

absolute advantage	绝对优势	<i>juéduì yōushì</i>
--------------------	------	----------------------

- 绝对 – absolutní (extrémně + správný)
- 优势 – převaha (vynikající + moc)

Adverzní selekce

Adverzní selekce neboli nepříznivý výběr označuje nepříznivou volbu neinformovaného tržního subjektu (Mankiw 2000, s. 817).

adverse selection	逆向选择	<i>nìxiàng xuǎnzé</i>
-------------------	------	-----------------------

- 逆向 – zvrátit (jít proti + směr)
- 选择 – volba (vybrat + vybrat)

Agent

Osoba, která zastupuje jinou osobu, nazvanou principál (Mankiw 2000, s. 817.)

agent	代理人	<i>dàilǐrén</i>
-------	-----	-----------------

- 代理人 – zastupovat + řídit + člověk

Agregátní poptávka

Agregátní poptávka je celková poptávka na agregátním trhu, tedy trhu veškerého zboží (Blažek 1996, s. 43).

aggregate demand	总需求	<i>zǒngxūqiú</i>
------------------	-----	------------------

- 总需求 – prefix (celkový) + potřebovat + žádat

Akcie

Akcie je cenný papír majetkového charakteru, který funguje jako potvrzení o vlastnictví podílu na základním kapitálu akciové společnosti. Vlastnictví akcie dává držiteli právo podílet se na řízení společnosti a na podíl ze zisku. Akcie lze podle typu rozdělit na kmenové, přednostní a kotované (Peštová, Rotport 2009, s. 4–5).

stock	股票	<i>gǔpiào</i>
-------	----	---------------

- 股票 – akcie + lístek

Americký dolar

Americký dolar (USD) je měnová jednotka Spojených států amerických.

Dollar (USD)	美元	<i>měiyuán</i>
--------------	----	----------------

- 美元 – Amerika + měnová jednotka

Analýza nákladů a přínosů

Jedná se o studii zabývající se náklady a přínosy poskytování veřejných statků pro společnost (Mankiw 1999, s. 745).

cost-benefit analysis	成本-收益分析	<i>chéngběn-shōuyì fēnxī</i>
-----------------------	---------	------------------------------

- 成本 – náklady (celý + základ)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)
- 分析 – analýza (rozdělit + rozdělit)

Anuita

Anuita je pravidelná splátka dluhu obsahující jak část dlužné částky, tak také úroky, čímž dochází k postupnému snížení dluhu (Peštová, Rotport 2009, s. 6).

annuity	年金	<i>niánjīn</i>
---------	----	----------------

- 年金 – rok + kov

Arbitráž

Arbitráž je využití cenových rozdílů při nákupu a opětovném prodeji. Nejedná se o spekulaci (Peštová, Rotport 2009, s. 6).

arbitrage	套利	<i>tàolì</i>
-----------	----	--------------

- 套利 – natáhnout + zisk

Arrowův teorém nemožnosti

Arrowův teorém nemožnosti je matematický výsledek, který dokazuje, že za daných podmínek neexistuje schéma pro propojení individuální preference a většinové preference (Mankiw 2000, s. 817).

arrow's impossibility theorem	阿罗不可能性定理	<i>ālú bùkěnéngxìng dìnglǐ</i>
-------------------------------	----------	--------------------------------

- 阿罗 – Arrow (prefix + chytat ptáky do sítě)
- 不可能性 – nemožnost (záporný prefix (ne-) + prefix (možný) + moci + sufix (vlastnost))
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Automatické stabilizátory

Jedná se o změny ve fiskální politice způsobující stimulaci agregátní poptávky v období recese, aniž by byla nutná intervence ze strany politiků (Mankiw 1999, s. 745).

automatic stabilizers	自动稳定器	<i>zìdòng wěndìngqì</i>
-----------------------	-------	-------------------------

- 自动 – automatický (sám + hýbat se)
- 稳定器 – stabilizátor (pevný + rozhodnout + nástroj)

Automobilový průmysl

Automobilový průmysl je průmysl produkující automobily.

automobile industry	汽车行业	<i>qìchē hángyè</i>
---------------------	------	---------------------

- 汽车 – auto (pára + vůz)
- 行业 – průmysl (obchodní firma + hospodářské odvětví)

Averze k riziku

Averze k riziku je tendence vyhýbat se nejistotě (Mankiw 2000, s. 822).

risk aversion	风险厌恶	<i>fēngxiǎn yànwù</i>
---------------	------	-----------------------

- 风险 – riziko (vítr + nebezpečí)
- 厌恶 – být znechucen (zprotivit se + zlo)

Banka

Banka je podnik působící na finančním trhu. Existují banky centrální (též emisní) a banky obchodní (též komerční) (Pešková, Rotport 2009, s. 7–8).

bank	银行	<i>yínháng</i>
------	----	----------------

- 银行 – stříbro + obchodní firma

Bankovní kapitál

Bankovní kapitál je kapitál vložený do banky jejími majiteli (Mankiw 2000, s. 817).

bank capital	银行资本	<i>yínháng zīběn</i>
--------------	------	----------------------

- 银行 – banka (stříbro + obchodní firma)
- 资本 – kapitál (kapitál + základ)

Bankovníctví s částečnými rezervami

Jedná se o bankovní systém, ve kterém jen část vkladů slouží jako rezerva (Mankiw 1999, s. 745).

fractional-reserve banking	部分准备金银行	<i>bùfēn zhǔnbèijīn yínháng</i>
----------------------------	---------	---------------------------------

- 部分 – část (část + část)
- 准备金 – rezervy (přesný + připravit + kov)
- 银行 – banka (stříbro + obchodní firma)

Barter

Barter je druh obchodu, při kterém dochází ke směně statků bez účasti peněz (Peštová, Rotport 2009, s. 8).

barter	物物交换	<i>wùwù jiāohuàn</i>
--------	------	----------------------

- 物物 – věci (věc + věc)
- 交换 – směna (předat + vyměnit)

Behaviorální ekonomie

Behaviorální ekonomie je součást ekonomie, která zohledňuje vliv psychologie na ekonomickou činnost (Mankiw 2000, s. 817).

behavioral economics	行为经济	<i>xíngwéi jīngjì</i>
----------------------	------	-----------------------

- 行为 – chování (jít + konat, dělat)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Bohatství

Bohatství v ekonomii zahrnuje všechny uchovavatele hodnoty, tzn. všechny peníze a aktiva vlastněna subjektem (Mankiw 2015, s. 611).

wealth	财富	<i>cáifù</i>
--------	----	--------------

- 财富 – bohatství + bohatý

Boj proti nerovnosti

Cílem boje proti nerovnosti je zlepšení kvality života nižších vrstev prostřednictvím zdanění vyšších vrstev a přerozdělování peněz (Mankiw 2015, s. 428).

combating inequality	战胜不平等	zhànshèng bùpíngděng
----------------------	-------	----------------------

- 战胜 – porazit (bojovat + porazit)
- 不平等 – nerovnost (záporný prefix (ne-) + rovný + rovný)

Brain drain

Brain drain (odliv mozků) je odchod vysoce kvalifikované pracovní síly do jiné země za lepšími pracovními a životními podmínkami (Peštová, Rotport 2009, s. 9).

brain drain	人才外流	réncai wàiliú
-------------	------	---------------

- 人才 – schopný člověk (člověk + nadání)
- 外流 – odtékat (ven + téct)

Budoucí hodnota

Budoucí hodnota vyjadřuje, jakou hodnotu bude mít daná suma v budoucnosti (Mankiw 2015, s. 570).

future value	终值	zhōngzhí
--------------	----	----------

- 终值 – konec + hodnota

Celkové náklady

Celkové náklady jsou veškeré náklady firmy potřebné pro vstup do výroby vyjádřené v penězích (Mankiw 1999, s. 745).

total cost	总成本	zǒngchéngběn
------------	-----	--------------

- 总成本 – prefix (celkový) + celý + základ

Celkový příjem firmy

Celkový příjem firmy je částka, kterou firma získá za prodej svého výstupu (Mankiw 1999, s. 745).

total revenue for a firm	企业总收益	qǐyè zǒngshōuyì
--------------------------	-------	-----------------

- 企业 – společnost, závod (vzhlízet + obchod)
- 总收益 – celkový přínos (prefix (celkový) + přijmout + užitek)

Celkový příjem na trhu

Celkový příjem na trhu je částka, kterou zaplatí kupující za statek a obdrží prodávající (Mankiw 1999, s. 745).

total revenue in a market	市场总收益	<i>shìchǎng zǒngshōuyì</i>
---------------------------	-------	----------------------------

- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 总收益 – celkový přínos (prefix (celkový) + přijmout + užitek)

Cenová diskriminace

Cenová diskriminace je prodej stejného zboží různým zákazníkům za různé ceny (Mankiw 1999, s. 745).

price discrimination	价格歧视	<i>jiàgé qíshì</i>
----------------------	------	--------------------

- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 歧视 – diskriminace (odlišný + dívat se)

Cenová elasticita nabídky

Cenová elasticita nabídky udává, o kolik se při změně ceny změní nabízené množství zboží (Blažek 1996, s. 68).

price elasticity of supply	供给价格弹性	<i>gōngjǐ jiàgé tánxìng</i>
----------------------------	--------	-----------------------------

- 供给 – nabídka (dát + dát)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 弹性 – pružnost (natřásat + sufix (vlastnost))

Cenová elasticita poptávky

Cenová elasticita poptávky udává, o kolik se při změně ceny změní poptávané množství zboží (Blažek 1996, s. 62).

price elasticity of demand	需求价格弹性	<i>xūqiú jiàgé tánxìng</i>
----------------------------	--------	----------------------------

- 需求 - poptávka (potřebovat + žádat)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 弹性 – pružnost (natřásat + sufix (vlastnost))

Cenová hladina

Cenová hladina označuje ceny statků vymezených ve spotřebním koši (Blažek 1996, s. 134).

price level	物价水平	<i>wùjià shuǐpíng</i>
-------------	------	-----------------------

- 物价 – zbožíová cena (věc, předmět + cena)
- 水平 – úroveň (voda + rovný)

Cenový strop

Cenový strop je nevyšší povolená částka, za kterou lze zboží prodávat (Mankiw 1999, s. 745).

price ceiling	价格上限	<i>jiàgé shàngxiàn</i>
---------------	------	------------------------

- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 上限 – horní hranice (nahore + omezení)

Ceny vstupů

Ceny vstupů jsou náklady potřebné pro výrobu. Je důležité, aby ceny výstupů byly vyšší než ceny vstupů (Blažek 1996, s. 87).

input prices	投入品价格	<i>tóurùpǐn jiàgé</i>
--------------	-------	-----------------------

- 投入品 – vstupní produkt (vhodit + vstoupit + sufix (produkt))
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)

Centrální banka

Centrální banka neboli emisní banka je státní banka, která má monopol emise hotových peněz a dohlíží na finanční trh. Zároveň je také bankou, u které si obchodní banky ukládají své rezervy (Peštová, Rotport 2009, s. 7).

central bank	中央银行	<i>zhōngyāng yínháng</i>
--------------	------	--------------------------

- 中央 – střed (střed + střed)
- 银行 – banka (stříbro + obchodní firma)

Cílování inflace

Cílování inflace je jeden z nástrojů centrální banky. Cílem je plánování a odhadování míry inflace v budoucnosti (Mankiw 2015, s. 804).

inflation targeting	通货膨胀目标	<i>tōnghuòpéngzhàng² mùbiāo</i>
---------------------	--------	--

- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)
- 目标 – cíl (bod + značka)

Clo

Clo je poplatek za zboží, který je vybírán státem při překročení jeho celní hranice. Clo může být vývozní, dovozní nebo tranzitní. Existence celních poplatků zásadně

² Přestože bývá výraz 通货膨胀 *tōnghuòpéngzhàng* uváděn jako jeden slovní celek, lze jej rozdělit na dvě složeniny 通货 (měna, oběživo) a 膨胀 (rozpínat se).

ovlivňuje konkurenci mezi tuzemskými a zahraničními společnostmi (Peštová, Rotport 2009, s. 12).

tariff	关税	<i>guānshuì</i>
--------	----	-----------------

- 关税 – průchod + daň

Coaseův teorém

Coaseův teorém je poučka, podle které lze rozhodnout přidělování zdrojů bez vynaložení nákladů a vyhnout se tak vzniku externalit (Mankiw 1999, s. 745).

Coase theorem	科斯定理	<i>kēsī dìnglǐ</i>
---------------	------	--------------------

- 科斯 – Coase (odvětví + tohle)
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Condorcetova metoda (Condorcetův paradox)

Condorcetova metoda neboli paradox popisuje selhání většinového pravidla pro vyvození tranzitních preferencí pro společnost (Mankiw 2000, s. 818).

Condorcet paradox	康多塞悖论	<i>kāngduōsāi bèilùn</i>
-------------------	-------	--------------------------

- 康多塞 – Condorcet (zdravý + mnoho + naplnit)
- 悖论 – paradox (jít proti + sufix (názor))

Cyklická nezaměstnanost

Pojem nezaměstnanost označuje existenci obyvatelstva, které lze popsat jako průběžně schopné, nicméně nenachází vhodnou práci. Vlivem ekonomického cyklu dochází k vzrůstu a poklesu výroby (Peštová, Rotport 2009, s. 44).

cyclical unemployment	周期性失业	<i>zhōuqīxìng shīyè</i>
-----------------------	-------	-------------------------

- 周期性 – cyklický (kruh + lhůta + sufix (vlastnost))
- 失业 – nezaměstnanost (ztratit + zaměstnání)

Černý pasažér

Černý pasažér je osoba, která užívá statek, aniž by za něj zaplatila (Mankiw 1999, s. 745).

free rider	搭便车者	<i>dābiàn chēzhě</i>
------------	------	----------------------

- 搭便 – zároveň (jet + pohodlný)
- 车者 – pasažér (vůz + sufix (osoba))

Čínský jüan (CNY)

Čínský jüan (renminbi) je čínská měnová jednotka.

chinese renminbi (RMB)	人民币	<i>rénmínbì</i>
------------------------	-----	-----------------

- 人民币 – člověk + osoba + měna

Čisté zahraniční investice

Čisté zahraniční investice neboli čistý odliv kapitálu je rozdíl zahraničních aktiv zakoupených domácími rezidenty a domácích aktiv zakoupených zahraničními rezidenty (Mankiw 1999, s. 745).

net foreign investment	国外净投资	<i>guówài jìngtóuzī</i>
------------------------	-------	-------------------------

- 国外 – zahraničí (země + venku)
- 净投资 – čisté investice (prefix (čistý) + vhodit + kapitál)

Čistý národní produkt

Čistý národní produkt je ukazatel hodnoty produkce všech obyvatel dané národní příslušnosti odečtený o odpisy (Peštová, Rotport 2009, s. 13).

net national product (NNP)	国民生产净值	<i>guómín shēngchǎn jìngzhí</i>
----------------------------	--------	---------------------------------

- 国民 – národní (země + sufix (osoba))
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 净值 – čistá hodnota (prefix (čistý) + hodnota)

Čistý odliv kapitálu

Čistý odliv kapitálu neboli čisté zahraniční investice je rozdíl zahraničních aktiv zakoupených domácími rezidenty a domácích aktiv zakoupených zahraničními rezidenty (Mankiw 1999, s. 745).

net capital outflow	资本净流出	<i>zīběn jìngliúchū</i>
---------------------	-------	-------------------------

- 资本 – kapitál (kapitál + základ)
- 净流出 – čistý odliv (prefix (čistý) + téct + vycházet)

Čistý vývoz

Čistý vývoz nebo také saldo obchodní bilance je rozdíl mezi celkovým vývozem a celkovým dovozem (Mankiw 1999, s. 745).

net exports	净出口	<i>jìngchūkǒu</i>
-------------	-----	-------------------

- 净出口 – prefix (čistý) + vycházet + otvor

Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti je daň týkající se vlastníků pozemků, staveb a budov (Peštová, Rotport 2009, s. 13).

property tax	房产税	<i>cáichǎn shuì</i>
--------------	-----	---------------------

- 财产 – majetek (bohatství + produkt)
- 税 - daň

Daň z pohonných hmot

Daň z pohonných hmot je spotřební daň uvalená na prodej pohonných hmot (Peštová, Rotport 2009, s. 14).

gasoline tax	汽油税	<i>qìyóu shuì</i>
--------------	-----	-------------------

- 汽油 – benzín (pára + olej)
- 税 – daň

Daň z přidané hodnoty (DPH)

Daň z přidané hodnoty je nepřímá daň zahrnutá do cen veškerého zboží (Peštová, Rotport 2009, s. 14).

value-added tax (VAT)	增值税	<i>zēngzhí shuì</i>
-----------------------	-----	---------------------

- 增值 – zvýšit hodnotu (zvýšit + hodnota)
- 税 – daň

Daň z příjmu

Daň z příjmu je přímá daň, kterou platí fyzické a právnické osoby (Peštová, Rotport 2009, s. 13).

income tax	所得税	<i>suǒdé shuì</i>
------------	-----	-------------------

- 所得 - příjem (nominalizační prefix + získat)
- 税 - daň

Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob (též korporátní daň) je daň uvalená na veškeré zisky právnických osob (Peštová, Rotport 2009, s. 13).

corporate income tax	公司所得税	<i>gōngsī suǒdé shuì</i>
----------------------	-------	--------------------------

- 公司 – korporace (veřejný + řídit)
- 所得 – příjem (nominalizační prefix + získat)
- 税 – daň

Daňový dopad

Daňový dopad je zatížení způsobené daněmi (Mankiw 1999, s. 745).

tax incidence	税收归宿	<i>shuìshōu guīsù</i>
---------------	------	-----------------------

- 税收 – daňový příjem (daň + sbírat)
- 归宿 – přirozený konec (vrátit se + starý)

Deficit

Deficit znamená nedostatek nebo schodek (Peštová, Rotport 2009, s. 14).

deficit	赤字	<i>chìzì</i>
---------	----	--------------

- 赤字 – červený + znak

Deficit obchodní bilance

Deficit obchodní bilance je stav, který nastává při převažování dovozu nad vývozem (Mankiw 1999, s. 745).

trade deficit	贸易赤字	<i>màoyì chìzì</i>
---------------	------	--------------------

- 贸易 – obchod (obchod + výměna)
- 赤字 – deficit (červený + znak)

Deflace

Deflace je opakem inflace. Jedná se o proces, při kterém dochází k poklesu cenové hladiny, příčinou je snížení poptávky a následkem pokles výroby a růst nezaměstnanosti (Peštová, Rorport 2009, s. 14).

deflation	通货紧缩 ³	<i>tōnghuòjǐnsuō</i>
-----------	-------------------	----------------------

- 通货 – měna (obecný + měna)
- 紧缩 – snížit (stažený + stahovat)

Deflátor HDP

Deflátor HDP je měřítko hladiny cen. Je výsledkem podílu nominálního a reálného důchodu vynásobeného stem (Mankiw 1999, s. 745).

GDP deflator	国内生产总值平减指数	<i>guónèi shēngchǎn zǒngzhí píngjiǎn zhǐshù</i>
--------------	------------	---

- 国内 – tuzemský (země + vnitřek)
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 总值 – celková hodnota (prefix (celkový) + hodnota)

³ Podobně jako 通货膨胀 také 通货紧缩 lze rozložit na dvě složeniny 通货 a 紧缩.

- 平減 – deflátor (rovný + snížit)
- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)

Deprese

Deprese je v ekonomii jednou z fází hospodářského cyklu. Jedná se o hlubokou recesi, při níž dochází k prudkému poklesu HDP, investic a nezaměstnanosti (Mankiw 1999, s. 745).

depression	萧条	<i>xiāotiáo</i>
------------	----	-----------------

- 萧条 – pustý + řád

Dezinflace

Dezinflace je snížení míry inflace (Mankiw 2015, s. 783).

disinflation	反通货膨胀	<i>fǎntōnghuòpéngzhàng</i>
--------------	-------	----------------------------

- 反通货 – proti měně (záporný prefix (anti-) + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)

Diferenciace produktu

Diferenciace produktu je vytváření alespoň trochu odlišného produktu oproti ostatním firmám na trhu (Mankiw 2015, s. 331).

product differentiation	产品差别	<i>chǎnpǐn chàbié</i>
-------------------------	------	-----------------------

- 产品 – produkt (produkt + sufix (produkt))
- 差别 – rozdíl (rozdíl + jiný)

Diskontní sazba

Diskontní sazba je úroková sazba, za kterou půjčuje centrální banka komerčním (obchodním) bankám (Mankiw 1999, s. 745). Nižší diskontní sazba vede úvěrové expanzi a vyšší k úvěrové restrikci. Jedná se o jeden z nástrojů monetární politiky, pomocí kterého centrální banka ovlivňuje nabídku peněz (Blažek 1999, s. 127).

discount rate	贴现率	<i>tiēxiànlǜ</i>
---------------	-----	------------------

- 贴现率 – příspěvek + současný + sufix (poměr)

Diskriminace

Diskriminace je nabídkou různých příležitostí pro podobné jedince s drobnými odlišnostmi, jako je například rasa, pohlaví apod. (Mankiw 1999, s. 745).

discrimination	歧视	<i>qíshì</i>
----------------	----	--------------

- 歧视 – odlišný + dívat se

Disposibilní osobní důchod

Disposibilní důchod příjem domácnosti, který jí zůstane po odečtení všech závazků vůči vládě (daní) (Mankiw 2015, s. 489).

disposable personal income	个人可支配收入	<i>gèrén kězhīpèi shōurù</i>
----------------------------	---------	------------------------------

- 个人 – osoba (individuální + člověk)
- 可支配 – disponovatelný (prefix (možný) + vydávat + distribuovat)
- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)

Distribuce

Distribuce znamená „rozdělování“ a „šíření“. Cílem je zajistit, aby byly výrobky k dispozici spotřebitelům (Peštová, Rotport 2009, s. 16).

distribution	分配	<i>fēnpèi</i>
--------------	----	---------------

- 分配 – rozdělit + distribuovat

Diverzifikace

Diverzifikace je snižování rizika prostřednictvím upřednostňování více menších navzájem nesouvisejících rizik namísto jednoho velkého rizika (Mankiw 2000, s. 818).

diversification	多元化	<i>duōyuánhuà</i>
-----------------	-----	-------------------

- 多元化 – mnoho + základ + sufix (-ace)

Dividenda

Dividenda jsou důchod akcionáře plynoucí z vlastnictví akcií, podílu na firmě (Peštová, Rotport 2009, s. 16).

dividend	红利	<i>hónglì</i>
----------	----	---------------

- 红利 – úspěšný + zisk

Dluh

Dluh je povinností osoby splnit pohledávku jiné osobě (Peštová, Rotport 2009, s. 16).

debt	债务	<i>zhàiwù</i>
------	----	---------------

- 债务 – dluh + věc

Dluhové financování

Dluhové financování je získání kapitálu prostřednictvím prodeje obligace (Mankiw 2015, s. 549).

debt finance	债务融资	<i>zhàiwù róngzī</i>
--------------	------	----------------------

- 债务 – dluh (dluh + věc)

- 融资 – financování (sloučit se + kapitál)

Dokonalé komplementy

Dokonalé komplementy jsou dva statky jejichž indifferenční křivky svírají pravý úhel (Mankiw 1999, s. 745).

perfect complements	完全互补品	<i>wánquán hùbǔpǐn</i>
---------------------	-------	------------------------

- 完全 – úplný, dokonalý (úplný + úplný)
- 互补品 – komplement (vzájemný + doplňovat + sufix (produkt))

Dokonalé substituty

Dokonalé substituty jsou dva statky, jejichž indifferenční křivky jsou přímky (Mankiw 1999, s. 745).

perfect substitutes	完全替代品	<i>wánquán tìdàipǐn</i>
---------------------	-------	-------------------------

- 完全 – úplný, dokonalý (úplný + úplný)
- 替代品 – substitut (nahrazovat + zastupovat + sufix (produkt))

Domácnosti

Domácnost je tržní subjekt, který kupuje výrobky a služby a nabízí práci a úspory (Peštová, Rotport 2009, s. 17).

households	家庭	<i>jiātíng</i>
------------	----	----------------

- 家庭 – dům + nádvoří

Dominantní strategie

Dominantní strategií je myšlena ta strategie, která je pro hráče nejvýhodnější, a to bez ohledu na strategii, kterou zvolí ostatní hráči (Mankiw 1999, s. 745).

dominant strategy	占优策略	<i>zhànyōu chóulüè</i>
-------------------	------	------------------------

- 占优 – dominantní (tvořit + vynikající)
- 策略 – strategie (plánovat + plán)

Dotace

Dotace je příspěvek ze státního nebo místního rozpočtu (Peštová, Rotport 2009, s. 17).

subsidies	补贴	<i>bǔtiē</i>
-----------	----	--------------

- 补贴 – doplňovat + příspěvek

Dovoz

Pojem dovoz neboli import označuje nákup statků a služeb ze zahraničí do vlastní země (Peštová, Rotport 2009, s 28).

Imports	进口	<i>jìnkǒu</i>
---------	----	---------------

- 进口 – vstupovat + otvor

Dovozní kvóta

Dovozní kvóta je maximum statků, které lze vyrobit v zahraničí a prodat doma (Mankiw 1999, s. 745).

import quota	进口配额	<i>jìnkǒu pèi'è</i>
--------------	------	---------------------

- 进口 – dovoz (vstupovat + otvor)
- 配额 – kvóta (distribuovat + kvóta)

Důchod (příjem)

Důchod je peněžní příjem vycházející z výrobního faktoru, např. mzda, zisk a renta (Peštová, Rotport 2009, s. 18).

income	收入	<i>shōurù</i>
--------	----	---------------

- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)

Důchodová elasticita poptávky

Důchodová elasticita poptávky udává v procentech, o kolik se poptávané množství změní při změně důchodu spotřebitele (Mankiw 1999, s. 745).

income elasticity of demand	需求收入弹性	<i>xūqiú shōurù tánxìng</i>
-----------------------------	--------	-----------------------------

- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)
- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)
- 弹性 – pružnost (natřásat + sufix (vlastnost))

Důchodová nerovnost

Důchodová nerovnost je nerovnost mezi příjmy obyvatel. Jedním z nástrojů boje proti tomuto jevu je zdanění tříd s vyššími třídami a přerozdělení peněz (Mankiw 2015, s. 428).

income inequality	收入不平等	<i>shōurù bùpíngděng</i>
-------------------	-------	--------------------------

- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)
- 不平等 – nerovnost (záporný prefix (ne-) + rovný + rovný)

Důchodový efekt

Důchodový efekt je změna spotřeby způsobená změnou ceny, která posouvá spotřebitele po indifferenční křivce (Mankiw 1999, s. 745).

income effect	收入效应	<i>shōurù xiàoyìng</i>
---------------	------	------------------------

- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Duopol

Duopol je dvojčlenný oligopol. Jedná se o nejjednodušší verzi oligopolu (Mankiw 2015, s. 348).

duopoly	双头	<i>shuāngtóu</i>
---------	----	------------------

- 双头 – dvojí + hlava

Dvojí deficit

Dvojí deficit je přezdívka pro kombinaci deficitu státního rozpočtu a deficitu obchodní bilance (Mankiw 2015, s. 694).

twin deficits	孪生赤字	<i>luánshēng chìzì</i>
---------------	------	------------------------

- 孪生 – dvojče (dvojče + život)
- 赤字 – deficit (červený + znak)

Dvojí koincidence přání

Dvojí koincidence přání je situace, kdy každá ze dvou stran nabízí zboží nebo služby, o které má druhá strana zájem (Mankiw 2015, s. 610).

double coincidence of wants	欲望的双向一致性	<i>yùwàng de shuāngxiàng yīzhìxìng</i>
-----------------------------	----------	--

- 欲望 – přání (přát si + doufat)
- 的 – atributivní slovice
- 双向 – vzájemný (dvojí + směr)
- 一致性 – shoda (jedna + zájem + sufix (vlastnost))

Efekt dohánění

Efekt dohánění je efekt, ke kterému dochází v chudých zemích, u kterých každá investice vede k výraznému růstu HDP (Mankiw 1999, s. 745).

catch-up effect	追赶效应	<i>zhuīgǎn xiàoyìng</i>
-----------------	------	-------------------------

- 追赶 – hnát se (pronásledovat + dohánět)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Efektivní rozsah

Efektivní rozsah je množství výstupů při minimalizaci průměrných celkových nákladů (Mankiw 2000, s. 818).

efficient scale	有效规模	<i>yǒuxiào guīmó</i>
-----------------	------	----------------------

- 有效 – efektivní (mít + efekt)
- 规模 – rozsah (pravidlo + standard)

Efektivnost

Efektivní rozsah je schopnost společnosti maximálně těžit ze získaných zdrojů (Mankiw 1999, s. 746).

efficiency	效率	<i>xiàolǜ</i>
------------	----	---------------

- 效率 – efekt + sufix (poměr)

Efektivnostní mzda

Efektivnostní mzda je mzda, kterou vyplácejí firmy zaměstnancům, aby zvýšili jejich produktivitu (Mankiw 1999, s. 746).

efficiency wages	效率工资	<i>xiàolǜ gōngzī</i>
------------------	------	----------------------

- 效率 – efektivnost (efekt + sufix (poměr))
- 工资 – mzda (práce + kapitál)

Ekonom

Ekonom je specialista na ekonomii.

economist	经济学家	<i>jīngjì xuéjiā</i>
-----------	------	----------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)
- 学家 – vědec (věda + sufix (odborník))

Ekonomická mobilita

Ekonomická mobilita je pohyb lidí mezi příjmovými třídami (Mankiw 2015, s. 420).

economic mobility	经济流动性	<i>jīngjì liúdòngxìng</i>
-------------------	-------	---------------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)
- 流动性 – mobilita (téct + hýbat se + sufix (vlastnost))

Ekonomické modely

Ekonomické modely jsou modely fungování ekonomiky (Mankiw 2015, s. 22).

economic models	经济模型	<i>jīngjì móxíng</i>
-----------------	------	----------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)

- 模型 – model (pravidlo + vzorec)

Ekonomický aktivní obyvatelstvo

Ekonomický aktivní obyvatelstvo je souhrn všech pracovníků, a to zaměstnaných i nezaměstnaných (Mankiw 1999, s. 746).

labor force	劳动力	<i>láodònglì</i>
-------------	-----	------------------

- 劳动力 – práce + hýbat se + síla

Ekonomický koloběh

Ekonomický koloběh je vizuální model ekonomiky, který mapuje procházení statků a peněz trhem k firmám a domácnostem (Mankiw 1999, s. 746).

circular-flow diagram	循环流量图	<i>xúnhuán liúliángtú</i>
-----------------------	-------	---------------------------

- 循环 – kolovat (následovat + kruh)
- 流量图 – vývojový diagram (téct + množství + plánek)

Ekonomický růst

Ekonomický růst je růst HDP v čase (Blažek 1996, s. 176).

economic growth	经济增长	<i>jīngjì zēngzhǎng</i>
-----------------	------	-------------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)
- 增长 – růst (zvýšit + růst)

Ekonomický zisk

Ekonomický zisk je rozdíl celkového zisku a celkových nákladů (Mankiw 2000, s. 818).

economic profit	经济利润	<i>jīngjì lìrùn</i>
-----------------	------	---------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)
- 利润 – zisk (zisk + vlhkost/profit)

Ekonomie (Ekonomická teorie)

Ekonomie je společenská věda zkoumající hospodářství (ekonomiku). Součástí ekonomie je makroekonomie a mikroekonomie (Peštová, Rotport 2009, s. 18).

economy	经济学	<i>jīngjìxué</i>
---------	-----	------------------

- 经济学 – provozovat + prospívat + sufix (věda)

Ekonomie blahobytu

Ekonomie blahobytu se zabývá vlivem přidělování zdrojů na ekonomický blahobyť (Mankiw 1999, s. 746). Ekonomický blahobyť je zachycován ukazatelem čistý ekonomický blahobyť (NEW) (Blažek 1996, s. 162).

welfare economics	福利经济学	<i>fùlì jīngjìxué</i>
-------------------	-------	-----------------------

- 福利 – blahobyť (šťěstí + zisk)
- 经济学 – ekonomie (provozovat + prospívat + sufix (věda))

Elasticita

Elasticita je v ekonomii měřítko citlivosti změny poptávaného nebo nabízeného množství vlivem faktorů, které ho ovlivňuje (Mankiw 1999, s. 746).

elasticity	弹性	<i>tánxìng</i>
------------	----	----------------

- 弹性 – natřásat + sufix (vlastnost)

Euro

Euro je platební jednotka původně zavedená v členských zemích Evropské unie.

Euro	欧元	<i>ōuyuán</i>
------	----	---------------

- 欧元 – Evropa + měnová jednotka

Evropská centrální banka (ECB)

Evropská centrální banka vykonává funkci centrální banky zemí se společnou měnovou jednotkou euro (Peštová, Rotport 2009, s. 21).

European Central Bank (ECB)	欧洲中央银行	<i>ōuzhōu zhōngyāng yínháng</i>
-----------------------------	--------	---------------------------------

- 欧洲 – Evropa + světadíl
- 中央 – střed (střed + střed)
- 银行 – stříbro + obchodní firma

Exekuce

Exekuce je zabavení majetku z důvodu neschopnosti splácet dluh (Mankiw 2015, s. 734).

foreclosures	取消赎回权	<i>qǔxiāo shúhuí quán</i>
--------------	-------	---------------------------

- 取消 – zrušit (brát + zmizet, odstranit)
- 赎回 – vykoupit
- 权 – moc

Explicitní náklady

Explicitní náklady jsou náklady reálně vynaložené a vykázané v účetnictví. Jejich odečtením od výnosů se vypočítává zisk (Pešková, Rotport 2009, s. 43).

explicit costs	显性成本	<i>xiǎnxìng chéngběn</i>
----------------	------	--------------------------

- 显性- explicitní (viditelný + sufix (vlastnost))
- 成本 – náklady (celý + základ)

Externalita

Externalita je vedlejší efekt hospodářské činnosti firem, který sice neprochází trhem, nicméně má vliv na obyvatele. Může být pozitivní nebo negativní, přičemž často uváděný příklad negativní externality je znečišťování životního prostředí (Blažek, 1996, s. 49).

externality	外部性	<i>wàibùxìng</i>
-------------	-----	------------------

- 外部性 – venku + část + sufix (vlastnost)

Faktory výroby

Faktory výroby jsou všechny vstupy nutné pro výrobu statku (Mankiw 1999, s. 746).

factors of production	生产要素	<i>shēngchǎn yàosù</i>
-----------------------	------	------------------------

- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 要素 – faktor (žadat + element)

Federální rezervní systém (Fed)

Federální rezervní systém je centrální banka USA (Mankiw 1999, s. 746).

Federal Reserve (Fed)	联邦储备	<i>liánbāng chǔbèi</i>
-----------------------	------	------------------------

- 联邦 – federace (spojit + země)
- 储备 – rezerva (skladovat + připravit)

Finální produkt

Finální produkt je produkt určen ke spotřebě (Blažek 1996, s. 159).

final goods	最终物品	<i>zuìzhōng wùpǐn</i>
-------------	------	-----------------------

- 最终 – nakonec (prefix (nej-) + konec)
- 物品 – produkt (věc + sufix (produkt))

Finanční pomoc

Finanční pomoc je jedním z příkladu cenové diskriminace (Mankiw 1999, s. 335).

financial aid	财务援助	<i>cáiwù yuánzhù</i>
---------------	------	----------------------

- 财务 – finance (bohatství + věc)

- 援助 – pomoc (pomoc + pomoc)

Finanční systém

Finanční systém je instituce, která umožňuje přeměnu úspory jedné osoby na investice jiných osob (Mankiw 1999, s. 746).

financial system	金融体系	<i>jīnróng tǐxì</i>
------------------	------	---------------------

- 金融 – finance (kov + sloučit se)
- 体系 – systém (forma + systém)

Finanční trhy

Finanční trhy jsou instituce, prostřednictvím kterých je možné přímo poskytnout fondy střadatelů vypůjčovatelům (Mankiw 1999, s. 746).

financial markets	金融市场	<i>jīnróng shìchǎng</i>
-------------------	------	-------------------------

- 金融 – finance (kov + sloučit se)
- 市场 – tržiště, trh, (město, tržiště + plocha, místo)

Finanční zprostředkovatelé

Finanční zprostředkovatelé jsou instituce, prostřednictvím kterých je možné nepřímo poskytnout prostředky střadatelů vypůjčovatelům (Mankiw 1999, s. 746).

financial intermediaries	金融中介机构	<i>jīnróng zhōngjiè jīgòu</i>
--------------------------	--------	-------------------------------

- 金融 – finance (kov + sloučit se)
- 中介 – prostředník (střed + mezi)
- 机构 – mechanismus (stroj + skládat)

Finančnictví

Finančnictví nebo také finance je součást ekonomie zabývající se rozhodováním lidí v oblasti přidělování zdrojů a řízení rizika (Mankiw 2000, s. 819).

finance	金融学	<i>jīnróngxué</i>
---------	-----	-------------------

- 金融学 – kov + sloučit se + sufix (věda)

Firemní management

Firemní management je teorie a praxe řízení podniku (Peštová, Rotport 2009, s. 40).

corporate management	公司管理	<i>gōngsī guǎnlǐ</i>
----------------------	------	----------------------

- 公司 – firma (veřejný + řídit)
- 管理 – management (řídit + řídit)

Fisherův efekt

Fisherův efekt je přizpůsobení nominální úrokové míry míře inflace (Mankiw 1999, s. 746).

Fisher effect	费雪效应	<i>fèixuě xiàoyìng</i>
---------------	------	------------------------

- 费雪 – Fisher (plýtvat + sníh)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Fiskální politika

Fiskální (rozpočtová) politika je jedním z nástrojů hospodářské politiky. Jedná se o hospodářskou činnost státních orgánů (Blažek 1996, s. 193).

fiscal policy	财政政策	<i>cáizhèng zhèngcè</i>
---------------	------	-------------------------

- 财政 – veřejné finance (bohatství + politika)
- 政策 – politika (politika + plán, strategie)

Fixní náklady

Náklady jsou spotřebou výrobních činitelů vyčíslenou v peněžní částce. Lze je dělit změny objemu výroby na fixní nebo proměnné (Peštová, Rotport 2009, s. 43).

fixed costs	固定成本	<i>gùdìng chéngběn</i>
-------------	------	------------------------

- 固定 – fixní (pevný + rozhodnout)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Frikční nezaměstnanost

Frikční nezaměstnanost je nezaměstnanost způsobena nedostatkem informací o vhodných dostupných pracovních místech (Peštová, Rotport 2009, s. 44).

frictional unemployment	摩擦性失业	<i>mócāxìng shīyè</i>
-------------------------	-------	-----------------------

- 摩擦性 – frikční (seškrábat + utírat + sufix (vlastnost))
- 失业 – nezaměstnanost (ztratit + zaměstnání)

Fundamentální analýza

Fundamentální analýza je analýza účetnictví a budoucích vyhlídek firmy, cílem je určit jejich hodnotu (Mankiw 2000, s. 819).

fundamental analysis	基本面分析	<i>jīběnmiàn fēnxī</i>
----------------------	-------	------------------------

- 基本面 – fundamentální (základ + základ + rozsah)
- 分析 – analýza (rozdělit + rozdělit)

Fyzický kapitál

Fyzický kapitál označuje budovy a veškeré zařízení nutné pro výrobu statků (Mankiw 1999, s. 746).

physical capital	物质资本	wùzhì zīběn
------------------	------	-------------

- 物质 – hmota (věc + vlastnost)
- 资本 – kapitál (kapitál + základ)

G20

G20 je skupina 20 zemí s nejvyspělejšími ekonomikami na světě (Mankiw 2015, s. 762).

G20 group of economies	二十国集团经济体	èrshí guó jítuán jīngjìtǐ
------------------------	----------	---------------------------

- 二十 – dvacet (dva + deset)
- 国 – země
- 集团 – skupina (shromažďovat + skupina)
- 经济体 – ekonomický systém (provozovat + prospívat + forma)

Giffenův statek

Giffenův statek je statek, u něhož zvýšení ceny nevede ke snížení poptávky, například chleba (Blažek 1996, s. 52).

Giffen good	吉芬物品	jífēn wùpǐn
-------------	------	-------------

- 吉芬 – Giffen (šťastný + vůně)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Google price index (GPI)

Google price index je nástroj poskytovaný firmou Google mapující změny míry inflace a cenové hladiny (Mankiw 2015, s. 511).

Google Price Index	谷歌价格指数	gǔgē jiàgé zhǐshù
--------------------	--------	-------------------

- 谷歌 – Google (údolí + píseň)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)

Hodnota mezního produktu

Hodnota mezního produktu je násobek mezního produktu vstupu a ceny hotového výstupu (Mankiw 1999, s. 746).

value of the marginal product	边际产量值	biānjì chǎnliángzhí
-------------------------------	-------	---------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)

- 产量值 – hodnota produktu (produkovat + množství + hodnota)

Horizontální spravedlnost

Horizontální spravedlnost je myšlenka, že lidé s podobnou schopností platit by měli platit daně ve stejné výši (Mankiw 1999, s. 246).

horizontal equity	横向平等	<i>héngxiàng píngděng</i>
-------------------	------	---------------------------

- 横向 – horizontální (horizontální + směr)
- 平等 – rovnost (rovný + rovný)

Hospodářský cyklus

Hospodářský cyklus popisuje fluktuaci ekonomické aktivity, jako je například zaměstnanost a produkce (Mankiw 2000, s. 817).

business cycle	经济周期	<i>jīngjì zhōuqī</i>
----------------	------	----------------------

- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)
- 周期 – cyklus (kruh + lhůta)

Hranice chudoby

Úroveň příjmu domácnosti podle počtu jejích členů vyjádřená vládou, pod kterou je domácnost považována za žijící v chudobě (Mankiw 1999, s. 746).

poverty line	贫困线	<i>pínkùnxian</i>
--------------	-----	-------------------

- 贫困线 – chudý + tísněný + čára

Hranice produkčních možností (PPF)

Jedná se o produkci, jejíž cílem je využití všech zdrojů na maximum (Peštová, Rotport 2009, s. 27).

production possibilities frontier (PPF)	生产可能性边界	<i>shēngchǎn kěnéngxìng biānjiè</i>
---	---------	-------------------------------------

- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 可能性 – možnost (prefix (možný) + moci + sufix (vlastnost))
- 边界 – hranice (kraj + hranice)

Hrubý domácí produkt (GDP, HDP)

Hrubý domácí produkt je ukazatel měřící výkon ekonomiky dané země za určité období. Na rozdíl od čistého domácího produktu započítává také odpisy (Peštová, Rotport 2009, s. 27).

gross domestic product (GDP)	国内生产总值	<i>guónèi shēngchǎn zǒngzhí</i>
------------------------------	--------	---------------------------------

- 国内 – tuzemský (země + vnitřek)
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 总值 – celková hodnota (prefix (celkový) + hodnota)

Hrubý národní produkt (GNP, HNP)

Hrubý národní produkt je ukazatelem měřícím celkový výkon ekonomiky národa za určité období. Na rozdíl od čistého národního produktu jsou do tohoto ukazatele připočítány také odpisy (Peštová, Rotport 2009, s. 27).

gross national product (GNP)	国民生产总值	<i>guómín shēngchǎn zǒngzhí</i>
------------------------------	--------	---------------------------------

- 国民 – národní (země + sufix (osoba))
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 总值 – celkový hodnota (prefix (celkový) + hodnota)

Hyperinflace

Hyperinflace je extrémně vysoká forma inflace způsobující rozpad ekonomiky (Peštová, Rotport 2009, s. 29).

hyperinflation	超速通货膨胀	<i>chāosù tōnghuò péngzhàng</i>
----------------	--------	---------------------------------

- 超速 – překročit rychlost (prefix (přes-) + rychlost)
- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)

Hypoteční zástavní list

Hypoteční zástavní list je druh cenného papíru, který je emitován finanční institucí (bankou) (Mankiw 2015, s. 733).

mortgage-backed securities	住房抵押贷款支持证券	<i>zhùfáng dǐyā dàikuǎn zhīchí zhèngquàn</i>
----------------------------	------------	--

- 住房 – bydlení (bydlet + byt)
- 抵押 – hypotéka (zástava + dát do zástavy)
- 贷款 – půjčka (poskytnou půjčku + obnos)
- 支持 – podporovat (vydávat + podporovat)
- 证券 – obchodovatelné cenné papíry (potvrdit + lístek)

Hypotéza efektivního trhu (EMH)

Hypotéza efektivního trhu je teorie, že cena aktiv odráží veřejně dostupné informace o jejich hodnotě (Mankiw 2000, s. 818).

efficient markets hypothesis (EMH)	有效市场假说	<i>yǒuxiào shìchǎng jiǎshuō</i>
------------------------------------	--------	---------------------------------

- 有效 – efektivní (mít efekt)
- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 假说 – hypotéza (umělý + mluvit)

Hypotéza přirozené míry

Hypotéza přirozené míry je teorie, že se nezaměstnanost vždy vrátí na svou přirozenou míru bez ohledu na míru inflace (Mankiw 1999, s. 746).

natural-rate hypothesis	自然率假说	<i>zìránlǜ jiǎshuō</i>
-------------------------	-------	------------------------

- 自然率 – přirozená míra (přirozený + správný + sufix (poměr))
- 假说 – hypotéza (umělý + mluvit)

Charita

Charitativní činnost je jedním z řešení externalit. Charitativní činnost zahrnuje podporu potřebných. Vláda podporuje charitativní činnost možnými odpisy na daních (Mankiw 2015, s. 208, 426).

charities	慈善	<i>císhàn</i>
-----------	----	---------------

- 慈善 – laskavý + dobrý

Chudoba

Chudoba je stav, ve kterém jsou domácnosti, které jsou příjmově za hranicemi chudoby stanovenými vládou (Mankiw 2015, s. 417).

poverty	贫困	<i>pínkùn</i>
---------	----	---------------

- 贫困 – chudý + tísněný

Implicitní náklady

Implicitní náklady jsou náklady, které nevyžadují peníze firmy (Mankiw 2000, s. 819). Jedná se v podstatě o náklady příležitosti. Jejich odečtením od účetního zisku se vypočítává ekonomický zisk (Peštová, Rotport 2009, s. 43). Opakem jsou explicitní náklady.

implicit costs	隐性成本	<i>yǐnxìng chéngběn</i>
----------------	------	-------------------------

- 隐性 – skrytý (skrývat + sufix (vlastnost))
- 成本 – náklady (celý + základ)

Index cen výrobců (PPF)

Index cen výrobců je měřítko nákladů na zboží a služby zakoupené firmami (Mankiw 1999, s. 746).

producer price index	生产物价指数	<i>shēngchǎn wùjià zhǐshù</i>
----------------------	--------	-------------------------------

- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 物价 – zbožová cena (věc, předmět + cena)
- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)

Index mizérie

Index mizérie je index měřící zdraví ekonomiky (Mankiw 2015, s. 769).

misery index	痛苦指数	<i>tòngkǔ zhǐshù</i>
--------------	------	----------------------

- 痛苦 – mizérie (bolest + krušný)
- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)

Index spotřebitelských cen (CPI)

Index spotřebitelských cen je hodnotový ukazatel, který odráží vývoj cen zboží a služeb. Ve své podstatě vyjadřuje vliv inflace na ceny statků (Peštová, Rotport 2009, s. 28).

consumer price index (CPI)	消费物价指数	<i>xiāofèi wùjià zhǐshù</i>
----------------------------	--------	-----------------------------

- 消费 – spotřeba (zmizet, odstranit + plýtvat)
- 物价 – zbožová cena (věc + cena)
- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)

Indexace

Indexace je automatická úprava veličiny, která je vyjádřena v dolarech očištěných od inflace dle zákona či smlouvy (Mankiw 1999, s. 746).

indexation	指数化	<i>zhǐshùhuà</i>
------------	-----	------------------

- 指数化 – (prst/ukazovat + číslo + sufix (-ace))

Indexové fondy

Indexové fondy jsou fondy nakupující všechny akcie určitého akciového indexu (Mankiw 2015, s. 552).

index funds	指数基金	<i>zhǐshù jījīn</i>
-------------	------	---------------------

- 指数 – index (prst/ukazovat + číslo)
- 基金 – fond (základ + kov)

Indiferenční křivka

Indiferenční křivka (křivka lhostejnosti) je křivka zobrazující zboží spotřebního koše, které dává spotřebitelům stejné uspokojení (Mankiw 1999, s. 746). Jinými slovy nezobrazuje míru užitečnosti, nýbrž porovnává užitečnost různého zboží (Blažek 1996, s. 81).

indifference curve	无差异曲线	<i>wúchāyì qūxiàn</i>
--------------------	-------	-----------------------

- 无差异 – indiferenční (záporný prefix (bez-) + rozdíl + odlišný)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Inflace

Inflace je ekonomická nevyváženost, která způsobuje růst cen. Inflace může být způsobena buď růstem nákladů (nákladová) nebo poptávky (poptávková). Z hlediska jejího růstu lze rozlišovat inflaci mírnou, pádivou a hyperinflaci (Peštová, Rotport 2009, s. 29).

inflation	通货膨胀	<i>tōnghuòpéngzhàng</i>
-----------	------	-------------------------

- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)

Inflační daň

Inflační daň jsou příjmy vlády získané vytvářením peněz (Mankiw 1999, s. 746).

inflation tax	通货膨胀税	<i>tōnghuòpéngzhàng shuì</i>
---------------	-------	------------------------------

- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)
- 税 – daň

Inflační spirála (mzdově-cenová spirála)

Inflační spirála neboli mzdově-cenová spirála je situace, kdy vyšší ceny vedou k vyšším mzdám a vyšší mzdy zase k vyšším cenám (Mankiw 2015, s. 737).

wage-price spiral	工资-物价螺旋式上升	<i>gōngzī-wùjià luóxuánshì shàngshēng</i>
-------------------	------------	---

- 工资 – mzda (práce + kapitál)
- 物价 – zboží cena (věc, předmět + cena)
- 螺旋式 – spirála (šnek + točit se + sufix (styl))
- 上升 – stoupat (nahore + stoupat)

Informační účinnost

Informační účinnost je popis cen aktiv, které racionálně odrážejí všechny dostupné informace (Mankiw 2000, s. 819).

informational efficiency	信息有效	<i>xìnxī yǒuxiào</i>
--------------------------	------	----------------------

- 信息 – informace (věřit + zpráva)
- 有效 – efektivní (mít + efekt)

Insolvence

Insolvence je platební neschopnost (Peštová, Rotport 2009, s. 30).

insolvency	破产	<i>pòchǎn</i>
------------	----	---------------

- 破产 – rozbít + produkt

Internalizace externalit

Internalizace externalit je změna motivací lidí, jejíž cílem je uvědomit si externí vlivy lidské činností (Mankiw 1999, s. 746).

internalizing an externality	外部性内在化	<i>wàibùxìng nèizàihuà</i>
------------------------------	--------	----------------------------

- 外部性 – externalita (venku + část + sufix (vlastnost))
- 内在化 – internalizace (vevnitř + v + sufix (-ace))

Investice

Na finančních trzích investice představují poptávku po úsporách (Blažek 1996, s. 172).

investment	投资	<i>tóuzī</i>
------------	----	--------------

- 投资 – vhodit + kapitál

Jádrová inflace

Jádrová inflace je míra inflace mimo nestálé ceny potravin a energií (Mankiw 2015, s. 511).

core inflation	核心通货膨胀	<i>héxīn tōnghuòpéngzhàng</i>
----------------	--------	-------------------------------

- 核心 – jádro (jádro + střed)
- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)

Kapitál

Kapitál je jedním ze základních výrobních činitelů. Lze jej dělit na kapitál reálný, peněžní fiktivní (Peštová, Rotport 2009, s. 31).

capital	资本	<i>zībēn</i>
---------	----	--------------

- 资本 – kapitál + základ

Kapitálové financování

Kapitálové financování je získávání kapitálu prodejem akcií (Mankiw 2015, s. 549).

equity finance	权益融资	<i>quányì róngzī</i>
----------------	------	----------------------

- 权益 – práva a zájmy (moc + užitek)
- 融资 – financování (sloučit se + kapitál)

Kartel

Kartel je úmluva několika podnikatelů z jednoho odvětví cíleně zamezovat vzniku hospodářské soutěže prostřednictvím dostupných prostředků, například kontrolou cen, výroby apod. Ve většině zemích jsou kartely zakázány (Peštová, Rotport 2009, s. 32).

cartel	卡特尔	<i>kǎtè'ěr</i>
--------	-----	----------------

- 卡特尔 – karta + speciální + to

Klasická dichotomie

Klasická dichotomie je rozdělení nominálních a reálných veličin v teorii (Mankiw 1999, s. 746).

classical dichotomy	古典二分法	<i>gǔdiǎn èrfēnfǎ</i>
---------------------	-------	-----------------------

- 古典 – klasický (starověký + standardní dílo)
- 二分法 – dichotomie (dvě + část + sufix (metoda))

Klesající mezní produkt

Mezní (marginální) produkt označuje, o kolik se zvýší vstupy, pokud se zvýší výroba o jednu jednotku (Blažek 1996, s. 87–88). Klesající mezní produkt je vlastnost, u které při růstu množství vstupu dochází k poklesu mezního produktu (Mankiw 1999, s. 746).

diminishing marginal product	边际产量递减	<i>biānjì chǎnliáng dìjiǎn</i>
------------------------------	--------	--------------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 产量 – produkt (produkovat + množství)
- 递减 – snižovat o stupně (postupně + snižovat)

Klesající mezní užitek

Klesající mezní užitek znamená, že při opakované spotřebě statku dochází ke snížení užítku (Blažek 1996, s. 79).

diminishing marginal utility	边际效用递减	<i>biānjì xiàoyòng dìjiǎn</i>
------------------------------	--------	-------------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 效用 – užitek (efekt + použit)
- 递减 – snižovat o stupně (postupně + snižovat)

Klesající výnosy

Klesající výnosy vyjadřují pokles příspěvku jednotek vstupu při zvyšování množství používaného vstupu při výrobě (Mankiw 1999, s. 746).

diminishing returns	收益递减	<i>shōuyì dìjiǎn</i>
---------------------	------	----------------------

- 收益 – přínos (přijmout + užitek)
- 递减 – snižovat o stupně (postupně + snižovat)

Klesající výnosy z rozsahu

Klesající výnosy z rozsahu je vlastnost, kdy průměrné celkové náklady dlouhého období rostou společně s růstem vyrobeného množství (Mankiw 1999, s. 746).

diseconomies of scale	规模不经济	<i>guīmó bùjīngjì</i>
-----------------------	-------	-----------------------

- 规模 – rozsah (pravidlo + standard)
- 不经济 – nehospodárnost (záporný prefix (ne-) + provozovat + prospívat)

Klubový statek

Klubové statky jsou statky vylučitelné, ale nerivalitní ve spotřebě (Mankiw 2000, s. 817).

club goods	俱乐部物品	<i>jùlèbù wùpǐn</i>
------------	-------	---------------------

- 俱乐部 – klub (dohromady + zábava + místo setkání)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Koeficient obětování

Koeficient obětování je počet procentních bodů ročního produktu, které jsou ztraceny při snížení inflace o jeden bod (Mankiw 1999, s. 746).

sacrifice ratio	牺牲率	<i>xīshēnglǜ</i>
-----------------	-----	------------------

- 牺牲率 – obět' + zvířecí obět' + sufix (poměr)

Koeficient zadluženosti

Koeficient zadluženosti je poměr aktiv a bankovního kapitálu (Mankiw 2000, s. 820).

leverage ratio	杠杆率	<i>gànggānlǜ</i>
----------------	-----	------------------

- 杠杆率 – tyč + tyč + sufix (poměr)

Kolektivní vyjednávání

Kolektivní vyjednávání je proces, při kterém firmy a odbory vyjednávají pracovní podmínky (Mankiw 1999, s. 746).

collective bargaining	集体谈判	<i>jítì tánpàn</i>
-----------------------	------	--------------------

- 集体 – kolektivní (shromážďovat + forma)
- 谈判 – jednání (diskutovat + posuzovat)

Koluze

Koluze jsou dohody mezi firmami na trhu o objemu výroby a cenách (Mankiw 1999, s. 746).

collusion	勾结	<i>gōujié</i>
-----------	----	---------------

- 勾结 – vyvolat + spojit se

Komoditní peníze

Komoditní neboli zbožové peníze jsou druhy zboží, které se používají pro směnu statků. Mají tedy funkci peněz (Blažek 1996, s. 115).

commodity money	商品货币	<i>shāngpǐn huòbì</i>
-----------------	------	-----------------------

- 商品 – zboží (obchodovat + sufix (produkt))
- 货币 – peníze (měna + měna)

Komparativní výhoda

Komparativní výhoda je výhoda výrobce vycházející z hlediska nákladů a příležitosti (Mankiw 1999, s. 247).

comparative advantage	比较优势	<i>bǐjiào yōushì</i>
-----------------------	------	----------------------

- 比较 – porovnávat (porovnávat + porovnávat)
- 优势 – převaha (vynikající + moc)

Kompenzující rozdíl

Kompenzující rozdíl je rozdíl výše mezd, která plyne z vyrovnávání nepeněžních charakteristik různých profesí (Mankiw 1999, s. 747).

compensating differential	补偿性工资差别	<i>bǔchángxìng gōngzī chābié</i>
---------------------------	---------	----------------------------------

- 补偿性 – kompenzace (doplňovat + vyrovnat + sufix (vlastnost))
- 工资 – mzda (práce + kapitál)
- 差别 – rozdíl (rozdíl + jiný)

Komplementy

Komplementy jsou statky, jejichž spotřeba roste zároveň se spotřebou jiného statku, například komplement auta je benzín (Blažek 1996, s. 52–53).

complements	互补品	<i>hùbǔpǐn</i>
-------------	-----	----------------

- 互补品 – vzájemný + doplňovat + sufix (produkt)

Konkurence

Konkurence znamená „soutěžení“, v praxi se jedná o úsilí ekonomických subjektů dosažení určitého cíle, přičemž ne každý subjekt jej může dosáhnout (Peštová, Rotport 2009, s. 34).

competition	竞争	<i>jìngzhēng</i>
-------------	----	------------------

- 竞争 – konkurence (soutěžit + bojovat, usilovat o)

Konkurenční firmy

Konkurenční firmy jsou firmy usilující o stejný cíl, přičemž ne každá firma může tohoto cíle dosáhnout (Mankiw 2015, s. 280).

competitive firms	竞争企业	<i>jìngzhēng qǐyè</i>
-------------------	------	-----------------------

- 竞争 – konkurence (soutěžit + bojovat, usilovat o)
- 企业 – společnost, závod (vzhlížet + obchod)

Konkurenční trh

Na konkurenčním trhu se setkává mnoho nakupujících a prodávajících, přičemž každý z nich je příjemce ceny stejného statku (Mankiw 1999, s. 747).

competitive market	竞争市场	<i>jìngzhēng shìchǎng</i>
--------------------	------	---------------------------

- 竞争 – konkurence (soutěžit + bojovat, usilovat o)
- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)

Konstantní výnosy z rozsahu

Konstantní výnosy jsou vlastnost, kdy průměrné náklady za jedno období se při změně objemu výroby nemění (Mankiw 1999, s. 747).

constant return to scale	规模收益不变	<i>guīmó shōuyì bùbiàn</i>
--------------------------	--------	----------------------------

- 规模 – rozsah (pravidlo + standard)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)
- 不变 – neměnit se (záporný prefix (ne-) + měnit)

Korektivní daň

Korektivní daň je daň právnických osob z negativních externalit, cílem této daně je jejich snížení (Mankiw 2000, s. 818).

corrective tax	矫正税	<i>jiǎozhèng shuì</i>
----------------	-----	-----------------------

- 矫正 – spravit (upravit + spravit)
- 税 – daň

Korporace

Pojem korporace znamená „obchodní společnost“ či „obchodní spolek“ (Peštová, Rotport 2009, s. 36).

corporation	公司	<i>gōngsī</i>
-------------	----	---------------

- 公司 – veřejný + řídit

Kreditní karty

Kreditní karty jsou platební karty, které umožňují záporný zůstatek na účtu klienta a čerpání úvěru (Peštová, Rotport 2009, s. 36).

credit cards	信用卡	<i>xìnyòngkǎ</i>
--------------	-----	------------------

- 信用卡 – důvěra + použít + karta

Křivka agregátní nabídky

Křivka agregátní nabídky je křivka vyjadřující nabízené množství statků, které firmy vyrábějí a prodávají při různé úrovni cenové hladiny (Mankiw 1999, s. 747).

aggregate-demand curve	总需求曲线	<i>zǒngxūqiú qūxiàn</i>
------------------------	-------	-------------------------

- 总需求 – agregátní nabídka (prefix (celkový) + potřebovat + žádat)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Křivka agregátní poptávky

Křivka agregátní poptávky vyjadřuje poptávané množství statků, které domácnosti a firmy nakupují při různé cenové hladině (Mankiw 1999, s. 747).

aggregate-supply curve	总供给曲线	<i>zǒnggòngjǐ qūxiàn</i>
------------------------	-------	--------------------------

- 总供给 – agregátní nabídka (prefix (celkový) + dát + dát)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Křížově-cenová pružnost poptávky

Křížově-cenová pružnost poptávky je měřítko, které znázorňuje, do jaké míry se změni poptávané množství jednoho statku při změně ceny jiného statku (Mankiw 2000, s. 818).

cross-price elasticity of demand	需求的交叉价格弹性	<i>xūqiú de jiāochā jiàgé tánxìng</i>
----------------------------------	-----------	---------------------------------------

- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)
- 的 – atributivní slovice
- 交叉 – křížovat (křížit + kříž)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 弹性 – pružnost (natřásat + sufix (vlastnost))

Kupní síla

Kupní síla je množství statků, které lze koupit za peněžní jednotku (Peštová, Rotport 2009, s. 64).

purchasing power	购买力	<i>gòumǎilì</i>
------------------	-----	-----------------

- 购买力 – kupní síla (koupit + koupit + síla)

Kupony na slevu

Kupony na slevu jsou příkladem cenové diskriminace (Mankiw, s. 334).

discount coupons	折扣券	<i>zhēkòuquàn</i>
------------------	-----	-------------------

- 折扣券 – převést + srážet + lístek

Kupující

Kupující jsou účastníci tržní směny, kteří mají zájem koupit statky (Blažek 1996, s. 45).

buyers	买者	<i>mǎizhě</i>
--------	----	---------------

- 买者 – koupit + sufix (osoba)

Kvantitativní rovnice

Kvantitativní rovnice je rovnice vztahu množství a rychlost oběhu peněz společně s hodnotou výstupu zboží a služeb vyjádřenou v penězích (Mankiw 1999, s. 747).

quantity equation	数量方程式	<i>shùliáng fāngchéngshì</i>
-------------------	-------	------------------------------

- 数量 – kvantita (číslo + množství)
- 方程式 – rovnice (čtverec + cesta + sufix (styl))

Kvantitativní teorie peněz

Kvantitativní teorie peněz teorie, podle které množství peněz v ekonomice určuje cenovou hladinu a míra růstu množství dostupných peněz zároveň určuje míru inflace (Mankiw 1999, s. 747).

quantity theory of money	货币数量论	huòbì shùliánglùn
--------------------------	-------	-------------------

- 货币 – peníze (měna + měna)
- 数量论 – kvantitativní teorie (číslo + množství + sufix (názor))

Laissez faire

Laissez faire je francouzský požadavek o nevměšování států do hospodářství (Blažek 1996, s. 20).

laissez faire	自由放任	zìyóu fàngrèn
---------------	------	---------------

- 自由 – svoboda (sám + příčina)
- 放任 – nechat jít (pustit + nechat)

Liberalismus

Liberalismus v ekonomii znamená preferování hospodářské svobody a omezování státní moci (Peštová, Rotport 2009, s. 37–38).

liberalism	自由主义	zìyóuzhǐyì
------------	------	------------

- 自由主义 – sám + příčina + hlavní + sufix (-ismus)

Libertariánství

Libertariánství je politická filozofie, podle které má vláda trestat zločiny a vynucovat plnění dobrovolně uzavřených smluv, ale nepřerozdělovat důchod (Mankiw 1999, s. 747).

libertarianism	自由至上主义	zìyóuzhìshàngzhǐyì
----------------	--------	--------------------

- 自由至上主义 – sám + příčina + dosáhnout + nahore + hlavní + sufix (-ismus)

Lidský kapitál

Lidský kapitál je akumulace investic do pracovní síly, například vzdělání a školení (Mankiw 1999, s. 747).

human capital	人力资本	rénlì zīběn
---------------	------	-------------

- 人力 – lidská síla (člověk + síla)
- 资本 – kapitál (kapitál + základ)

Likvidita

Likvidita je snadnost přeměny aktiva na prostředek směny (Mankiw 1999, s. 747).

liquidity	流动性	<i>liúdòngxìng</i>
-----------	-----	--------------------

- 流动性 – téct + hýbat se + sufix (vlastnost)

Luxusní daň

Luxusní daň je daň uvalená na zboží, které je považováno za luxusní, například jachty, osobní letadla, kožichy či šperky (Mankiw 2015, s. 128).

luxury tax	奢侈品税	<i>shēchǐpǐn shuì</i>
------------	------	-----------------------

- 奢侈品 – luxusní zboží (luxusní + extravagantní + produkt)
- 税 – daň

Luxusní zboží

Za luxusní zboží jsou považovány například jachty, osobní letadla, kožichy, šperky a drahá auta (Mankiw 2015, s. 128).

luxuries	奢侈品	<i>shēchǐpǐn</i>
----------	-----	------------------

- 奢侈品 – luxusní + extravagantní + produkt

Makroekonomie

Makroekonomie je součást ekonomické teorie, která se zabývá národní ekonomikou (Peštová, Rotport 2009, s. 40).

macroeconomics	宏观经济学	<i>hóngguān jīngjìxué</i>
----------------	-------	---------------------------

- 宏观 – makroskopický (prefix (makro-) + pozorovat)
- 经济学 – ekonomie (provozovat + prospívat + sufix (věda))

Maximalizace zisku

Maximalizace zisku je snaha o dosažení bodu rovnováhy firmy, tj. nejvýhodnější kombinace objemu produkce a ceny (Blažek 1996, s. 95).

profit maximization	利润最大化	<i>lìrùn zuìdàhuà</i>
---------------------	-------	-----------------------

- 利润 – zisk (zisk + vlhkost/profit)
- 最大化 – maximalizace (prefix (nej-) + velký + sufix (-ace))

Maximinové kritérium

Maximinové kritérium je požadavek, aby vláda jednala za zvýšení blahobytu těch, kteří jsou na tom nejhůř (Mankiw 1999, s. 747).

maximin criterion	最大最小准则	<i>zuìdà zuìxiǎo zhǔnzé</i>
-------------------	--------	-----------------------------

- 最大 - největší (prefix (nej-) + velký)
- 最小 – nejmenší (prefix (nej-) + malý)
- 准则 – kritérium (kritérium + norma)

Měnový kurz

Měnový kurz je cena měnové jednotky jedné země vyjádřená v měnové jednotce jiné země (Peštová, Rotport 2009, s. 36).

exchange rate	汇率	<i>huìlǜ</i>
---------------	----	--------------

- 汇率 – stékat/ soustřed'ovat se + sufix (poměr)

Mezinárodní měnový fond (IMF, MMF)

Mezinárodní měnový fond je organizace, jejíž cílem je podpora mezinárodní měnové spolupráce, stability měnových kurzů a zabezpečení devizových zdrojů (Peštová, Rotport 2009, s. 41).

International Monetary Fund (IMF)	国际货币基金组织	<i>guójì huòbì jījīn zǔzhī</i>
-----------------------------------	----------	--------------------------------

- 国际 – mezinárodní (země + hranice)
- 货币 – měna (měna + měna)
- 基金 – fond (základ + kov)
- 组织 – organizace (skupina + plést)

Mezinárodní obchod

Mezinárodní obchod je obchod mezi zeměmi.

international trade	国际贸易	<i>guójì màoùyì</i>
---------------------	------	---------------------

- 国际 – mezinárodní (země + hranice)
- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)

Mezinárodní transakce

Mezinárodní transakce je transakce mezi zeměmi.

international transaction	国际交易	<i>guójì jiāoyì</i>
---------------------------	------	---------------------

- 国际 – mezinárodní (země + hranice)
- 交易 – transakce (předat + vyměnit)

Meziprodukt

Meziprodukt je produkt vyrobený firmou, který neslouží ke spotřebě, nýbrž k další výrobě (Blažek 1996, s. 159).

intermediate product	中间物品	<i>zhōngjiān wùpǐn</i>
----------------------	------	------------------------

- 中间 – mezi (střed + v)
- 物品 – produkt (věc + sufix (produkt))

Mezní daňová sazba

Mezní daňová sazba je přírůstek na dani za každý dodatečně vydělaný dolar příjmu (Mankiw 1999, s. 747).

marginal tax rate	边际税率	<i>biānjì shuìlǜ</i>
-------------------	------	----------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 税率 – míra daně (daň + míra)

Mezní míra substituce

Mezní míra substituce označuje míru, v jaké je člověk schopen ve spotřebě nahradit jeden statek jeho substitutem (Mankiw 1999, s. 747).

marginal rate of substitution	边际替代率	<i>biānjì tìdàilǜ</i>
-------------------------------	-------	-----------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 替代率 – míra substituce (nahrazovat + zastupovat + sufix (poměr))

Mezní náklady

Mezní náklady označují, o kolik porostou náklady při zvýšení jedné jednotky produkce (Mankiw 1999, s. 747).

marginal cost	边际成本	<i>biānjì chéngběn</i>
---------------	------	------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Mezní produkt

Mezní produkt je zvýšení množství výstupu způsobené zvýšením jednotky vstupu (Mankiw 1999, s. 747).

marginal product	边际产量	<i>biānjì chǎnliáng</i>
------------------	------	-------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)

- 产量 – produkt (produkovat + množství)

Mezní produkt práce

Mezní produkt práce označuje zvýšení množství výstupu při zvýšení jedné jednotky práce (Mankiw 1999, s 747).

marginal product of labor	劳动的边际产量	<i>láodòng de biānji chǎnliáng</i>
---------------------------	---------	------------------------------------

- 劳动 – práce (práce + hýbat se)
- 的 – atributivní slovece
- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 产量 – produkt (produkovat + množství)

Mezní příjem

Mezní příjem je příjem firmy vyplývající z prodeje jedné dodatečné jednotky (Mankiw 1999, s. 747).

marginal revenue	边际收益	<i>biānji shōuyì</i>
------------------	------	----------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)

Mezní sklon ke spotřebě

Mezní sklon ke spotřebě je poměr, v jakém je důchod rozdělen, za předpokladu, že je národní důchod zvýšen o jednu jednotku (Blažek 1996, s. 183).

marginal propensity to consume (MPC)	边际消费倾向	<i>biānji xiāofèi qīngxiàng</i>
--------------------------------------	--------	---------------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 消费 – spotřeba (zmizet, odstranit + plýtvat)
- 倾向 – sklon (přiklánět se k + směr)

Mezní změny

Mezní změny označují malé postupné změny v činnosti (Mankiw 1999, s. 747).

marginal changes	边际变动	<i>biānji biàndòng</i>
------------------	------	------------------------

- 边际 – mezní (hranice + hranice)
- 变动 – variabilní, proměnný (změnit + hýbat se)

Mikroekonomie

Mikroekonomie je část ekonomické teorie, která se zabývá chováním ekonomických jednotek jako jsou např. trhy, domácnosti a podniky (Peštová, Rotport 2009, s. 41).

microeconomics	微观经济学	wēiguān jīngjìxué
----------------	-------	-------------------

- 微观 – mikroskopický (prefix (mikro-) + pozorovat)
- 经济学 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat + sufix (věda))

Minimální cena

Minimální cena je nejnižší povolená cena, za kterou se může zboží prodávat (Mankiw 1999, s. 747). Opakem je cenový strop.

price floor	价格下限	jiàgé xiàxiàn
-------------	------	---------------

- 价格 – cena + mřížkovaný vzor
- 下限 – dolní hranice (dole + omezení)

Minimální mzda

Minimální mzda je peněžní odměna, pod kterou nemůže být pracovník ze zákona zaměstnán (Peštová, Rotport 2009, s. 43).

minimum wage	最低工资	zuìdī gōngzī
--------------	------	--------------

- 最低 – minimální (prefix (nej-) + nízký)
- 工资 – mzda (práce + kapitál)

Míra ekonomické aktivity obyvatelstva

Míra ekonomické aktivity člověka označuje míru ekonomicky aktivního obyvatelstva v procentech (Mankiw 1999, s. 747).

labor-force participation rate	劳动力参工率	láodònglì cāngōnglǜ
--------------------------------	--------	---------------------

- 劳动力 – pracovní síla (práce + hýbat se + síla)
- 参工率 – míra účasti práce (účastnit se + práce + sufix (poměr))

Míra chudoby

Míra chudoby vyjadřuje podíl obyvatelstva, které dosáhlo hranice chudoby (Mankiw 1999, s. 747).

poverty rate	贫困率	pínkùnlǜ
--------------	-----	----------

- 贫困率 – chudý + tísněný + sufix (poměr)

Míra inflace

Inflace je nerovnovážný stav ekonomiky, který se projevuje zvyšováním růstu cen. Podle míry růstu inflace lze inflaci rozdělit na mírnou, pádivou a hyperinflaci (Peštová, Rotport 2009, s. 29).

inflation rate	通货膨胀率	<i>tōnghuòpéngzhànglǜ</i>
----------------	-------	---------------------------

- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀率 – poměr rozpínavosti (rozšiřovat se + rozšiřovat se + sufix (poměr))

Míra nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je podíl počtu nezaměstnaných na počet praceschopného obyvatelstva. Výsledek je uveden v procentech (Blažek 1996, s. 112).

unemployment rate	失业率	<i>shīyèlǜ</i>
-------------------	-----	----------------

- 失业率 – ztratit + zaměstnání + sufix (poměr)

Model agregátní poptávky a agregátní nabídky

Model agregátní poptávky a agregátní nabídky je model používaný pro znázornění krátkodobých odchylek ekonomické aktivity v dlouhodobém horizontu (Mankiw 1999, s. 747).

model of aggregate demand and aggregate supply	总需求与总供给模型	<i>zǒngxūqiú yǔ zǒnggōngjǐ móxíng</i>
--	-----------	---------------------------------------

- 总需求 – agregátní poptávka (prefix (celkový) + potřebovat + žádat)
- 与 - a
- 总供给 – agregátní nabídka (prefix (celkový) + dát + dát)
- 模型 – model (pravidlo + vzorec)

Monetární politika

Monetární politika (peněžní politika) je jeden z nástrojů hospodářské politiky. Její podstatou je ovlivňování množství peněz v oběhu prostřednictvím centrální banky (Blažek 1996, s. 190).

monetary policy	货币政策	<i>huòbì zhèngcè</i>
-----------------	------	----------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 政策 – politika (politika + plán, strategie)

Monopol

Monopol, doslova „jediný prodávající“, označuje firmu nebo skupinu firem s výsadním postavením na trhu. Monopol může být přírodní, administrativní nebo monopol ekonomické síly (Blažek 1996, s. 47).

monopoly	垄断企业	<i>lǒngduàn qǐyè</i>
----------	------	----------------------

- 垄断 – ovládat (brázda + rozbít)

- 企业 – společnost, závod (vzhlížet + obchod)

Monopolistická konkurence

Monopolistická konkurence je situace na trhu, kdy velké množství firem nabízí statky podobné, nikoliv identické (Mankiw 1999, s. 747).

monopolistic competition	垄断竞争	<i>lǒngduàn jìngzhēng</i>
--------------------------	------	---------------------------

- 垄断 – ovládat (brázda + rozbít)
- 竞争 – konkurence (soutěžit + bojovat, usilovat o)

Monopson

Monopson je monopol na straně poptávky (Peštová, Rotport 2009, s. 42).

monopsony	买方垄断	<i>mǎifāng lǒngduàn</i>
-----------	------	-------------------------

- 买方 – kupující (koupit + strana)
- 垄断 – ovládat (brázda + rozbít)

Morální hazard

Morální hazard je sklon nehlídané osoby k nevhodným a nesprávným aktivitám a chování (Mankiw 2000, s. 820).

moral hazard	道德风险	<i>dàodé fēngxiǎn</i>
--------------	------	-----------------------

- 道德 – morálka (zásada + ctnost)
- 风险 – riziko (vítr + nebezpečí)

Multiplikační účinek

Multiplikační účinek označuje posun agregátní poptávky, ke kterému dochází při zvýšení důchodu fiskální politikou a následným zvýšením spotřebních výdajů (Mankiw 1999, s. 747).

multiplier effect	乘数效应	<i>chéngshù xiàoyìng</i>
-------------------	------	--------------------------

- 乘数 – multiplikátor (násobit + číslo)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Municipální obligace

Municipální obligace je druh cenného papíru vydaného obcí (Peštová, Rotport 2009, s. 42, 47).

municipal bonds	市政债券	<i>shìzhèng zhàiquàn</i>
-----------------	------	--------------------------

- 市政 – obecní správa (obec + politika)

- 债券 – obligace (dluh + lístek)

Mzda

Mzda je peněžní odměna za vykonanou práci, která je vyplácena v pravidelných lhůtách (Peštová, Rotport 2009, s. 42).

wage	工资	<i>gōngzī</i>
------	----	---------------

- 工资 – práce + kapitál

Nabídková křivka

Nabídková křivka je křivka vyjadřující vztah mezi nabízeným množstvím a jeho cenou (Blažek 1996, s. 54).

supply curve	供给曲线	<i>gōngjǐ qūxiàn</i>
--------------	------	----------------------

- 供给 – nabídka (dát + dát)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Nabídková tabulka

Nabídková tabulka je tabulka znázorňující vztah mezi cenou nabízeného statku a jeho množstvím (Mankiw 1999, s. 747).

supply schedule	供给表	<i>gōngjǐ biǎo</i>
-----------------	-----	--------------------

- 供给表 – dát + dát + tabulka

Nabídkový šok

Nabídkový šok je událost, při které dochází ke změně cen a nákladů firem, a ve výsledku také k posunu křivky agregátní nabídky a Phillipsovy křivky (Mankiw 2000, s. 822).

supply shock	供给冲击	<i>gōngjǐ chōngjī</i>
--------------	------	-----------------------

- 供给 – nabídka (dát + dát)
- 冲击 – dopad (srazit + praštit)

Nabízené množství

Nabízené množství je množství statků, které jsou prodávající schopni a ochotni na trhu prodávat (Mankiw 2000, s. 821).

quantity supplied	供给量	<i>gōngjǐ liáng</i>
-------------------	-----	---------------------

- 供给量 – dát + dát + množství

Nadbytek

Nadbytek v ekonomii nastává, když je nabízené množství vyšší než poptávané množství (Mankiw 2000, s. 822).

surplus	过剩	<i>guòshèng</i>
---------	----	-----------------

- 过剩 – překročit + zbyť

Náhodná procházka

Náhodná procházka v ekonomii označuje nepředvídatelný vývoj nějaké proměnné (Mankiw 2000, s. 822).

random walk	随机游走	<i>suíjī yóuzǒu</i>
-------------	------	---------------------

- 随机 – podle okolností (následovat + příležitost)
- 游走 – procházka (cestovat + jít pěšky)

Náklady

Náklady vyjadřují spotřebu výrobních činitelů v penězích (Peštová, Rotport 2009, s. 43).

cost	成本	<i>chéngběn</i>
------	----	-----------------

- 成本 – celý + základ

Náklady jídelníčku

Náklady jídelníčku označují náklady spojené se změnami cen (Mankiw 1999, s. 747).

menu costs	菜单成本	<i>càidān chéngběn</i>
------------	------	------------------------

- 菜单 jídelní lístek (jídlo + seznam)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Náklady na snížení inflace

Náklady na snížení inflace jsou náklady, které je třeba vynaložit, aby došlo ke snížení míry inflace (Mankiw 2015, s. 806).

cost of reducing inflation	降低通货膨胀的成本	<i>jiàngdī tōnghuòpéngzhàng de chéngběn</i>
----------------------------	-----------	---

- 降低 – snížit (klesat + nízký)
- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)
- 的 – atributivní slovice
- 成本 – náklady (celý + základ)

Náklady opotřebení bot

Náklady opotřebení bot jsou v ekonomii zdroje vyplývající z potřeby lidí zbavovat se peněz během nárůstu inflace (Mankiw 1999, s. 747).

shoeleather costs	皮鞋成本	<i>píxié chéngběn</i>
-------------------	------	-----------------------

- 皮鞋 – kožené boty (kůže + boty)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Náklady příležitosti

Náklady příležitosti označují to, čeho jsou lidé ochotni se vzdát pro získání dané věci (Mankiw 1999, s. 747).

opportunity costs	机会成本	<i>jīhuì chéngběn</i>
-------------------	------	-----------------------

- 机会 – příležitost (příležitost + okamžik)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Národní důchod

Národní důchod je součet peněžních důchodů všech domácností za výrobní činitele poskytnuté firmám (Blažek 1996, s. 158).

national income	国民收入	<i>guómín shōurù</i>
-----------------	------	----------------------

- 国民 – národní (země + sufix (osoba))
- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)

Národní úspory

Národní úspory jsou celkový příjem v ekonomice po odečtení veškerých výdajů (Mankiw 1999, s. 747).

national saving	国民储蓄	<i>guómín chǔxù</i>
-----------------	------	---------------------

- 国民 – národní (země + sufix (osoba))
- 储蓄 – úspory (skladovat + šetřit, skladovat)

Nashova rovnováha

Nashova rovnováha je situace, kdy si firmy volí strategii na základě strategie zvolené konkurencí (Mankiw 1999, s. 748).

Nash equilibrium	纳什均衡	<i>nàshí jūnhéng</i>
------------------	------	----------------------

- 纳什 – Nash (přijmout + různý)
- 均衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)

Nedostatek

Nedostatek označuje situaci, kdy poptávané množství na trhu převyšuje nabízené množství (Mankiw 2000, s. 822). Opakem je nadbytek.

shortage	短缺	<i>duǎnquē</i>
----------	----	----------------

- 短缺 – krátký + být nedostatek

Negativní externalita

Záporná neboli negativní externalita jsou výstupy a vstupy neprocházející trhem, které mají negativní vliv na jiné ekonomické subjekty, např. znečišťování ovzduší (Peštová, Rotport 2009, s. 22).

negative externality	负外部性	<i>fùwàibùxìng</i>
----------------------	------	--------------------

- 负外部性 – prefix (negativní) + venku + část + sufix (vlastnost)

Negativní veřejné úspory

Negativní veřejné úspory jsou reprezentovány deficitem státního rozpočtu (Mankiw 2015, s. 809).

negative public saving	负的公共储蓄	<i>fù de gōnggòng chǔxù</i>
------------------------	--------	-----------------------------

- 负 – negativní
- 的 – atributivní slove
- 公共 – veřejný (veřejný + společný)
- 储蓄 – úspory (skladovat + šetřit, skladovat)

Nerozdělený zisk

Nerozdělený zisk je část zisku z kapitálu, která není vyplácena akcionářům, naopak firma si ji ponechává k získání dalšího kapitálu (Mankiw 2015, s. 388).

retained earnings	留存收益	<i>liú cún shōuyì</i>
-------------------	------	-----------------------

- 留存 – uchovat (nechat + uložit)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)

Nesplacení hypotéky

Nesplacení hypotéky je situace, kdy domácnost není schopna splácet hypotéku a následuje exekuce (Mankiw 2015, s. 734).

mortgage default	抵押贷款拖欠	<i>dīyā dàiikuǎn tuōqiàn</i>
------------------	--------	------------------------------

- 抵押 – hypotéka (zástava + dát do zástavy)
- 贷款 – půjčka (poskytnout půjčku + obnos)

- 拖欠 – neschopen splácet dluh (trvat + dlužit)

Neutralita peněz

Neutralita peněz označuje názor, že nabídka peněz neovlivňuje reálné veličiny (Mankiw 1999, s. 748).

monetary neutrality	货币中性	huòbì zhōngxìng
---------------------	------	-----------------

- 货币 – peníze (měna + měna)
- 中性 – neutralita (střet + sufix (vlastnost))

Neuroekonomie

Neuroekonomie je propojením neurovědy a ekonomické teorie. Cílem je pochopení myšlení a rozhodovacího procesu ekonomických subjektů (Mankiw 2015, s. 476).

neuroeconomics	神经经济学	shénjīng jīngjìxué
----------------	-------	--------------------

- 神经 – nerv (mysl + procházet)
- 经济学 – ekonomie (provozovat + prospívat + sufix (věda))

Neviditelná ruka (trhu)

Neviditelná ruka je výraz, se kterým se lze setkat v díle ekonoma A. Smitha: *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Podle A. Smitha existuje jakási neviditelná ruka, která vede tržní subjekty ku prospěchu trhu (Blažek 1996, s. 20).

invisible hand	看不见的手	kànbùjiàn de shǒu
----------------	-------	-------------------

- 看不见 – nelze vidět (pozorovat + interfix (ne) + vidět)
- 的 – atributivní slovice
- 手 – ruka

Nominální HDP

Nominální HDP znamená současnou produkci zboží a služeb v běžných cenách (Mankiw 1999, s. 748).

nominal GDP	名义国内生产总值	míngyì guónèi shēngchǎn zǒngzhí
-------------	----------	---------------------------------

- 名义 – nominální (jméno + důležitost)
- 国内 – tuzemský (země + vnitřek)
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 总值 – celková hodnota (prefix (celkový) + hodnota)

Nominální měnový kurz

Nominální měnový kurz je kurz, při kterém lze směňovat měnu jednoho státu za měnu jiného státu (Mankiw 1999, s. 748).

nominal exchange rate	名义汇率	<i>míngyì huìlǜ</i>
-----------------------	------	---------------------

- 名义 – nominální (jméno + důležitost)
- 汇率 – měnový kurz (stékat/ soustřed'ovat se + sufix (poměr))

Nominální úroková míra

Nominální úroková míra je úroková míra bez očištění od inflace (Mankiw 1999, s. 748).

nominal interest rate	名义利率	<i>míngyì lìlǜ</i>
-----------------------	------	--------------------

- 名义 – nominální (jméno + důležitost)
- 利率 – úroková míra (zisk + sufix (poměr))

Nominální veličiny

Nominální veličiny jsou veličiny měřené v peněžních jednotkách (Mankiw 1999, s. 748).

nominal variables	名义变量	<i>míngyì biànlíang</i>
-------------------	------	-------------------------

- 名义 – nominální (jméno + důležitost)
- 变量 – proměnná (měnit + měřit)

Normální statek

Normální statek je statek, po kterém se při zvýšení důchodu spotřebitele zvyšuje jeho poptávka. Platí předpoklad, že ostatní podmínky se nezměnily (Mankiw 1999, s. 748).

normal good	正常物品	<i>zhèngcháng wùpǐn</i>
-------------	------	-------------------------

- 正常 – normální (obvyklý + pravidelný)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Normativní výrok

Normativní výrok říká, jak by měl svět vypadat (Mankiw 1999, s. 748).

normative statements	规范表述	<i>guīfàn biǎoshù</i>
----------------------	------	-----------------------

- 规范 – norma (norma + norma)
- 表述 – vysvětlit (uvést + uvést)

Oběživo

Oběživo jsou fyzické peníze držené veřejností (Mankiw 1999, s. 748).

currency	通货	<i>tōnghuò</i>
----------	----	----------------

- 通货 – obecný + měna

Obchodní bilance

Obchodní bilance je přehled všech dovozů a vývozu za určité období (Peštová, Rotport 2009, s. 9).

trade balance	贸易余额	<i>màoyì yú'é</i>
---------------	------	-------------------

- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 余额 – bilance (zbýt + kvóta)

Obchodní omezení

Obchodní omezení je omezení bránící volnému obchodu (Mankiw 2015, s. 539).

trade restrictions	贸易限制	<i>màoyì xiànzhi</i>
--------------------	------	----------------------

- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 限制 – omezovat (omezovat + ovládat)

Obchodní politika

Obchodní politika ve vládní politika ovlivňující množství vyváženého a dováženého zboží (Mankiw 1999, s. 748).

trade policy	贸易政策	<i>màoyì zhèngcè</i>
--------------	------	----------------------

- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 政策 – politika (politika + plán, strategie)

Obchodní překážky

Obchodní překážky jsou překážky bránící v obchodu, například cla a dovozní kvóty (Mankiw 2015, s. 664).

trade barriers	贸易壁垒	<i>màoyì bìlěi</i>
----------------	------	--------------------

- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 壁垒 – hradba (zed' + hradba)

Obligace

Obligace je druh cenných papírů. Patří mezi dluhopisy. Vlastník obligace získává určitý podíl ze zisku, nemá však pravomoci ovlivňovat řízení firmy, která obligaci vydala (Peštová, Rotport 2009, s. 47).

bond	债券	<i>zhàiquàn</i>
------	----	-----------------

- 债券 – dluh + lístek

Oceňování

Oceňování je proces vyjadřování hodnoty statku v penězích (Peštová, Rotport 2009, s. 47).

pricing	定价	<i>dìngjià</i>
---------	----	----------------

- 定价 – stanovit + cena

Očekávaná inflace

Očekávaná inflace udává, kolik lidí očekává změnu cenové hladiny (Mankiw 2015, s. 776).

expected inflation	预期通货膨胀	<i>yùqī tōnghuòpéngzhàng</i>
--------------------	--------	------------------------------

- 预期 – očekávat (předem + lhůta)
- 通货 – měna (obecný + měna)
- 膨胀 – rozpínat se (rozšiřovat se + rozšiřovat se)

Odbory

Odbory jsou sdružení pracujících, kteří dojednávají s firmami pracovní podmínky a mzdy (Mankiw 1999, s. 748).

union	工会	<i>gōnghuì</i>
-------	----	----------------

- 工会 – práce + shromáždění

Odrazení pracovníci

Odrazení pracovníci jsou pracovníci, kteří vzdali hledání práce (Mankiw 1999, s. 748).

discouraged workers	丧失信心的工人	<i>sàngshī xìnxīn de gōngrén</i>
---------------------	---------	----------------------------------

- 丧失 – ztratit (ztratit + ztratit)
- 信心 – sebevědomí (věřit + srdce)
- 的 – atributivní slovice
- 工人 – pracovník (práce + člověk)

Odvozená poptávka

Odvozená poptávka je poptávka firmy po výrobním faktoru produkce (Mankiw 2015, s. 374).

derived demand	派生需求	<i>pàishēng xūqiú</i>
----------------	------	-----------------------

- 派生 – odvozovat z (poslat + produkovat)
- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)

Ochota platit

Ochota platit označuje maximální částku, kteří jsou kupující ochotni za daný statek utratit (Mankiw 1999, s. 748).

willingness to pay	支付意愿	zhīfù yìyuàn
--------------------	------	--------------

- 支付 – platit (vydávat + platit)
- 意愿 – ochota (záměr + být ochoten)

Oligopol

Oligopol je vedle monopolu dalším typem nedokonalé konkurence. Oligopol vzniká, když je trh realizován malým množstvím firem (Blažek 1996, s. 47).

oligopoly	寡头	guǎtóu
-----------	----	--------

- 寡头 – málo + hlava

Operace na volném trhu

Operace na volném trhu je nákup a prodej státních obligací centrální bankou (Mankiw 1999, s. 748). Jedná se o jeden z nástrojů monetární politiky (Blažek 1996, s. 128).

open-market operations	公开市场操作	gōngkāi shìchǎng cāozuò
------------------------	--------	-------------------------

- 公开 – otevřít veřejnosti (veřejný + otevřít)
- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 操作 – operovat (řídit + vytvářet)

Optimalizace

Optimalizace je snaha dosažení optimálního volby spotřebitele (Mankiw 2015, s. 442).

optimization	最优化	zuìyōuhuà
--------------	-----	-----------

- 最优化 – prefix (nej-) + výborný + sufix (-ace)

Optimum

Optimum je bod střetu indiferenční křivky a rozpočtového omezení spotřebitele (Mankiw 2015, s. 442).

optimum	最优	zuìyōu
---------	----	--------

- 最优 – prefix (nej-) + výborný

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) je organizace, jejíž cílem je převážně napomáhat rozvoji hospodářství členských zemí (Peštová, Rotport 2009, s. 48).

Organization for Economic Cooperation and Development	经济合作与发展组织	<i>jīngjì hézuò yǔ fāzhǎn zǔzhī</i>
---	-----------	-------------------------------------

- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)
- 合作 – spolupracovat (spojovat + dělat)
- 与 – a
- 发展 – rozvíjet, vyvíjet, vzrůstat (vydávat, vznikat + rozprostírat se)
- 组织 – organizace (skupina + plést)

Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC)

Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC) je mezinárodní organizace, jejíž cílem je ochrana zájmů předních světových vývozců ropy (Peštová, Rotport 2009, s. 48).

Organization of Petroleum Exporting Countries	石油输出国组织	<i>shíyóu shūchū guó zǔzhī</i>
---	---------	--------------------------------

- 石油 – ropa (kámen + olej)
- 输出 – vyvážet (dopravovat + ven)
- 国 – země
- 组织 – organizace (skupina + plést)

Otevřená ekonomika

Otevřená ekonomika je ekonomika, která volně přichází do styku s jinými ekonomikami (Mankiw 1999, s. 748).

open economy	开放经济	<i>kāifàng jīngjì</i>
--------------	------	-----------------------

- 开放 – být otevřený veřejnosti (otevřít + umístit)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Outsourcing

Outsourcing je přerozdělování zdrojů a činností na někoho jiného (Mankiw 2015, s. 184).

outsourcing	外包	<i>wàibāo</i>
-------------	----	---------------

- 外包 – ven + zajistit

P/E poměr

P/E poměr je hodnota akcií firmy vydělená ziskem firmy za každou akcii v uplynulém roce (Mankiw 2015, s. 551).

price-earnings ratio	价格-收益比	<i>jiàgé-shōuyì bǐ</i>
----------------------	--------	------------------------

- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)
- 比 – porovnávat

Pákový efekt

Pákový efekt je užívání zapůjčených peněz za účelem jejich dodávání do existujících fondů pro investice (Mankiw 2000, s. 820).

leverage	杠杆	<i>gànggān</i>
----------	----	----------------

- 杠杆 – tyč + tyč

Parita kupní síly

Parita kupní síly je teorie, podle které lze za jednotku jakékoliv měny v jakékoliv zemi zakoupit zboží a služby za stejnou cenu (Mankiw 1999, s. 748).

purchasing-power parity	购买力平价	<i>gòumǎilì píngjià</i>
-------------------------	-------	-------------------------

- 购买力 – kupní síla (koupit + koupit + síla)
- 平价 – parita (rovný + hodnota)

Patent

Patent je právně chráněný vynález. Vynálezci dává po určitou dobu výhradní právo na užívání výrobku nebo myšlenky (Peštová, Rotport 2009, s. 50).

patent	专利	<i>zhuānlì</i>
--------	----	----------------

- 专利 – monopolizovat + zisk

Paušální daň

Paušální daň je daň, která je pro všechny stejná (Mankiw 1999, s. 748).

lump-sum tax	定额税	<i>dìng'é shuì</i>
--------------	-----	--------------------

- 定额 – kvóta (stanovit + kvóta)
- 税 – daň

Peněžní multiplikátor

Peněžní multiplikátor je množství peněz, které banka vyrábí z každého dolaru rezerv (Mankiw 1999, s. 748).

money multiplier	货币乘数	<i>huòbì chéngshù</i>
------------------	------	-----------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 乘数 – multiplikátor (násobit + číslo)

Peněžní nabídka

Peněžní nabídka je množství peněz v ekonomice (Mankiw 1999, s. 748).

money supply	货币供给	<i>huòbì gōngjǐ</i>
--------------	------	---------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 供给 – nabídka (dát + dát)

Peněžní rovnováha

Peněžní rovnováha je rovnováha mezi nabídkou a poptávkou peněz (Mankiw 2015, s. 636).

monetary equilibrium	货币均衡	<i>huòbì jūnhéng</i>
----------------------	------	----------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 均衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)

Peněžní zásoba

Peněžní zásoba je celkové množství peněz v zemi, které jsou určeny jako bezhotovostní peníze nebo jako depozita na účtech (Peštová, Rotport 2009, s. 50).

money stock	货币存量	<i>huòbì cúnliáng</i>
-------------	------	-----------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 存量 – zásoba (ukládat + množství)

Peníze

Peníze jsou statkem vyjadřujícím cenu zboží, a zároveň oběživem uchovávajícím hodnotu. Peníze lze dělit na hotovostní a bezhotovostní (Peštová, Rotport 2009, s. 50).

money	货币	<i>huòbì</i>
-------	----	--------------

- 货币 – měna + měna

Peníze s nuceným oběhem

Peníze s nuceným oběhem jsou vládou prohlášené peníze bez vnitřní hodnoty (Mankiw 1999, s. 748). Jinými slovy, jsou vládou uznanými penězi, a každý je nucen je přijímat (Blažek 1996, s. 117).

fiat money	法定货币	<i>fǎdìng huòbì</i>
------------	------	---------------------

- 法定 – zákonný (právo + stanovit)
- 货币 – měna (měna + měna)

Permanentní důchod

Permanentní důchod je běžný příjem člověka (Mankiw 2000, s. 821).

permanent income	持久收入	<i>chíjiǔ shōurù</i>
------------------	------	----------------------

- 持久 – trvající (udržet + dlouho)
- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)

Phillipsova křivka

Phillipsova křivka je křivka znázorňující zaměnitelnost inflace a nezaměstnanosti (Mankiw 1999, s. 748). Je výsledkem několika analýz a jejím autorem je A. W. Phillips (Blažek 1996, s. 208).

Phillips curve	菲利普斯曲线	<i>fēilípǔsī qūxiàn</i>
----------------	--------	-------------------------

- 菲利普斯 – Phillips (vonný + zisk + obecný + tohle)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Pigouova daň

Pigouova daň je daň přijatá k odstranění efektů externalit (Mankiw 1999, s. 748).

Pigovian tax	庇古税	<i>bìgǔ shuì</i>
--------------	-----	------------------

- 庇古- Pigou (chránit + starověký)
- 税 – daň

Plánovaná ekonomika

Plánovaná ekonomika, příkazová ekonomika neboli centrálně plánované hospodářství je systém založený na příkazech centra (vlády, panovníka) tržním subjektům (firmy) (Blažek 1996, s. 44).

centrally planned economies	中央计划经济	<i>zhōngyāng jìhuà jīngjì</i>
-----------------------------	--------	-------------------------------

- 中央 – střed (střed + střed)

- 计划 – plán (plán + plánovat)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Podřadný statek

Podřadný statek je statek, u kterého se snižuje poptávka při růstu příjmu spotřebitele. Platí při jinak stejných podmínkách (Mankiw 1999, s. 748).

inferior good	低档物品	<i>dīdàng wùpǐn</i>
---------------	------	---------------------

- 低档 – podřadný (nízký + stupeň)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Podzemní ekonomika

Pojem podzemní ekonomika, též stínová ekonomika, označuje mimoekonomickou činnost, která je buď sama o sobě ilegální nebo se jedná o snahu vyhnout se zdanění (Mankiw 2015, s. 8).

underground economy	地下经济	<i>dìxià jīngjì</i>
---------------------	------	---------------------

- 地下 – podzemí (země + pod)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Pojištění

Pojištění je přenesení rizika subjektu na specializovanou instituci (Peštová, Rotport 2009, s. 52).

insurance	保险	<i>bǎoxiǎn</i>
-----------	----	----------------

- 保险 – chránit + riziko

Pojištění v nezaměstnanosti

Pojištění v nezaměstnanosti je vládní program, který zaručuje lidem část příjmu v případě, že ztratí zaměstnání (Mankiw 1999, s. 748).

unemployment insurance	失业保险	<i>shīyè bǎoxiǎn</i>
------------------------	------	----------------------

- 失业 – nezaměstnanost (ztratit + zaměstnání)
- 保险 – pojištění (chránit + riziko)

Politická ekonomie

Politická ekonomie je věda, jejíž cílem je, aby vláda využívala ekonomické analytické metody (Mankiw 2000, s. 821).

political economy	政治经济学	<i>zhèngzhì jīngjìxué</i>
-------------------	-------	---------------------------

- 政治 – politika (politika + vládnout)
- 经济学 – ekonomie (provozovat + prospívat + sufix (věda))

Poptávané množství

Poptávané množství je množství statků, které jsou kupující ochotni si koupit (Mankiw 2000, s. 822).

quantity demanded	需求量	<i>xūqiúliáng</i>
-------------------	-----	-------------------

- 需求量 – potřebovat + žádat + množství

Poptávka

Poptávka je množství výrobků a služeb, které jsou ochotni si kupující za určitou cenu koupit (Peštová, Rotport 2009, s. 53).

demand	需求	<i>xūqiú</i>
--------	----	--------------

- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)

Poptávka peněz

Při růstu poptávky po penězích dochází (bez zásahu centrální banky) k růstu množství peněz a úrokové míry, což je nežádoucí situace (Blažek 1996, s. 130).

money demand	货币需求	<i>huòbì xūqiú</i>
--------------	------	--------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)

Poptávková křivka

Poptávková křivka je křivka vyjadřující vztah mezi poptávaným množstvím a jeho cenou (Blažek 1996, s. 50–51).

demand curve	需求曲线	<i>xūqiú qūxiàn</i>
--------------	------	---------------------

- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)
- 曲线 – křivka (křivý + čára)

Poptávková tabulka

Poptávková tabulka je tabulka znázorňující vztah mezi poptávaným množstvím a jeho cenou (Mankiw 1999, s. 748).

demand schedule	需求表	<i>xūqiúbiǎo</i>
-----------------	-----	------------------

- 需求表 – potřebovat + žádat + tabulka

Potravinové poukázky

Potravinové poukázky jsou poukázky na jídlo poskytované vládou (Mankiw 2015, s. 596).

food stamp program	食品券计划	<i>shípǐnquàn jìhuá</i>
--------------------	-------	-------------------------

- 食品券 – potravinové poukázky (jídlo + produkt + lístek)
- 计划 – plán (plán + plánovat)

Povinné rezervy

Povinné rezervy jsou nařízení o minimální výši rezerv vůči svým vkladům (Mankiw 1999, s. 748).

reserve requirements	法定准备金	<i>fǎdìng zhǔnbèijīn</i>
----------------------	-------	--------------------------

- 法定 – zákonný (právo + stanovit)
- 准备金 – rezervy (přesný + připravit + kov)

Pozitivní externality

Pozitivní neboli kladné externality jsou vstupy a výstupy, které neprocházejí trhem a ovlivňují kladně ekonomickou činnost. Jinak bývají nazývány veřejné statky, např. veřejné osvětlení (Peštová, Rotport 2009, s. 22).

positive externalities	正外部性	<i>zhèng wàibùxìng</i>
------------------------	------	------------------------

- 正外部性 – prefix (pozitivní) + venku + část + sufix (vlastnost)

Pozitivní výrok

Pozitivní výrok je názor, který popisuje svět takový, jaký je (Mankiw 1999, s. 748).

positive statement	实证表述	<i>shízhèng biǎoshù</i>
--------------------	------	-------------------------

- 实证 – pozitivní (pravdivý + správný)
- 表述 – vysvětlit (uvést + uvést)

Práce

Práce je jeden ze základních výrobních faktorů (Peštová, Rotport 2009, s. 53).

labor	劳动	<i>láodòng</i>
-------	----	----------------

- 劳动 – práce + hýbat se

Predátorské ceny

Predátorské ceny jsou ceny nastavené firmami s velkou tržní silou za účelem poškození konkurence (Mankiw 2015, s. 362).

predatory pricing	掠夺性定价	<i>lüèduóxìng dìngjià</i>
-------------------	-------	---------------------------

- 掠夺性 – predátorský (rabovat + odejmout + sufix (vlastnost))
- 定价 – oceňování (stanovit + cena)

Princip schopnosti platit

Princip schopnosti platit je názor, že lidé by měli být platit daně podle toho, jaké břemeno jsou schopni nést (Mankiw 1999, s. 748).

ability-to-pay principle	支付能力原则	<i>zhīfù nénglì yuánzé</i>
--------------------------	--------	----------------------------

- 支付 – platit (vydávat + platit)
- 能力 – schopnost (moci + síla)
- 原则 – princip (primární + norma)

Princip užitku

Princip užitku je názor, že lidé by měli platit daně podle toho, jaký užitek mají z vládních služeb (Mankiw 1999, s. 748).

benefits principle	受益原则	<i>shòuyì yuánzé</i>
--------------------	------	----------------------

- 受益 – profitovat z (přijmout + užitek)
- 原则 – princip (primární + norma)

Principál

Principál je osoba, za kterou vykovává jiná osoba (nazývaná agent) nějakou činnost (Mankiw 2000, s. 821).

principal	委托人	<i>wěituōrén</i>
-----------	-----	------------------

- 委托人 – svěřit + podporovat + člověk

Prodávající

Prodávající je jeden z účastníků tržní směny. Prodávající prodává (nabízí) statek za určitou cenu (Blažek 1996, s. 45).

sellers	卖者	<i>màizhě</i>
---------	----	---------------

- 卖者 – prodávat + sufix (osoba)

Produkční funkce

Produkční funkce je vztah mezi množstvím vyrobeného statku a jeho vstupů (Mankiw 1999, s. 748).

production function	生产函数	<i>shēngchǎn hánshù</i>
---------------------	------	-------------------------

- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)

- 函数 – funkce (dopis + číslo)

Produktivita

Produktivita je množství práce odvedená pracovníkem za jednu hodinu (Mankiw 1999, s. 748).

productivity	生产率	<i>shēngchǎnlǜ</i>
--------------	-----	--------------------

- 生产率 – produkovat + produkovat + sufix (poměr)

Produkty duševního vlastnictví

Produkty duševního vlastnictví jsou například literární či umělecká díla, tvoří investiční skupinu a podílí se na tvorbě HDP (Mankiw 2015, s. 492).

intellectual property products	知识产权产品	<i>zhīshí chǎn quán chǎnpǐn</i>
--------------------------------	--------	---------------------------------

- 知识 – znalost (vědět + vědět)
- 产 – produkt
- 权 – moc
- 产品 – produkt (produkt + sufix (produkt))

Programy proti chudobě

Programy proti chudobě usilují o pomoc chudým a bývají financovány z daní (Mankiw 2015, s. 220).

antipoverty programs	反贫困计划	<i>fǎnpínkùn jìhuá</i>
----------------------	-------	------------------------

- 反贫困 – proti chudobě (prefix (anti-) + chudý + tísněný)
- 计划 – plán (plán + plánovat)

Progresivní daň

Progresivní daň znamená, že poplatník s vyšším příjmem platí větší podíl svého příjmu jakožto daň než poplatník s příjmem nižším (Mankiw 1999, s. 748).

progressive tax	累进税	<i>lěijìn shuì</i>
-----------------	-----	--------------------

- 累进 – progrese (shromažďovat + vstupovat)
- 税 – daň

Proporcionální daň

Proporcionální daň znamená, že poplatník platí stejný podíl příjmu jakožto daň bez ohledu na jeho výši (Mankiw 1999, s. 748).

proportional tax	比例税	<i>bìlì shuì</i>
------------------	-----	------------------

- 比例- poměr (porovnávat + příklad)
- 税 – daň

Prostředek směny

Prostředek směny je něco, co dávají kupující prodávajícím, aby získali dané zboží či službu (Mankiw 1999, s. 748).

medium of exchange	交换媒介	<i>jiāohuàn méijiè</i>
--------------------	------	------------------------

- 交换 – směna (předat + vyměnit)
- 媒介 – prostředek (jít mezi + mezi)

Průměrná daňová sazba

Průměrná daňová sazba je podíl celkových daní a všech příjmů (Mankiw 1999, s. 748).

average tax rate	平均税率	<i>píngjūn shuìlǜ</i>
------------------	------	-----------------------

- 平均 – průměrný (rovný + stejný)
- 税率 – daňová sazba (daň + sufix (poměr))

Průměrné celkové náklady

Průměrné celkové náklady podíl celkových nákladů a množství produkce (Mankiw 1999, s. 748).

average total cost	平均总成本	<i>píngjūn zǒngchéngběn</i>
--------------------	-------	-----------------------------

- 平均 – průměrný (rovný + stejný)
- 总成本 – celkové náklady (prefix (celkový) + celý + základ)

Průměrné fixní náklady

Náklady jsou spotřebou výrobních činitelů vyčíslenou v peněžní částce. Lze je dělit změny objemu výroby na fixní nebo proměnné (Peštová, Rotport 2009, s. 43).

average fixed cost	平均固定成本	<i>píngjūn gùdìng chéngběn</i>
--------------------	--------	--------------------------------

- 平均 – průměrný (rovný + stejný)
- 固定 – fixní (pevný + stanovit)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Průměrné variabilní náklady

Náklady lze dělit na fixní (stálé) a variabilní (proměnlivé). Variabilní náklady jsou náklady, které při zvýšení objemu výroby narůstají (Blažek 1996, s. 90).

average variable cost	平均可变成本	<i>píngjūn kěbiàn chéngběn</i>
-----------------------	--------	--------------------------------

- 平均 – průměrný (rovný + stejný)
- 可变 – variabilní (prefix (možný) + měnit)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Průměrný příjem

Průměrný příjem je podíl celkového příjmu a množství produkce (Mankiw 1999, s. 748).

average revenue	平均收益	<i>píngjūn shōuyì</i>
-----------------	------	-----------------------

- 平均 – průměrný (rovný + stejný)
- 收益 – přínos (přijmout + užitek)

Průmyslová organizace

Průmyslová organizace je část ekonomické teorie zaměřená na studium chování firem (Mankiw 2015, s. 260).

industrial organization	产业组织	<i>chǎnyè zǔzhī</i>
-------------------------	------	---------------------

- 产业 – průmyslový (produkce + hospodářské odvětví)
- 组织 – organizace (skupina + plést)

Průmyslová politika

Průmyslová politika je vládní politika, jejíž cílem je podpora průmyslových odvětví zlepšujících technologie (Mankiw 2015, s. 201).

industrial policy	产业政策	<i>chǎnyè zhèngcè</i>
-------------------	------	-----------------------

- 产业 – průmyslový (produkce + hospodářské odvětví)
- 政策 – politika (politika + plán, strategie)

Přebytečná výrobní kapacita

Přebytečná výrobní kapacita je zvýšení množství produkce nad úroveň efektivity a zároveň snížení průměrných nákladů na výrobu (Mankiw 2015, s. 336).

excess capacity	生产能力过剩	<i>shēngchǎn nénglì guòshèng</i>
-----------------	--------	----------------------------------

- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 能力 – schopnost (moci + síla)
- 过剩 – přebytek (překročit + zbýt)

Přebytečné rezervy

Přebytečné rezervy jsou rezervy banky nad zákonem stanoveným minimu (Mankiw 2015, s. 618).

excess reserves	超额准备金	<i>chāo'é zhǔnbèijīn</i>
-----------------	-------	--------------------------

- 超额 – překonat kvótu (prefix (přes-) + kvóta)
- 准备金 – rezervy (přesný + připravit + kov)

Přebytek obchodní bilance

Přebytek obchodní bilance je přebytek vývozu nad dovozem (Mankiw 1999, s. 749).

trade surplus	贸易盈余	<i>màoyì yíngyú</i>
---------------	------	---------------------

- 贸易 – obchod (obchod + výměna)
- 盈余 – čistý profit (být plný + zbýt)

Přebytek spotřebitele

Přebytek spotřebitele je rozdíl mezi částkou, za kterou je kupující ochotný statek zakoupit a částkou, za kterou je statek prodáván (Mankiw 1999, s. 749).

consumer surplus	消费者剩余	<i>xiāofēizhě shèngyú</i>
------------------	-------	---------------------------

- 消费者 – spotřebitel (zmizet, odstranit + plýtvat + sufix (osoba))
- 剩余 – přebytek (zbýt + zbýt)

Přebytek státního rozpočtu

Přebytek státního rozpočtu je přebytek daňových příjmů nad výdaji (Mankiw 1999, s. 749).

budget surplus	预算盈余	<i>yùsuàn yíngyú</i>
----------------	------	----------------------

- 预算 – rozpočet (předem + počítat)
- 盈余 – čistý profit (být plný + zbýt)

Přebytek výrobce

Přebytek výrobce je rozdíl mezi cenou statku a náklady na jeho výrobu (Mankiw 1999, s. 749).

producer surplus	生产者剩余	<i>shēngchǎnzhě shèngyú</i>
------------------	-------	-----------------------------

- 生产者 – výrobce (produkovat + produkovat + sufix (osoba))
- 剩余 – přebytek (zbýt + zbýt)

Převis nabídky

Převis nabídky nastává, když je nabízené množství vyšší než poptávané (Mankiw 1999, s. 749).

excess supply	超额供给	<i>chāo'é gōngjǐ</i>
---------------	------	----------------------

- 超额- překonat kvótu (prefix (přes-) + kvóta)

- 供给 – nabídka (dát + dát)

Převis poptávky

Převis poptávky nastává, když je poptávané množství vyšší než nabízené (Mankiw 1999, s. 749).

excess demand	超额需求	<i>chāo'é xūqiú</i>
---------------	------	---------------------

- 超额- překonat kvótu (prefix (přes-) + kvóta)
- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)

Příjemce ceny

Příjemce ceny je ten, kdo musí přijmout cenu rozhodnutou trhem (Mankiw 2015, s. 66).

price taker	价格接受者	<i>jiàgé jiēshòuzhě</i>
-------------	-------	-------------------------

- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 接受者 – příjemce (přijmout + přijmout sufix (osoba))

Příjmy z kapitálu

Příjmy z kapitálu jsou všechny příjmy akcionářů získané z vlastnění akcií (Mankiw 2015, s. 388).

capital income	资本收入	<i>zīběn shōurù</i>
----------------	------	---------------------

- 资本 – kapitál (kapitál + základ)
- 收入 – příjem (převzít + vstoupit)

Přírodní zdroje

Přírodní zdroje jsou ty zdroje, které k výrobě statků nabízí příroda, například nerostné suroviny nebo voda (Mankiw 1999, s. 749).

natural resources	自然资源	<i>zìrán zīyuán</i>
-------------------	------	---------------------

- 自然 – příroda (přirozený + správný)
- 资源 – zdroj (kapitál + zdroj)

Přirozená míra nezaměstnanosti

Přirozená míra nezaměstnanosti neboli dobrovolná nezaměstnanost je situace, kdy je počet nezaměstnaných nižší než počet pracovních míst (Blažek 1996, s. 113).

natural rate of unemployment	自然失业率	<i>zìrán shīyèlǜ</i>
------------------------------	-------	----------------------

- 自然 – příroda (přirozený + správný)
- 失业率 – míra nezaměstnanosti (ztratit + zaměstnání + sufix (poměr))

Přirozená úroveň výstupu

Přirozená úroveň výstupu je veškerá produkce v delším horizontu za předpokladu přirozené míry nezaměstnanosti (Mankiw 200, s. 821).

natural level of output	自然产出水平	<i>zìrán chānchū shuǐpíng</i>
-------------------------	--------	-------------------------------

- 自然 – příroda (přirozený + správný)
- 产出 – výstup (produkovat + vycházet)
- 水平 – úroveň (voda + rovný)

Přirozený monopol

Přirozený monopol je druh monopolu, který vzniká, protože na trhu operuje pouze jedna firma s nejnižšími náklady, která splňuje poptávku (Mankiw 1999, s. 749).

natural monopoly	自然垄断	<i>zìrán lǒngduàn</i>
------------------	------	-----------------------

- 自然 – příroda (přirozený + správný)
- 垄断 – ovládat (brázda + rozbít)

Půda

Půda je součást výrobního faktoru (přírody) (Peštová, Rotport 2009, s. 56).

land	土地	<i>tǔdì</i>
------	----	-------------

- 土地 – půda + země

Racionální lidé

Racionální lidé jsou lidé, kteří systematicky a cílevědomě postupují k dosažení svých cílů (Mankiw 2000, s. 822).

rational people	理性人	<i>lǐxìngrén</i>
-----------------	-----	------------------

- 理性人 – logika + vlastnost + člověk

Racionální očekávání

Racionální očekávání je teorie, podle které jsou k odhadování budoucnosti optimálně používány všechny dostupné informace (Mankiw 1999, s. 749).

rational expectations	理性预期	<i>lǐxìng yùqī</i>
-----------------------	------	--------------------

- 理性 – racionalita (logika + sufix (vlastnost))
- 预期 – očekávat (předem + lhůta)

Reálná úroková míra

Reálná úroková míra je úroková míra očištěná od inflace (Mankiw 1999, s. 749).

real interest rate	真实利率	<i>zhēnshí lìlǜ</i>
--------------------	------	---------------------

- 真实 – reálný (skutečný + pravdivý)
- 利率 – úroková míra (zisk + sufix (poměr))

Reálné veličiny

Reálné veličiny jsou ty veličiny, které jsou měřeny fyzickými jednotkami (Mankiw 1999, s. 749).

real variables	真实变量	<i>zhēnshí biànlíang</i>
----------------	------	--------------------------

- 真实 – reálný (skutečný + pravdivý)
- 变量 – proměnná (měnit + měřit)

Reálný HDP

Reálný HDP označuje produkci zboží a služeb v reálných cenách (Mankiw 1999, s. 749).

real GDP	真实国内生产总值	<i>zhēnshí guó nèi shēngchǎn zǒngzhí</i>
----------	----------	--

- 真实 – reálný (skutečný + pravdivý)
- 国内 – tuzemský (země + vnitřek)
- 生产 – produkovat (produkovat + produkovat)
- 总值 – celková hodnota (prefix (celkový) + hodnota)

Reálný měnový kurz

Reálný měnový kurz je kurz, při kterém lze směňovat zboží a služby v jedné zemi za zboží a služby v jiné zemi (Mankiw 1999, s. 749).

real exchange rate	真实汇率	<i>zhēnshí huìlǜ</i>
--------------------	------	----------------------

- 真实 – reálný (skutečný + pravdivý)
- 汇率 – měnový kurz (stékat/ soustřeďovat se + sufix (poměr))

Recese

Recese je období hospodářského cyklu, kdy dochází k poklesu reálných příjmů a k růstu nezaměstnanosti (Mankiw 1999, s. 749).

recession	衰退	<i>shuāitūi</i>
-----------	----	-----------------

- 衰退 – úpadek + ustupovat

Regresivní daň

Regresivní daň je daň, kdy člověk s větším příjmem platí menší podíl než člověk s nižším příjmem (Mankiw 1999, s. 749).

regressive tax	累退税	<i>léitù shuì</i>
----------------	-----	-------------------

- 累退 – regrese (shromažďovat + ustupovat)
- 税 – daň

Regulatorní kapitál

Regulatorní kapitál je minimální bankovní kapitál nařízený vládou (Mankiw 2000, s. 817).

capital requirement	资本需要量	<i>zīběn xūyàoliáng</i>
---------------------	-------	-------------------------

- 资本 – kapitál (kapitál + základ)
- 需要量 – poptávané množství (potřebovat + potrebovat + množství)

Reklama

Reklama je cílené ovlivňování spotřebitele za účelem nákupu statku (Peštová, Rotport 2009, s. 58).

advertising	广告	<i>guǎnggào</i>
-------------	----	-----------------

- 广告 – rozšiřovat + sdělovat

Relativní cena

Relativní cena je cena jednoho statku srovnaná s cenou jiného statku (Mankiw 2015, s. 437).

relative price	相对价格	<i>xiāngduì jiàgé</i>
----------------	------	-----------------------

- 相对 – relativní (vzájemně + proti)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)

Rezervní poměr

Rezervní poměr je podíl všech vkladů, které jsou drženy bankami jako rezervy (Mankiw 1999, s.749).

reserve ratio	准备金率	<i>zhǔnbèijīnlǜ</i>
---------------	------	---------------------

- 准备金率 – přesný + připravit + kov + sufix (poměr)

Rezervy

Rezervy jsou vklady přijaté bankami, které nejsou zapůjčovány (Mankiw 1999, s. 749).

reserves	准备金	<i>zhǔnbèijīn</i>
----------	-----	-------------------

- 准备金 – přesný + připravit + kov

Rivalita ve spotřebě

Rivalita je vlastnost, kdy užívání statku jedním člověkem snižuje jeho užívání jinými lidmi (Mankiw 1999, s. 749).

rivalry in consumption	消费中的竞争性	<i>xiāofèizhōng de jìngzhēngxìng</i>
------------------------	---------	--------------------------------------

- 消费中 – ve spotřebě (zmizet, odstranit + plýtvat + uvnitř)
- 的 – atributivní slovice
- 竞争性 – rivalita (soutěžit + bojovat, usilovat o + sufix (vlastnost))

Riziko

Riziko je nebezpečí škody, poškození či nezdaru (Peštová, Rotport 2009, s. 60).

risk	风险	<i>fēngxiǎn</i>
------	----	-----------------

- 风险 – riziko (vítr + riziko)

Rostoucí výnosy z rozsahu

Rostoucí výnosy z rozsahu jsou vlastnost, při které dochází k poklesu průměrný celkových nákladů a zároveň roste vyráběné množství (Mankiw 1999, s. 749).

economies of scale	规模经济	<i>guīmó jīngjì</i>
--------------------	------	---------------------

- 规模 – rozsah (pravidlo + standard)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Rovnost

Rovnost je spravedlivým rozdělováním ekonomického blahobytu mezi všechny společenské vrstvy (Mankiw 1999, s. 749).

equality	平等	<i>píngděng</i>
----------	----	-----------------

- 平等 – rovný + rovný

Rovnováha

Rovnováha je v ekonomii situaci, kdy je poptávky a nabídka ve vzájemné rovnováze (Mankiw 1999, s. 749).

equilibrium	平衡	<i>pínghéng</i>
-------------	----	-----------------

- 平衡 – rovný + vážit, zvážit

Rovnovážná cena

Rovnovážná cena je cena, při které dochází k tržní rovnováze mezi poptávkou a nabídkou. Při rovnováze ceny nedochází k přebytku ani nedostatku zboží na trhu (Peštová, Rotport 2009, s. 60).

equilibrium price	平衡价格	<i>pínghéng jiàgé</i>
-------------------	------	-----------------------

- 均衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)
- 价格 – cena (cena + mřížkový vzor)

Rovnovážná úroková míra

Rovnovážná úroková míra je bod střetu nabídky a poptávky peněz (Mankiw 2015, s. 748).

equilibrium interest rate	均衡利率	<i>jūnhéng lìlǜ</i>
---------------------------	------	---------------------

- 均衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)
- 利率 – úroková míra (zisk + sufix (poměr))

Rovnovážné množství

Rovnovážné množství je situace, kdy je nabízené a poptávané množství v rovnováze, přičemž cena vyrovnává nabídku a poptávku (Mankiw 1999, s. 749).

equilibrium quantity	平衡数量	<i>pínghéng shùliáng</i>
----------------------	------	--------------------------

- 平衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)
- 数量 – množství (číslo + množství)

Rozpočet

Rozpočet je peněžní fond, který slouží k řízení ekonomického subjektu (Peštová, Rotport 2009, s. 61).

budget	预算	<i>yùsuàn</i>
--------	----	---------------

- 预算 – předem + počítat

Rozpočtové omezení

Rozpočtové omezení je omezení spotřebních košů, které si může spotřebitel koupit (Mankiw 1999, s. 749).

budget constraint	预算结束线	<i>yùsuàn jiéshùxiàn</i>
-------------------	-------	--------------------------

- 预算 – rozpočet (předem + počítat)
- 结束线 – konečná čára – (uzavřít + uvázat + čára)

Rozpočtový deficit

Rozpočtový deficit je převaha vládních výdajů nad příjmy (Mankiw 1999, s. 749).

budget deficit	预算赤字	<i>yùsuàn chìzì</i>
----------------	------	---------------------

- 预算 – rozpočet (předem + počítat)
- 赤字 – deficit (červený + znak)

Rozpočtový přebytek

Rozpočtový přebytek je převaha vládních příjmů nad výdaji (Mankiw 1999, s. 749).

budget surplus	预算盈余	<i>yùsuàn yíngyú</i>
----------------	------	----------------------

- 预算 – rozpočet (předem + počítat)
- 盈余 – čistý profit (být plný + zbýt)

Rozvaha

Rozvaha je účetní výkaz, který umožňuje porovnávat majetek (aktiva i pasiva) za určité období (Peštová, Rotport 2009, s. 61).

balance sheet	资产负债表	<i>zīchǎn fùzhàibiǎo</i>
---------------	-------	--------------------------

- 资产 – majetek (kapitál + produkovat)
- 负债表 – výkaz zadluženosti (prefix (negativní) + dluh + tabulka)

Rychlost oběhu peněz

Rychlost oběhu peněz označuje rychlost, jakou peníze mění majitele (Mankiw 1999, s. 749).

velocity of money	货币流通速度	<i>huòbì liútōng sùdù</i>
-------------------	--------	---------------------------

- 货币 – měna (měna + měna)
- 流通 – kolovat (téct + vést k)
- 速度 – rychlost (rychlý + sufix (stupeň))

Sazba federálních fondů

Sazba federálních fondů je úroková sazba, na kterou si banky půjčují přes noc (Mankiw 2000, s. 819).

federal funds rate	联邦基金利率	<i>liánbāng jījīn lìlǜ</i>
--------------------	--------	----------------------------

- 联邦 – federace (spojit + země)
- 基金 – fond (základ + kov)
- 利率 – úroková míra (zisk + sufix (poměr))

Screening

Screening je akce provedená neinformovanou stranou za účelem vymámení informace od informované strany (Mankiw 2000, s. 822).

screening	筛选	<i>shāixuǎn</i>
-----------	----	-----------------

- 筛选 - plátno + vybrat

Sekuritizace

Sekuritizace je proces, při kterém finanční instituce poskytuje půjčky a pak je přeměňuje na cenné papíry (Mankiw 2015, s. 733).

securitization	证券化	<i>zhèngquànhuà</i>
----------------	-----	---------------------

- 证券化 – potvrdit + lístek + sufix (-ace)

Selhání trhu

Selhání trhu je situace na trhu, kdy trh sám o sobě nedokáže alokovat zdroje (Mankiw 1999, s. 749).

market failure	市场失灵	<i>shìchǎng shīlíng</i>
----------------	------	-------------------------

- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 失灵 – selhání (ztratit + duch)

Severoamerická zóna volného obchodu (NAFTA)

Severoamerická zóna volného obchodu (NAFTA) je oblast, ve které jsou odstraněny všechny obchodní překážky a je umožněn volný obchod (Peštová, Rotport 2009, s. 43).

North American Free Trade Agreement	北美自由贸易协定	<i>běiměi zìyóu mào yì xiédìng</i>
-------------------------------------	----------	------------------------------------

- 北美 – Severní Amerika (sever + Amerika)
- 自由 – svoboda (sám + příčina)
- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 协定 – dohoda (společný + stanovit)

Signalizace

Signalizace je akce provedená informovanou stranou, aby odhalila privátní informace neinformované straně (Mankiw 2000, s. 822).

signaling	发信号	<i>fāxìnhào</i>
-----------	-----	-----------------

- 发信号 – poslat + dopis + signál

Složené úročení

Složené úročení je shromažďování peněz například na bankovním účtu, kde získané úroky zůstávají na účtu a zajišťují získávání dalších úroků (Mankiw 2000, s. 818).

compounding	复利	<i>fùlì</i>
-------------	----	-------------

- 复利 - opakovat + zisk

Služby

Služba je ekonomická činnost, která svým průběhem uspokojuje lidské potřeby (Peštová, Rotport 2009, s. 64).

services	服务	<i>fúwù</i>
----------	----	-------------

- 服务 – sloužit + věc

Služby nemateriální povahy

Služby nemateriální povahy jsou služby, které přináší uspokojení svým přímým působením, např. zdravotnictví (Peštová, Rotport 2009, s. 64).

intangible services	无形服务	<i>wúxíng fúwù</i>
---------------------	------	--------------------

- 无形 – beztvary (záporný prefix (bez-) + tvar)
- 服务 – sloužit (sloužit + věc)

Sociální pojištění

Sociální pojištění je politika prováděná vládou za účelem ochrany lidí před nežádoucími riziky (Mankiw 2000, s. 822).

social insurance	社会保险	<i>shèhuì bǎoxiǎn</i>
------------------	------	-----------------------

- 社会 – společnost (organizace + shromáždění)
- 保险 – pojištění (chránit + riziko)

Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení jsou vládní programy jejichž cílem je zvýšení příjmů potřebných (Mankiw 1999, s. 749).

welfare	福利	<i>fúlì</i>
---------	----	-------------

- 福利 – štěstí + zisk

Současná hodnota

Současná hodnota je množství peněz dnes potřebných pro vytvoření budoucího množství peněz při převládající úrokové sazbě (Mankiw 2000, s. 821).

present value	现值	<i>xiànzhi</i>
---------------	----	----------------

- 现值 – současný + hodnota

Soukromé statky

Soukromé statky jsou vylučitelné a rivalitní statky (Mankiw 1999, s. 749).

private goods	私人物品	<i>sīrén wùpǐn</i>
---------------	------	--------------------

- 私人 – soukromý (soukromý + člověk)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Soukromé úspory

Soukromé úspory jsou příjmy domácností s odečtenými výdaji a daněmi (Mankiw 1999, s. 749).

private saving	私人储蓄	<i>sīrén chǔxù</i>
----------------	------	--------------------

- 私人 – soukromý (soukromý + člověk)
- 储蓄 – spořit (skladovat + šetřit, skladovat)

Specializace

Cílem specializace je získání výhody (Mankiw 2015, s. 52).

specialization	专业化	<i>zhuānyèhuà</i>
----------------	-----	-------------------

- 专业化 – speciální + kvalifikace + sufix (-ace)

Specifická firemní rizika

Specifická firemní rizika jsou rizika hrozící pouze jedné konkrétní firmě (Mankiw 2000, s. 819).

firm-specific risks	企业特有风险	<i>qǐyè tèyǒu fēngxiǎn</i>
---------------------	--------	----------------------------

- 企业 – společnost, závod (vzhlízet + obchod)
- 特有 – specifický (speciální + mít)
- 风险 – riziko (vítr + riziko)

Spekulační obligace

Spekulační obligace jsou rizikové cenné papíry (Mankiw 2015, s. 549).

junk bonds	垃圾债券	<i>lājī zhàiquàn</i>
------------	------	----------------------

- 垃圾 – odpad (odpad + odpad)
- 债券 – obligace (dluh + lístek)

Spekulativní bublina

Spekulativní bublina nastává, když cena aktiva stoupne nad fundamentální hodnotu (Mankiw 2015, s. 579).

speculative bubble	投机泡沫	<i>tóujī pàomò</i>
--------------------	------	--------------------

- 投机 – spekulovat (vhodit + příležitost)
- 泡沫 – bublina (bublina + pěna)

Společné zdroje

Společné zdroje jsou statky, které jsou rivalitní, ale nejsou vylučitelné (Mankiw 1999, s. 749).

common resources	公共资源	<i>gōnggòng zīyuán</i>
------------------	------	------------------------

- 公共 – společný (veřejný + společný)
- 资源 – zdroj (kapitál + zdroj)

Spotřeba

Spotřeba je používání statků k uspokojování potřeb (Peštová, Rotport 2009, s. 66).

consumption	消费	<i>xiāofēi</i>
-------------	----	----------------

- 消费 – spotřeba (zmizet, odstranit + plýtvat)

Spotřební daň

Spotřební daň je nepřímá daň odváděna výrobcí státu z těch statků, jejichž spotřebu chce stát omezit (Peštová, Rotport 2009, s. 14).

excise taxes	销售税	<i>xiāoshòu shuì</i>
--------------	-----	----------------------

- 销售 – prodej (prodávat + prodávat)
- 税 – daň

Stagflace

Stagflace je situace, kdy dochází zároveň k poklesu reálného důchodu a k zvýšení cen (Blažek 1996, s. 198).

stagflation	滞胀	<i>zhìzhàng</i>
-------------	----	-----------------

- 滞胀 – stagnující + rozšiřovat

Stagnace

Stagnace je fáze hospodářského cyklu, při které dochází k ochabení až poklesu hospodářské činnosti země (Peštová, Rotport 2009, s. 67).

stagnation	停滞	<i>tíngzhì</i>
------------	----	----------------

- 停滞 – zastavit + stagnující

Státní dluh

Státní dluh vzniká opakovanými deficity státního rozpočtu (Blažek 1996, s. 195).

government dept	政府债务	zhèngfǔ zhàiwù
-----------------	------	----------------

- 政府 – vláda (politika + úřad)
- 债务 – dluh (dluh + věc)

Stávka

Stávka je přerušení práce organizované odbory (Mankiw 2000, s. 822).

strike	罢工	bàigōng
--------	----	---------

- 罢工 - zastavit + práce

Stimul

Stimul je něco, co pobízí člověka ke konání (Mankiw 2000, s. 819).

incentive	激励	jīlì
-----------	----	------

- 激励 – stimulovat + odměna

Stínová ekonomika

Stínová ekonomika je část ekonomiky, která je skrytá před úřady. Může se jednat o protizákonnou činnost (černá ekonomika) nebo o snahu vyhnout se zdanění (šedá ekonomika) (Peštová, Rotport 2009, s. 68).

shadow economy	影子经济	yǐngzi jīngjì
----------------	------	---------------

- 影子 – stín (stín + nominalizační sufix)
- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)

Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost je nezaměstnanost, která vzniká při nerovnosti mezi profesní nabídkou a poptávkou (Blažek 1996, s. 113).

structural unemployment	结构性失业	jiégòuxìng shīyè
-------------------------	-------	------------------

- 结构性 – strukturální (uvázat + formovat, skládat + sufix (vlastnost))
- 失业 – nezaměstnanost (ztratit + zaměstnání)

Subprime dlužníci

Subprime dlužníci jsou dlužníci s vysokým rizikem neschopnosti splácet na základě jejich příjmu a předchozí schopnosti splácet (Mankiw 2015, s. 733).

subprime borrowers	次级贷款者	<i>cìjī dàikuǎnzhě</i>
--------------------	-------	------------------------

- 次级 – druhotný (prefix (druhořadý) + stupeň)
- 贷款者 – dlužník (poskytnout půjčku + obnos + sufix (osoba))

Substituční efekt

Substituční efekt znamená, že zvýší-li se cena produktu, tak se sníží jeho spotřeba a zvýší se spotřeba levnější alternativy produktu (substitutu) (Blažek 1996, s. 52).

substitution effect	替代效应	<i>tìdài xiàoyìng</i>
---------------------	------	-----------------------

- 替代 – substitute (nahrazovat + zastupovat)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Substituty

Substitut je statek se schopností nahradit konkrétní statek (Blažek 1996, s. 53). Například substitut rohlíku je houska.

substitutes	替代品	<i>tìdàipǐn</i>
-------------	-----	-----------------

- 替代品 – nahrazovat + zastupovat + sufix (produkt)

Světová cena

Světová cena je cena statku, která na světovém trhu převládá (Mankiw 1999, s. 749).

world price	世界价格	<i>shìjiè jiàgé</i>
-------------	------	---------------------

- 世界 – svět (život + hranice)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)

Světová obchodní organizace (WTO)

Světová obchodní organizace (WTO) je organizace, jejíž cílem je vytváření podmínek pro rozvoj obchodních vztahů mezi jednotlivými státy (Peštová, Rotport 2009, s. 77).

World Trade Organization (WTO)	世界贸易组织	<i>shìjiè màoyì zǔzhī</i>
--------------------------------	--------	---------------------------

- 世界 – svět (život + hranice)
- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 组织 – organizace (skupina + plést)

Technologické znalosti

Technologické znalosti jsou znalosti společnosti o nejlepší výrobě statku (Mankiw 1999, s. 749).

technological knowledge	技术知识	<i>jìshù zhīshi</i>
-------------------------	------	---------------------

- 技术 – technologie (schopnost + schopnost)

- 知识 – znalost (vědět + vědět)

Teorém středního voliče

Teorém středního voliče je matematický výsledek, jehož podstatou je, že pravidlo většiny je spojené s individuálními preferencemi (Mankiw 2000, s. 820). Opakem je Arrowův teorém nemožnosti.

median voter theorem	中值选民定理	<i>zhōngzhí xuǎnmín dìnglǐ</i>
----------------------	--------	--------------------------------

- 中值 – střední hodnota (střed + hodnota)
- 选民 - volič (vybrat + sufix (osoba))
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Teorie her

Teorie her je studium lidského chování ve strategických situacích (Mankiw 2000, s. 749).

game theory	博弈论	<i>bóyìlùn</i>
-------------	-----	----------------

- 博弈论 – vyhrát + hra + sufix (názor)

Teorie preference likvidity

Teorie preference likvidity je Keynesova teorie, podle které se úroková míra přizpůsobuje a vede k rovnováze nabídky a poptávky peněz (Mankiw 1999, s. 749).

theory of liquidity preference	流动性偏好理论	<i>liúdòngxìng piānhào lǐlùn</i>
--------------------------------	---------	----------------------------------

- 流动性 - likvidita (téct + hýbat se + sufix (vlastnost))
- 偏好 – preferovat (přiklánět se na jednu stranu + dobrý)
- 理论 – teorie (logika + názor)

Tragédie obecní pastviny

Tragédie obecní pastviny znázorňuje, proč jsou společné zdroje využívány více, než je pro společnost žádoucí (Mankiw 1999, s. 749).

Tragedy of the Commons	公地悲剧	<i>gōngdì bēijù</i>
------------------------	------	---------------------

- 公地 – obecní pastvina (veřejný + země)
- 悲剧 – tragédie (smutný + hra)

Transakční náklady

Transakční náklady jsou náklady vzniklé během vyjednávání dohody mezi dvěma stranami (Mankiw 1999, s. 750).

transaction costs	交易成本	<i>jiāoyì chéngběn</i>
-------------------	------	------------------------

- 交易 – transakce (předat + vyměnit)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Transfery v naturáliích

Transfery v naturálních jsou statky poskytované chudým ve formě zboží a služeb (Mankiw 1999, s. 750).

in-kind transfers	实物转移支付	<i>shíwù zhuǎnyí zhīfù</i>
-------------------	--------	----------------------------

- 实物 – naturálie (skutečný + věc)
- 转移 – přenést (přenést + přesunout)
- 支付 – platit (vydávat + platit)

Trh

Trh je prostředí ekonomiky, ve kterém dochází ke směně zboží a služeb mezi ekonomickými subjekty (Blažek 1996, s. 41).

market	市场	<i>shìchǎng</i>
--------	----	-----------------

- 市场 – město, tržiště + plocha, místo

Trh s cennými papíry

Trh s cennými papíry je trhem cenných papírů. Rozděluje se na primární sekundární (Blažek 1996, s. 143, 147).

bond market	债券市场	<i>zhàiquàn shìchǎng</i>
-------------	------	--------------------------

- 债券 – obligace (dluh + lístek)
- 市场 – tržiště, trh, (město, tržiště + plocha, místo)

Trh zapůjčitelných fondů

Trh zapůjčitelných fondů je trh, na kterém se nabízejí fondy a poptávají investice (Mankiw 1999, s. 750).

market for loanable funds	可贷资金市场	<i>kědài zījīn shìchǎng</i>
---------------------------	--------	-----------------------------

- 可贷 – zapůjčitelný (prefix (možný) + půjčit)
- 资金 – finanční prostředky (kapitál + kov, zlato)
- 市场 – tržiště, trh, (město, tržiště + plocha, místo)

Tržní ekonomika

Tržní ekonomika je systém, ve kterém je ekonomika plně řízena tržním mechanismem (Blažek 1996, s. 44).

market economy	市场经济	<i>shìchǎng jīngjì</i>
----------------	------	------------------------

- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 经济 – ekonomie (provozovat + prospívat)

Tržní riziko

Tržní riziko je riziko firem působících na trhu akcií (Mankiw 2000, s. 820).

market risk	市场风险	<i>shìchǎng fēngxiǎn</i>
-------------	------	--------------------------

- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 风险 – riziko (vítr + riziko)

Tržní síla

Tržní síla je schopnost jednoho nebo více subjektů na trhu ovlivňovat ceny (Mankiw 1999, s. 750).

market power	市场势力	<i>Shìchǎng shìlì</i>
--------------	------	-----------------------

- 市场 – tržiště, trh (město, tržiště + plocha, místo)
- 势力 – síla (moc + síla)

Tvůrce ceny

Tvůrce ceny je ten, kdo určuje cenu na trhu, v praxi např. monopol (Mankiw 2015, s. 308).

price maker	价格制定者	<i>jiàgé zhìdìngzhě</i>
-------------	-------	-------------------------

- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 制定者 – tvůrce (vyrábět + stanovit + sufix (osoba))

Účetní

Účetní je osoba vykonávající účetnictví. Jedná se o profesi.

accountant	会计师	<i>kuàijìshī</i>
------------	-----	------------------

- 会计师 – účtování + počítat + vykonavatel profese

Účetní jednotka

Účetní jednotka je standard používaný k zaznamenávání dluhů a oznamování cen (Mankiw 1999, s. 750).

unit of account	计价单位	<i>jìjià dānwèi</i>
-----------------	------	---------------------

- 计价 – hodnotit (počítat + cena)
- 单位 – jednotka (jednoduchý, jednotlivý jedno- + místo, pozice, poloha)

Účetní zisk

Účetní zisk je celkový příjem bez explicitních nákladů (Mankiw 2000, s. 817).

accounting profit	会计利润	<i>kuàijì lìrùn</i>
-------------------	------	---------------------

- 会计 – účtování (účtování + počítat)
- 利润 – zisk (zisk + vlhkost/profit)

Udržování prodejní ceny

Udržování prodejní ceny je požadavek výrobců, aby obchodníci prodávali jejich výrobky za minimální stanovenou cenu, pod kterou nesmí být výrobek obchodníky prodáván (Mankiw 2015, s. 361–362).

resale price maintenance	转售价格维持	<i>zhuǎnshòu jiàgé wéichí</i>
--------------------------	--------	-------------------------------

- 转售 – znovu prodat (otočit + prodávat)
- 价格 – cena (cena + mřížkovaný vzor)
- 维持 – udržovat (udržovat + podporovat)

Uhlíková daň

Uhlíková daň je daň za spalování paliv na bázi uhlíku, která je uvalena za účelem snížení míry znečištění ovzduší (Mankiw 2015, s. 208).

carbon tax	碳税	<i>tàn shuì</i>
------------	----	-----------------

- 碳 – uhlí
- 税 – daň

Uhlíkové emise

Uhlíkové emise označují množství uhlíku vypouštěného do ovzduší (Mankiw 2015, s. 200).

carbon emissions	碳排放	<i>tàn páifàng</i>
------------------	-----	--------------------

- 碳 – uhlí
- 排放 – vypouštět (vypouštět + nechat)

Uchovatel hodnoty

Uchovatel hodnoty je aktivum, které lidé používají k přenesení hodnoty do budoucnosti (Mankiw 1999, s. 750).

store of value	价值储藏手段	<i>jiàzhí chǔcáng shǒuduàn</i>
----------------	--------	--------------------------------

- 价值 – hodnota (cena + hodnota)
- 储藏 – uchovat (skladovat + schovávat)

- 手段 – způsob, metoda (ruka + část)

Únik kapitálu

Únik kapitálu je náhlé a rychlé snížení poptávky po aktivech v dané zemi (Mankiw 2000, s. 817).

capital flight	资本外逃	<i>zībēn wàitáo</i>
----------------	------	---------------------

- 资本 – kapitál (majetek + základ)
- 外逃 – únik (venku + běžet)

Úspory

Úspory jsou částí důchodu, která není vynaložena na spotřebu (Peštová, Rotport 2009, s. 74).

savings	储蓄	<i>chǔxù</i>
---------	----	--------------

- 储蓄 – skladovat + šetřit, skladovat

Utilitarismus

Utilitarismus je politická filozofie, podle které by měli být politici voleni tak, aby maximalizovali užitek každého člena ve společnosti (Mankiw 1999, s. 750).

utilitarianism	功利主义	<i>gōnglì zhǔyì</i>
----------------	------	---------------------

- 功利主义 – úspěch + zisk + hlavní + sufix (-ismus)

Utopené náklady

Utopené náklady jsou ztracené náklady, které nemohou být získány zpět (Mankiw 2000, s. 822).

sunk cost	沉没成本	<i>chénmò chéngběn</i>
-----------	------	------------------------

- 沉没 – utopit (potopit se + potopit se)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Úvěrová krize

Úvěrová krize je součástí finanční krize. V případě, že mají finanční instituce problém se získáním financí, je zároveň obtížné získávání úvěrů (Mankiw 2015, s. 565).

credit crunch	信用危机	<i>xìnyòng wēijī</i>
---------------	------	----------------------

- 信用 – kredit (důvěra + použit)
- 危机 – krize (nebezpečí + příležitost)

Úvěrové riziko

Úvěrové riziko je pravděpodobnost, že zapůjčitel nebude schopen uhradit úroky (Mankiw 2015, s. 549).

credit risk	信用风险	<i>xìnyòng fēngxiǎn</i>
-------------	------	-------------------------

- 信用 – kredit (důvěra + použít)
- 风险 – riziko (vítr + riziko)

Uzavřená ekonomika

Uzavřená ekonomika je ekonomika, která nepřichází do styku s jinými ekonomikami (Mankiw 2000, s. 817).

closed economy	封闭经济	<i>fēngbì jīngjì</i>
----------------	------	----------------------

- 封闭 – uzavřít (zapečetit + zavřít)
- 经济 – ekonomika (provozovat + prospívat)

Užitek

Užitek je měřítko štěstí a uspokojení (Mankiw 1999, s. 750).

utility	效用	<i>xiàoyòng</i>
---------	----	-----------------

- 效用 – efekt + použít

Variabilní náklady

Náklady lze dělit na fixní (stálé) a variabilní (proměnlivé). Variabilní náklady jsou náklady, které při zvýšení objemu výroby narůstají (Blažek 1996, s. 90).

variable costs	可变成本	<i>kěbiàn chéngběn</i>
----------------	------	------------------------

- 可变 – variabilní (prefix (možný) + měnit)
- 成本 – náklady (celý + základ)

Vertikální spravedlnost

Vertikální spravedlnost znamená, že lidé s vyšší schopností platit by měli platit vyšší daně (Mankiw 1999, s. 750).

vertical equity	纵向平等	<i>zòngxiàng píngděng</i>
-----------------	------	---------------------------

- 纵向 – vertikální (vertikální + směr)
- 平等 – spravedlnost (rovný + rovný)

Veřejné statky

Veřejné statky jsou statky, které nejsou ani vylučitelné, ani rivalitní (Mankiw 1999, s. 750).

public goods	公共物品	<i>gōnggòng wùpǐn</i>
--------------	------	-----------------------

- 公共 – veřejný (veřejný + společný)
- 物品 – statek (věc + sufix (produkt))

Veřejné úspory

Veřejné úspory jsou rozdíl mezi příjmy a výdaji vlády (Mankiw 1999, s. 750).

public saving	公共储蓄	<i>gōnggòng chùxù</i>
---------------	------	-----------------------

- 公共 – veřejný (veřejný + společný)
- 储蓄 – úspory (skladovat + šetřit, skladovat)

Věřitel poslední instance

Věřitel poslední instance je věřitel, který půjčuje těm, kteří si nemohou půjčit nikde jinde za účelem zajištění stability bankovního systému (Mankiw 2015, s. 616).

lender of last resort	最后贷款人	<i>zuìhòu dàikuǎnrén</i>
-----------------------	-------	--------------------------

- 最后 – poslední (prefix (nej) + potom)
- 贷款人 – věřitel (poskytnout půjčku + obnos + člověk)

Vězňovo dilema

Vězňovo dilema je hra mezi dvěma vězni při výslechu, která ukazuje, že udržení spolupráce je složitější za předpokladu, že je oboustranně výhodné (Mankiw 1999, s. 750).

prisoners' dilemma	囚徒困境	<i>qiú tú kùn jìng</i>
--------------------	------	------------------------

- 囚徒 – vězeň (vězeň + člověk)
- 困境 – dilema (tísněný + hranice)

Vklady na požádání

Vklady na požádání jsou zůstatek na bankovním účtu, ke kterému má vkladatel přístup tak, že vypíše šek (Mankiw 1999, s. 750).

demand deposits	活期存款	<i>huóqī cúnkuǎn</i>
-----------------	------	----------------------

- 活期 – současný (pohyblivý + lhůta)
- 存款 – vkládat (ukládat, uchovávat + obnos)

Vládní výdaje

Vládní výdaje jsou výdaje vlády na nákup zboží a služeb (Mankiw 1999, s. 750).

government purchases	政府购买	<i>zhèngfǔ gòumǎi</i>
----------------------	------	-----------------------

- 政府 – vláda (politika + úřad)
- 购买 nákup (koupit + koupit)

Vládou vytvořené monopoly

Vládou vytvořené monopoly nastávají, když dá vláda jednotlivci nebo firmě exkluzivní právo nabízet určité zboží či službu (Mankiw 2015, s. 301).

government-created monopolies	政府创造的垄断	<i>zhèngfǔ chuàngzào de lǒngduàn</i>
-------------------------------	---------	--------------------------------------

- 政府 – vláda (politika + úřad)
- 创造 – vytvářet (vytvářet + vyrábět +
- 的 – atributivní slove
- 垄断 – ovládat (brázda + rozbít)

Vlastnické právo

Vlastnické právo je schopnost jednotlivce vlastnit a ovládat vzácné zdroje (Mankiw 2000, s. 822).

property rights	产权	<i>chǎn quán</i>
-----------------	----	------------------

- 产 – produkt
- 权 – moc

Vnitřní hodnota aktiva

Vnitřní hodnotu mají ta aktiva, která by měla hodnotu, i kdyby nebyla použita jako platidlo, např. zbožové peníze a zlato (Mankiw 2015, s. 629).

intrinsic value	内在价值	<i>nèizài jiàzhí</i>
-----------------	------	----------------------

- 内在 – vnitřní (vevnitř + v)
- 价值 – hodnota (cena + hodnota)

Volba spotřebitele

Volba spotřebitele označuje, co se spotřebitel s omezeným rozpočtem rozhodne koupit (Mankiw 2015, s. 436).

consumer choice	消费者选择	<i>xiāofèizhě xuǎnzé</i>
-----------------	-------	--------------------------

- 消费者 spotřebitel (zmizet, odstranit + plýtvat + sufix (osoba))
- 选择 – volba (vybrat + vybrat)

Volný obchod

Volný obchod je mezinárodní obchod bez omezení (Mankiw 2015, s. 539).

free trade	自由贸易	<i>zìyóu màoyì</i>
------------	------	--------------------

- 自由 – svoboda (sám + příčina)
- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)

Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT)

Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT) je mnohostranná dohoda, jejíž cílem je odstraňování překážek v obchodě. V roce 1995 byla přeměněna na WTO (Peštová, Rotport 2009, s. 25).

General Agreement on Tariffs and Trade	关税与贸易总协定	<i>guānshuì yǔ màoyì zǒngxiédìng</i>
--	----------	--------------------------------------

- 关税 – clo (průchod + daň)
- 与 – a
- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 总协定 – obecná dohoda (prefix (obecný) + společný + stanovit)

Výdaje

Výdaje znamenají v užším významu peněžní úbytek a v širším také úbytek na majetku (Peštová, Rotport 2009, s. 76).

expenditures	支出	<i>zhīchū</i>
--------------	----	---------------

- 支出 – vydávat + ven

Vyhledávání práce

Vyhledávání práce je proces, při kterém zájemci o práci hledají práci na základě svých požadavků a schopností (Mankiw 1999, s. 750).

job search	寻找工作	<i>xúnzhǎo gōngzuò</i>
------------	------	------------------------

- 寻找 – hledat (hledat + hledat)
- 工作 – práce (práce + dělat)

Výkyvy v ekonomice

Výkyvy v ekonomice jsou výkyvy ve výkonnosti ekonomiky (Mankiw 2015, s. 708–709).

economic fluctuations	经济波动	<i>jīngjì bōdòng</i>
-----------------------	------	----------------------

- 经济 – ekonomika, ekonomie (provozovat + prospívat)
- 波动 – kolísat (vlna + hýbat se)

Vylučitelnost

Vylučitelnost je vlastnost statku, která zakazuje člověku jeho užívání (Mankiw 1999, s. 750).

excludability	排他性	<i>páitāxìng</i>
---------------	-----	------------------

- 排他性 – vyloučit + on + sufix (vlastnost)

Vyrovnaná obchodní bilance

Obchodní bilance je přehled všech dovozů a vývozu za určité období (Peštová, Rotport 2009, s. 9).

balanced trade	贸易平衡	<i>màoyì pínghéng</i>
----------------	------	-----------------------

- 贸易 – obchod (obchod + vyměnit)
- 平衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)

Vyrovnaný rozpočet

Vyrovnaný rozpočet je rozpočet, ve kterém se příjmy rovnají výdajům (Mankiw 2015, s. 561).

balanced budget	预算平衡	<i>yùsuàn pínghéng</i>
-----------------	------	------------------------

- 预算 – rozpočet (předem + počítat)
- 平衡 – rovnováha (rovný + vážit, zvážit)

Vytěšňovací efekt

Vytěšňovací efekt je cílené snižování agregátní poptávky prostřednictvím expanzivní fiskální politiky (Mankiw 1999, s. 750). Je nazýván „vytěšňovací“, protože vláda vytěšňuje z investičního procesu soukromé investice o odčerpává úspory soukromému sektoru, což vede ke snížení poptávky (Blažek 1996, s. 199).

crowding-out effect	挤出效应	<i>jǐchū xiàoyìng</i>
---------------------	------	-----------------------

- 挤出 – vytěšnit (stlačit + vycházet)
- 效应 – efekt (efekt + odpověď)

Vytěšňování

Vytěšňování je pokles investic způsobený vládními výpůjčkami (Mankiw 1999, s. 750).

crowding out	挤出	<i>jǐchū</i>
--------------	----	--------------

- 挤出 – vytěšnit (stlačit + vycházet)

Vývoz

Vývoz či export označuje prodej statků do zahraničí (Peštová, Rotport 2009, s. 22).

exports	出口	<i>chūkǒu</i>
---------	----	---------------

- 出口 – vycházet + otvor

Vzácnost

Vzácnost v ekonomii naznačuje omezený výskyt zdroje (Mankiw 1999, s. 750).

scarcity	稀缺性	<i>xīquēxìng</i>
----------	-----	------------------

- 稀缺性 – vzácný + chybět + sufix (vlastnost)

Vzájemný fond

Vzájemný fond je instituce, která prodává své podílové listy veřejnosti, a vznikají tak akcie a obligace (Mankiw 1999, s. 750).

mutual fund	共同基金	<i>gòngtóng jījīn</i>
-------------	------	-----------------------

- 共同 - vzájemný (splečný + společný)
- 基金 – fond (základ + kov)

Workfare

Workfare je program, který požaduje po příjemcích státní podpory pracovat ve státní sféře (Mankiw 2015, s. 427).

workfare	劳动福利	<i>láodòng fúli</i>
----------	------	---------------------

- 劳动 – práce (práce + hýbat se)
- 福利 – blahobyt (štěstí + zisk)

Zahraniční investice

Zahraniční investice jsou dlouhodobým vkladem kapitálu do zahraničí (Peštová, Rotport 2009, s. 30).

foreign investment	国外投资	<i>guówài tóuzī</i>
--------------------	------	---------------------

- 国外 – zahraniční (země + venku)
- 投资 – investice (vhodit + kapitál)

Základní rok

Základní rok je rok stanoven pro výpočet DPH, přičemž ceny základního roku jsou porovnávány s cenami ostatních let (Mankiw 2015, s. 492).

base year	基年	<i>jīnián</i>
-----------	----	---------------

- 基年 – základ + rok

Zákon nabídky

Zákon nabídky neboli zákon rostoucí nabídky je pravidlo, které říká, že za neměnných podmínek roste nabízené množství s rostoucí cenou (Mankiw 1999, 750).

law of supply	供给定理	<i>gōngjǐ dìnglǐ</i>
---------------	------	----------------------

- 供给 – nabídka (dát + dát)
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Zákon nabídky a poptávky

Nabídka a poptávka představují dvě strany. Protože se navzájem ovlivňují, za jejich výslednici lze považovat cenu (Blažek 1996, s. 55).

law of supply and demand	供求定理	<i>gōngqiú dìnglǐ</i>
--------------------------	------	-----------------------

- 供求 – nabídka a poptávka (dát + žádat)
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Zákon o jednotné ceně

Zákon o jedné ceně je zákon, podle kterého se daný produkt musí ve všech oblastech země prodávat za stejnou cenu (Mankiw 2015, s. 674).

law of one price (LOOP)	一价定律	<i>yī jià dìnglǜ</i>
-------------------------	------	----------------------

- 一 – jedna
- 价 – cena
- 定律 – zákon (stanovit + zákon)

Zákon poptávky

Zákon poptávky neboli zákon klesající poptávky je pravidlo, které říká, že za neměnných podmínek poptávané množství klesá s rostoucí cenou (Mankiw 1999, s. 750).

law of demand	需求定理	<i>xūqiú dìnglǐ</i>
---------------	------	---------------------

- 需求 – poptávka (potřebovat + žádat)
- 定理 – teorém (stanovit + pravda)

Zaměstnavatel

Zaměstnavatel je tržní subjekt, který se na trhu práce poptává po práci (Blažek 1996, s. 108).

employer	雇主	<i>gùzhǔ</i>
----------	----	--------------

- 雇主 – najmout + majitel

Záporná daň z příjmu

Záporná daň z příjmu je systém, který shromažďuje příjmy domácností s vyšším příjmem a přerozděluje je domácnostem s nízkým příjmem (Mankiw 1999, s. 750).

negative income tax	负所得税	<i>fùsuǒdé shuì</i>
---------------------	------	---------------------

- 负所得 – záporný příjem (záporný prefix (negativní) + nominalizační prefix + získat)
- 税 – daň

Zhodnocení kurzu

Zhodnocení neboli apreceiace kurzu je zvýšení hodnoty domácí měny oproti hodnotě zahraniční měny (Mankiw 1999, s. 750).

appreciation	升值	<i>shēngzhí</i>
--------------	----	-----------------

- 升值 – zvýšit + hodnota

Zisk

Zisk neboli profit je důchod vycházející z podnikání (Peštová, Rotport 2009, s. 78). Jedná se o výnos z kapitálu (Blažek 1996, s. 140).

profit	利润	<i>lìrùn</i>
--------	----	--------------

- 利润 – zisk + vlhkost/profit

Zkreslení levé číslice

Zkreslení levé číslice je iracionální soustředění na levou číslici ceny. Z tohoto důvodu uvádějí obchodníci často ceny zakončené číslicí „9“ místo zaokrouhlení (Mankiw 2015, s. 473).

left-digit bias	左位偏差	<i>zuǒwèi piānchā</i>
-----------------	------	-----------------------

- 左位 – levá pozice (vlevo + pozice)
- 偏差 – odchylka (naklánět se + chybět)

Zlatý standard

Zlatý standard znamená, že peníze jsou kryté zlatem (Mankiw 2015, s. 611).

gold standard	金本位	<i>jīn běnwèi</i>
---------------	-----	-------------------

- 金 – zlato
- 本位 – standard (základ + pozice)

Značkový produkt

Značkové produkty jsou produkty, které jsou oceněny výše než podobné produkty na základě popularity značky (Mankiw 2015, s. 343).

brand-name product	品牌产品	<i>pǐnpái chǎnpǐn</i>
--------------------	------	-----------------------

- 品牌 – značka (třída + značka)
- 产品 – produkt (produkt + sufix (produkt))

Znehodnocení kurzu

Znehodnocení neboli depreciace kurzu je snížení hodnoty domácí měny oproti zahraniční měně (Mankiw 1999, s. 750).

depreciation	贬值	<i>biǎnzhí</i>
--------------	----	----------------

- 贬值 – snížit + hodnota

Ztráta mrtvé váhy

Ztráta mrtvé váhy je snížení přebytku prostřednictvím daně (Mankiw 1999, s. 750).

deadweight loss	无谓损失	<i>wúwèi sǔnshī</i>
-----------------	------	---------------------

- 无谓 – bezvýznamný (záporný prefix (bez-) + smysl)
- 损失 – ztráta (poškodit + ztratit)

Životní cyklus

Životní cyklus je v ekonomice běžný průběh změn příjmů obyvatel v průběhu života (Mankiw 1999, s. 750).

life cycle	生命周期	<i>shēngmìng zhōuqī</i>
------------	------	-------------------------

- 生命 - život (život + život)
- 周期 – cyklus (kruh + lhůta)

Životní náklady

Životní náklady vyjadřují, kolik prostředků je potřeba na zachování stávajícího životního standardu (Mankiw 2015, s. 509).

cost of living	生活费用	<i>shēnghuó fèiyòng</i>
----------------	------	-------------------------

- 生活 – život (život + žít)
- 费用 – náklady (plýtvat + použít)

Životní úroveň

Životní úroveň je míra výrobků a služeb, které jednotlivec nebo skupina považuje za základní (Peštová, Rotport 2009, s. 79).

level of living	生活水平	<i>shēnghuó shuǐpíng</i>
-----------------	------	--------------------------

- 生活 – život (život + žít)
- 水平 – úroveň (voda + rovný)

4. LEXIKOLOGICKÁ ANALÝZA

Celkem byly provedeny dvě základní analýzy. Nejdříve byl korpus analyzován z hlediska své gramatické funkční charakteristiky, poté z hlediska původu slov.

Gramatická funkční charakteristika byla určována na základě čínských slovníků a vzhledem k tomu, že v čínštině nejsou vždy jasné hranice mezi slovními druhy, u některých slov existuje více možností.

Určování původu slov je také poměrně problematické. Například grafické výpůjčky byly určovány výhradně na základě publikace *Hanyu Wailaici Cidian*. Přestože se jedná o frekventovaně využívanou publikaci pro identifikaci grafických výpůjček, některé výrazy označované jako grafické výpůjčky bývají z různých důvodů zpochybňovány, jak je uvedeno v teoretické části.

Dále z důvodu problematiky identifikace neologismů vyvolaných impulzem z jiného jazyka a kalků, budou tyto výrazy považovány za čínské výrazy, protože prokazatelně vznikly v čínštině a zároveň jsou tvořeny čínskými morfémy.

4.1 Gramatická funkční charakteristika

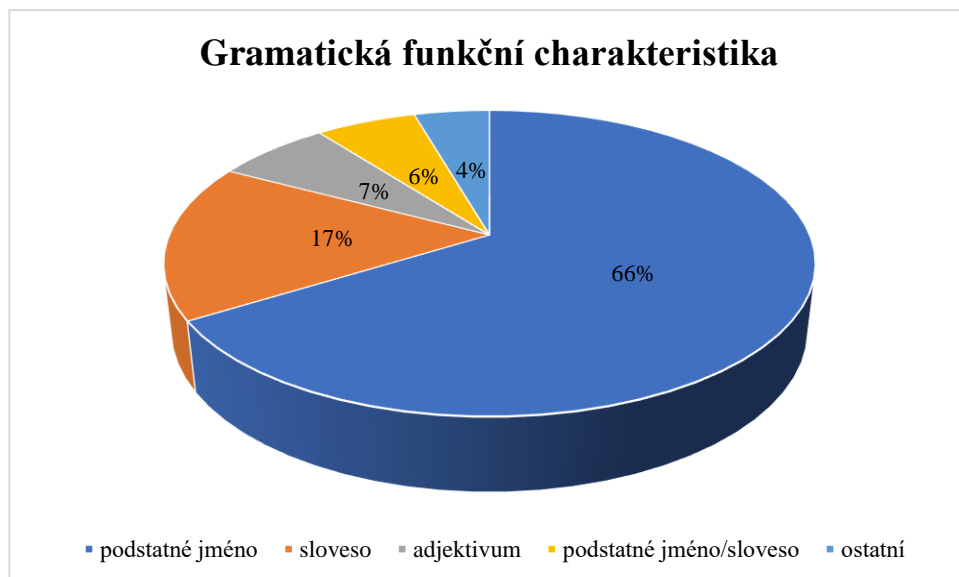
V této části byly analyzovány jednotlivé slovní celky z hlediska své gramatické funkční charakteristiky podle slovníků, které tyto údaje z pravidla uvádějí. Celkem bylo analyzováno 470 slov. Z tabulky a grafu níže je patrné, že převládají podstatná jména (66 %) a následují slovesa (17 %). V korpusu je také poměrně velké zastoupení adjektiv (7 %) a slov, které mohou být slovesy a zároveň také podstatnými jmény (6 %).

Tabulka č. 1: Zastoupení slovních druhů v korpusu

slovní druh	počet
adjektivum	32
adjektivum/adverbium	5
adjektivum/podstatné jméno	4
adjektivum/sloveso	5
adverbium	2

číslovka	2
podstatné jméno	311
podstatné jméno/sloveso	28
pomocné slovo	1
sloveso	78
sloveso/spojka	1
spojka	1

Obrázek č. 1: Procentuální zastoupení slovních druhů v korpusu

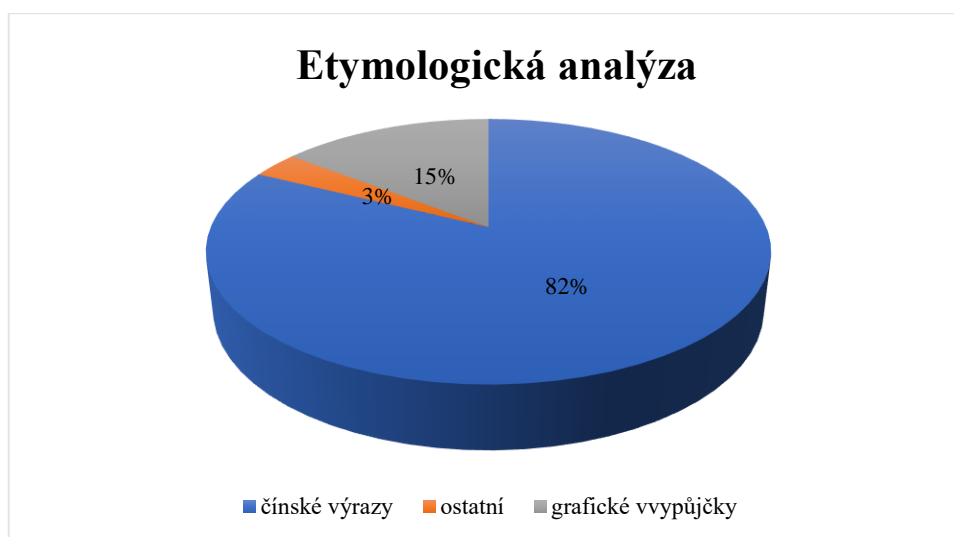
4.2 Etymologická analýza

V této části byly analyzován původ již zmíněných 470 slov. Z tabulky a grafu níže vyplývá, že převažuje čínská slovní zásoba (82 %), následují grafické výpůjčky (15 %) a zbývající 3 % tvoří převážně fonetické výpůjčky.

Tabulka č. 2: Lexikologická analýza: etymologická analýza korpusu

typ výrazu	počet
čínské výrazy	386
grafické výpůjčky	68
ostatní	16

Obrázek č. 2: Etymologická analýza korpusu

Čínské výrazy tvoří většinu korpusu. Nicméně mnoho odborných výrazů vzniklo vlivem inspirace západními jazyky. Například výraz 外部性 (*wàibùxìng*, „externalita“) obsahuje část „externí“ a sufix, který v mnoha případech odpovídá západnímu sufixu *-ita*, v angličtině *-ity*, což je patrné z mnoha dalších výrazů obsažených v korpusu. Dalším příkladem jsou často využívané prefixy 净 (*jìng*) 总 (*zǒng*), které často nahrazují výrazy čistý (angl. *net*) a hrubý (angl. *gross*). Obecně v mnoha případech vznikla nová slovní zásoba afixací, z toho nejčastěji přidáním sufixu čínského nebo japonského původu. Tyto sufixy mají tendenci být totožné se sufixy v zahraničních jazycích a plní tak jejich funkci. Příkladem takových sufixů je již zmíněný sufix *-性* a sufix *-主义*, který odpovídá západnímu sufixu *-ismus*. V tomto korpusu je v menší míře zahrnutá také běžně používaná slovní zásoba nesouvisející s ekonomii.

Jak je patrné z grafu výše, korpus se skládá z poměrně velkého množství grafických výpůjček. Ve většině případů se jedná o neologismy přímo spjaté s ekonomii. Následující tabulka zobrazuje grafické výpůjčky a původní japonské výrazy.

Tabulka č. 3: Grafické výpůjčky a původní japonské výrazy

český výraz	čínský výraz	<i>pinyin</i>	japonský výraz	přepis
pojištění	保險	<i>bǎoxiǎn</i>	保険	<i>hoken</i>
nehospodárnost	不经济	<i>bùjīngjì</i>	不經濟	<i>fukeizai</i>
jednotka	单位	<i>dānwèi</i>	単位	<i>tan'i</i>
rovnice	方程式	<i>fāngchéngshì</i>	方程式	<i>hóteišiki</i>
distribuce	分配	<i>fēnpèi</i>	分配	<i>bunpai</i>
analýza	分析	<i>fēnxī</i>	分析	<i>bunseki</i>
služba	服务	<i>fúwù</i>	服務	<i>fukumu</i>
reklama	广告	<i>guǎnggào</i>	広告	<i>kókoku</i>
fixní	固定	<i>gùdìng</i>	固定	<i>kotei</i>
norma	规范	<i>guīfàn</i>	規範	<i>kihan</i>
uchovat	储藏	<i>chǔcáng</i>	儲藏	<i>čozó</i>
směna	交换	<i>jiāohuàn</i>	交換	<i>kókan</i>
plán	计划	<i>jìhuà</i>	計画/計劃	<i>keikaku</i>
ekonomika	经济	<i>jīngjì</i>	經濟	<i>keizai</i>
ekonomický systém	经济体	<i>jīngjìtǐ</i>	經濟体	<i>keizaitai</i>
ekonomie	经济学	<i>jīngjìxué</i>	經濟学	<i>kaizaigaku</i>
čisté investice	净投资	<i>jìngtóuzī</i>	純投資	<i>džuntóši</i>
finance	金融	<i>jīnróng</i>	金融	<i>kin'jú</i>
finančnictví	金融学	<i>jīnróngxué</i>	金融学	<i>kin'júgaku</i>
skupina	集团	<i>jítuán</i>	集團	<i>šúdan</i>

klub	俱乐部	<i>jùlèbù</i>	倶楽部/クラブ	<i>kurabu</i>
účtování	会计	<i>kuàijì</i>	会計	<i>kaikai</i>
účetní (profese)	会计师	<i>kuàijìshī</i>	会計士	<i>kaikeishi</i>
práce	劳动	<i>láodòng</i>	労働	<i>ródó</i>
pracovní síla	劳动力	<i>láodònglì</i>	労働力	<i>ródórjoku</i>
progrese	累进	<i>léijìn</i>	累進	<i>ruišin</i>
teorie	理论	<i>lǐlùn</i>	理論	<i>riron</i>
racionalita	理性	<i>lǐxìng</i>	理性	<i>risei</i>
racionální člověk	理性人	<i>lǐxìngrén</i>	理性人	<i>riseidžin</i>
cíl	目标	<i>mùbiāo</i>	目標	<i>mokuhjó</i>
vnitřní	内在	<i>nèizài</i>	内在	<i>naizai</i>
internalizace	内在化	<i>nèizàihuà</i>	内在化	<i>naizaika</i>
schopnost	能力	<i>nénglì</i>	能力	<i>nórjoku</i>
společnost, závod	企业	<i>qǐyè</i>	企業	<i>kigjó</i>
práva a zájmy	权益	<i>quányì</i>	權益	<i>ken'eki</i>
zrušit	取消	<i>qǔxiāo</i>	取消/取り消し	<i>torikeši</i>
společnost	社会	<i>shèhuì</i>	社会	<i>šakai</i>
produkovat	生产	<i>shēngchǎn</i>	生産	<i>seisan</i>
míra produkce	生产率	<i>shēngchǎnlǜ</i>	生産率	<i>seisanricu</i>
výrobce	生产者	<i>shēngchǎnzhě</i>	生産者	<i>seisanša</i>
nerv	神经	<i>shénjīng</i>	神経	<i>šinkei</i>

trh	市场	<i>shìchǎng</i>	市場	<i>šidžó/ičiba</i>
vyvážet	输出	<i>shūchū</i>	輸出	<i>jušucu</i>
rychlost	速度	<i>sùdù</i>	速度	<i>sokudo</i>
jednání	谈判	<i>tánpàn</i>	談判	<i>danpan</i>
inflace	通货膨胀	<i>tōnghuòpéngzhàng</i>	通貨膨脹	<i>cúkabóčó</i>
míra inflace	通货膨胀率	<i>tōnghuòpéngzhànglǜ</i>	通貨膨脹率	<i>cúkabóčóricu</i>
spekulovat	投机	<i>tóujī</i>	投機	<i>tóki</i>
investice	投资	<i>tóuzī</i>	投資	<i>tósi</i>
hmota	物质	<i>wùzhì</i>	物質	<i>buššicu</i>
dohoda	协定	<i>xiédìng</i>	協定	<i>kjótei</i>
kredit	信用	<i>xìnyòng</i>	信用	<i>šin'jó</i>
faktor	要素	<i>yàosù</i>	要素	<i>jóso</i>
banka	银行	<i>yínháng</i>	銀行	<i>ginkó</i>
princip	原则	<i>yuánzé</i>	原則	<i>gensoku</i>
rozpočet	预算	<i>yùsuàn</i>	予算	<i>josan</i>
dluh	债务	<i>zhàiwù</i>	債務	<i>saimu</i>
politika	政策	<i>zhèngcè</i>	政策	<i>seisaku</i>
obchodovatelné cenné papíry	证券	<i>zhèngquàn</i>	証券	<i>šóken</i>
sekuritizace	证券化	<i>zhèngquànhuà</i>	証券化	<i>šókenka</i>
disponovat	支配	<i>zhīpèi</i>	支配	<i>šihai</i>
index	指数	<i>zhǐshù</i>	指數	<i>šisú</i>
indexace	指数化	<i>zhǐshùhuà</i>	指數化	<i>šisúka</i>

kapitál	資本	<i>zībēn</i>	資本	<i>šihon</i>
svoboda	自由	<i>zìyóu</i>	自由	<i>džijú</i>
liberalismus	自由主义	<i>zìyóuzhǐyì</i>	自由主義	<i>džijúšugi</i>
organizace	组织	<i>zǔzhī</i>	組織	<i>sošiki</i>

Jak je patrné z tabulky výše, v některých případech sice vypadají čínské a japonské grafémy odlišně, nicméně ve většině případech jsou shodné. Mezi japonským a čínským výrazem se výjimečně projevují rozdíly v užití znaků, např. znak 働 užitý v japonských složeninách 労働 (*ródó*, „práce“) a 労働力 (*ródókjó*, „pracovní síla“) je původně japonským znakem, japonsky *waseikandži*, proto byl v čínštině nahrazen znakem pro pohyb 动 (*dòng*). Ze srovnání je dále patrná zaměnitelnost znaků s podobným významem 士 a 师. V japonštině se uvedené výrazy, s výjimkou *kurabu* a *torikeši*,⁴ nazývají *waseikango*, čili sino-japonské výrazy vzniklé v Japonsku. Přestože lze tuto tabulku použít jako malý čínsko-japonský slovníček, je třeba zmínit, že ne všechny uvedené japonské výrazy jsou v japonštině současnosti používány, naopak často bývají nahrazovány fonetickými výpůjčkami především z anglického jazyka, např. ファイナンス (*fainansu*) a インフレ (*infure*) či インフレーション (*infuréšon*).⁵

Zbytek vzorku je tvořen převážně fonetickými výpůjčkami vlastních jmen, konkrétně jmen osob nebo názvu zemí.

4.3 Shrnutí

Z výsledku analýzy gramatické funkční charakteristiky je patrné, že většina výrazů jsou podstatná jména nebo slovesa.

Z výsledku etymologické analýzy je patrné, že původně čínská slovní zásoba tvoří podstatnou část slovní zásoby spjaté s ekonomikou. Velmi frekventované jsou dále grafické

⁴ Složenina *kurabu* je slovo *atedži*, čili fonetická výpůjčka, která se skládá ze znaků, která mají ve složenině fonetický tak sémantický význam. Složenina *torikeši* je japonská složenina *wago*, tedy původní japonský výraz.

⁵ Rozdíl v preferenci fonetických výpůjček v japonštině je patrný například prostřednictvím japonského korpusu: Tsukuba Web Corpus (TWC).

výpůjčky z japonského jazyka. Tato skutečnost je důkazem značného vlivu Japonska na Čínu v oblasti ekonomie. Jen malé procento korpusu je tvořeno fonetickými výpůjčkami.

Z analýzy dále vyplývá, že při tvoření slovní zásoby spjaté s ekonomikou existuje silná tendence používat původní čínské morfémy, které jsou využívány při tvorbě čínské slovní zásoby, kalků i grafických výpůjček z japonštiny. Dalším velmi častým jevem je používání afixů, pro překlad některých specifických západní odborné terminologie, a to i když je čínština převážně amorfním jazykem.

5. ANALÝZA RADIKÁLŮ A ZNAKŮ

Další analýza byla zaměřena na stavbu jednotlivých hesel. Nejprve byly sečteny jednotlivé znaky a kategorizovány podle příslušného radikálu. Poté byly radikály i znaky analyzovány z hlediska jejich frekvence v korpusu za účelem zjištění nejvíce užívaných radikálů a znaků pro tvorbu ekonomické slovní zásoby.

5.1 Frekvence radikálů

V korpusu bylo identifikováno celkem 118 radikálů. V tabulce č. 4 jsou uvedeny všechny radikály obsažené v korpusu, jejich celkový počet a znaky, ve kterých jsou obsaženy. V následujícím grafu jsou znázorněny všechny radikály, které byly v korpusu nalezeny alespoň 40krát.

Tabulka č. 4: Seznam radikálů

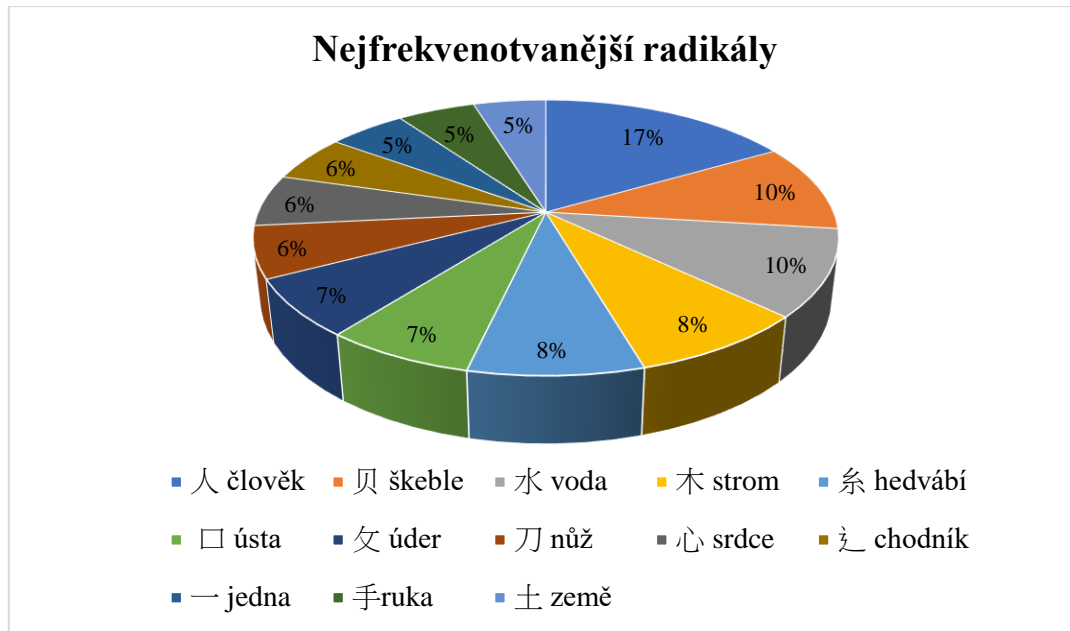
radikál	počet	znaky
亻 člověk	143	价 (26) 值 (15) 供 (11) 人 (11) 债 (8) 储 (7) 余 (6) 信 (6) 优 (5) 代 (5) 企 (4) 付 (3) 作 (3) 保 (3) 体 (3) 低 (3) 位 (3) 介 (2) 假 (2) 说 (2) 偏 (2) 停 (2) 侈 (2) 倾 (1) 任 (1) 便 (1) 俱 (1) 偿 (1) 什 (1) 例 (1) 他 (1) 住 (1)
贝 škeble	88	资 (22) 货 (14) 贸 (12) 费 (8) 预 (8) 贷 (5) 财 (4) 贫 (4) 负 (4) 购 (3) 贴 (2) 贬 (1) 赎 (1)
水 voda	87	济 (24) 求 (15) 流 (7) 消 (7) 润 (4) 汇 (3) 水 (3) 法 (3) 活 (3) 源 (2) 滞 (2) 汽 (2) 油 (2) 洲 (1) 治 (1) 激 (1) 沉 (1) 没 (1) 游 (1) 泡 (1) 沫 (1) 波 (1) 派 (1)
木 strom	72	本 (27) 格 (15) 模 (6) 机 (5) 权 (4) 构 (2) 析 (2) 杠 (2) 杆 (2) 条 (1) 横 (1) 档 (1) 束 (1) 术 (1) 标 (1) 核 (1)
糸 hedvábí	70	经 (25) 给 (10) 线 (8) 组 (5) 织 (5) 结 (3) 累 (2) 终 (2) 素 (1) 级 (1) 红 (1) 绝 (1) 系 (1) 纳 (1) 纵 (1) 紧 (1) 缩 (1) 维 (1)
口 ústa	60	品 (21) 可 (6) 向 (5) 口 (4) 名 (4) 司 (3) 周 (3) 售 (2) 古 (2) 商 (1) 合 (1) 器 (1) 吉 (1) 号 (1) 同 (1) 命 (1) 善 (1) 告 (1) 后 (1)
攴 úder/klepání	58	收 (18) 数 (13) 效 (13) 政 (10) 放 (3) 复 (1)

刀 nůž	52	利 (17) 券 (8) 争 (5) 分 (5) 剩 (4) 划 (3) 则 (3) 别 (2) 制 (2) 判 (1) 刷 (1) 创 (1)
心 srdce	52	性 (28) 总 (15) 心 (2) 息 (1) 愿 (1) 恶 (1) 悖 (1) 意 (1) 悲 (1) 慈 (1)
辶 chodník	47	通 (12) 边 (12) 选 (4) 进 (3) 递 (3) 退 (2) 过 (2) 述 (2) 速 (2) 逆 (1) 追 (1) 道 (1) 逃 (1) 造 (1)
一 jedna	44	业 (15) 民 (6) 不 (6) 会 (5) 上 (3) 与 (3) 世 (2) 下 (2) 专 (2)
扌/手 ruka	44	指 (7) 投 (5) 持 (3) 换 (2) 手 (2) 排 (2) 挤 (2) 抵 (2) 押 (2) 择 (2) 搭 (1) 托 (1) 操 (1) 技 (1) 找 (1) 损 (1) 摩 (1) 擦 (1) 才 (1) 援 (1) 掠 (1) 接 (1) 折 (1) 扣 (1) 拖 (1)
土 země	41	场 (12) 均 (8) 基 (6) 地 (3) 型 (2) 在 (2) 土 (1) 增 (1) 塞 (1) 境 (1) 垃 (1) 圾 (1) 壁 (1) 垒 (1)
宀 poklička	33	产 (28) 交 (5)
宀 střecha	32	定 (18) 实 (6) 完 (2) 家 (2) 宏 (1) 宿 (1) 寡 (1) 富 (1)
力 síla	30	动 (11) 力 (8) 劳 (5) 势 (3) 励 (1) 功 (1) 助 (1)
阜 kopec	30	际 (14) 险 (9) 限 (3) 阿 (1) 隐 (1) 随 (1) 降 (1)
巾 turban	29	币 (14) 市 (13) 常 (1) 师 (1)
禾 obilí	28	税 (21) 私 (2) 稳 (1) 稀 (1) 科 (1) 程 (1) 移 (1)
囗 ohrada	26	国 (15) 困 (5) 固 (2) 图 (1) 囚 (1) 回 (1) 团 (1)
大 velký	25	失 (9) 买 (5) 央 (3) 大 (2) 头 (2) 奢 (2) 套 (1) 夺 (1)
肉 maso	25	胀 (10) 膨 (9) 能 (4) 股 (1) 胜 (1)
玄 hluboký	23	率 (23)
干 suchý	22	平 (20) 年 (2)
金 zlato	22	金 (16) 银 (5) 销 (1)
牛 kráva	20	物 (16) 特 (2) 牺 (1) 牲 (1)
戈 halapartna	18	成 (17) 战 (1)
曰 říct	18	最 (8) 曲 (6) 替 (4)

生 život	18	生 (18)
竹 bambus	18	算 (6) 等 (5) 策 (4) 筹 (1) 管 (1) 筛 (1)
子 dítě	17	学 (8) 字 (4) 存 (3) 孛 (1) 子 (1)
言 řeč	17	计 (6) 论 (4) 证 (3) 识 (2) 谈 (1) 谓 (1)
八 osm	16	公 (9) 共 (5) 关 (2)
又 znovu	16	变 (6) 发 (2) 受 (2) 反 (2) 双 (2) 取 (1)
日 slunce	16	易 (14) 普 (1) 显 (1)
雨 déšť	16	需 (15) 雪 (1)
彳 led	15	准 (6) 净 (4) 减 (4) 冲 (1)
工 práce	15	工 (10) 差 (4) 左 (1)
行 jít, chodit	15	衡 (8) 行 (7)
广 dům na skále	14	应 (6) 府 (3) 度 (1) 康 (1) 庇 (1) 庭 (1) 广 (1)
玉 nefrit	14	理 (11) 现 (2) 环 (1)
皿 nádobí	14	益 (11) 盈 (3)
里 vesnice	14	量 (14)
月 měsíc	13	期 (6) 有 (4) 服 (2) 望 (1)
夂 jít	12	备 (6) 务 (6)
艸 tráva	12	蓄 (5) 萧 (1) 芬 (1) 菜 (1) 范 (1) 菲 (1) 藏 (1) 苦 (1)
丿 ohyb	11	义 (7) 乘 (2) 乐 (1) 久 (1)
入 vstoupit	11	入 (9) 全 (2)
夕 večer	11	外 (9) 多 (2)
欠 nedostatek	11	款 (5) 欧 (2) 欲 (1) 歌 (1) 次 (1) 欠 (1)
自 sám	11	自 (11)
见 vidět	10	规 (5) 观 (2) 视 (2) 见 (1)
凵 otevřená krabice	10	出 (8) 函 (1) 击 (1)
十 deset	10	单 (2) 升 (2) 协 (2) 丧 (1) 博 (1) 十 (1) 卖 (1)

田 pole	10	由 (5) 界 (3) 略 (1) 留 (1)
衣 oblečení	10	表 (5) 补 (4) 衰 (1)
丨 čára	9	中 (8) 个 (1)
白 bílý	9	的 (9)
𠂇 starý	9	者 (9)
邑 město	8	部 (6) 邦 (2)
匕 lžíce	8	化 (7) 北 (1)
彳 krok	8	得 (3) 循 (1) 微 (1) 德 (1) 徒 (1) 律 (1)
斤 sekera	7	断 (5) 斯 (2)
目 oko	7	真 (4) 目 (1) 相 (1) 看 (1)
虫 havěť	7	融 (6) 螺 (1)
页 list	6	额 (6)
冂 otočená krabice	6	内 (6)
支 větev	6	支 (6)
用 použít	6	用 (6)
示 duch	6	福 (3) 票 (1) 社 (1) 神 (1)
走 běh	6	超 (4) 赶 (1) 走 (1)
车 vůz	6	车 (2) 转 (2) 较 (1) 输 (1)
风 vítr	6	风 (6)
丶 tečka	5	主 (4) 为 (1)
弓 luk	5	弹 (5)
止 zastavit	5	正 (3) 歧 (2)
火 oheň	5	然 (5)
立 stát	5	竞 (5)
龙 drak	5	垄 (5)
二 dvě	4	互 (2) 二 (2)

Obrázek č. 3: Nejfrekventovanější radikály (výskyt min. 40krát)

Nejfrekventovanějším radikálem je radikál 人 (*rén*, „člověk“), který tvoří 17 % mezi nefrekventovanějšími radikály, zároveň tvoří 8 % celého analyzovaného vzorku. V korpusu byl identifikován celkem 143krát. Vyskytl se ve 32 znacích, z toho nejfrekventovanějším znakem je 价 (*jià*, „cena“), který má výskyt 26 a druhým nejfrekventovanějším je znak 值 (*zhí*, „hodnota“) s výskytem 15. Znak 价 (*jià*) se nejčastěji vyskytuje ve výrazu 价格 (*jiàgé*, „cena“). Znak 值 se ve většině případech vyskytuje ve formě 总值 (*zǒngzhí*, „celková hodnota“). Dalším velmi frekventovaným znakem s radikálem 人 je znak 供 (*gōng*, „dát“), který byl nalezen 11krát a nejčastější výskyt má ve složenině 供给 (*gōngjǐ*, „nabídka“). Z analyzovaných výrazů lze pozorovat, že znaky s tímto radikálem obvykle souvisí s lidmi a lidskou činností.

Druhým nejfrekventovanějším radikálem je radikál 贝 (*bèi*, „škeble“), který mezi nejfrekventovanějšími radikály tvoří 10 % a 5 % celého vzorku. Vyskytnul se 88krát, a to v 13 znacích. Nejfrekventovanějším znakem obsahující zmíněný radikál je znak 资 (*zī*, „kapitál“), který se v korpusu vyskytnul 22krát, nejčastěji ve výrazech 工资 (*gōngzī*, „mzda“) a 资本 (*zīběn*, „kapitál“). Druhým nejfrekventovanějším znakem s tímto radikálem je znak 货 (*huò*, „měna“), který byl nalezen 14krát. Vyskytuje se především ve složeninách 货币 (*huòbì*, „měna“) a jako 通货 (*tōnghuò*, „měna, oběživo“) frekventovaně

jako součást složeniny 通货膨胀 (*tōnghuòpéngzhàng*, „inflace“). Dalšími vysoce frekventovanými znaky s tímto radikálem jsou znaky 贸 (*mào*, „obchod“) a 费 (*fèi*, „poplatek“). Z tabulky č. 4 je patrné, že znaky s tímto radikálem obvykle souvisí s financemi.

Třetím nejfrekventovanějším radikálem je radikál 水 (*shuǐ*, „voda“), který byl v korpusu identifikován 87krát. Nejfrekventovanějším znakem s tímto radikálem je znak 济 (*jì*, „jít přes řeku“), který je obsažen ve složenině 经济 (*jīngjì*, „ekonomie“). Dalšími frekventovanými znaky jsou znaky 求 (*qiú*, „žádat“), a to ve složenině 需求 (*xūqiú*, „poptávka“), dále znak 消 (*xiāo*, „odstranit, zmizet“) ve složenině 消费 (*xiāofèi*, „spotřeba“) a 流 (*liú*, „téct“) ve složenině 流动性 (*liúdòngxìng*, „likvidita“). Znaky s radikálem 水 (*shuǐ*, „voda“) jsou často spojeny s pohyby spjatými s vodou, např. 流 (*liú*, „téct“) nebo přímo s vodou, např. 汽 (*qì*, „pára“). Nicméně v některých případech s vodou sémanticky nesouvisí, např. znak 求 (*qiú*, „žádat“).

Dalšími vysoce frekventovanými radikály jsou radikály 木 (*mù*, „strom“), 糸 (*mì*, „hedvábí“) a 口 (*kǒu*, „ústa“), které mají frekvenci minimálně 60. Nejčastějšími znaky, které obsahují tyto radikály jsou znaky 本 (*běn*, „stonek/základ“), 经 (*jīng*, „provozovat“) a 品 (*pǐn*, „produkt“). O radikálu 木 (*mù*) se dá říci, že má souvislost s něčím, co je „pevné“ nebo přeneseně „stanovené“, jako jsou například znaky 本 (*běn*, „stonek/základ“) a 杈 (*quán*, „moc“). Radikál 糸 (*mì*) nemá tendenci být přímo sémanticky spojen s ekonomickou slovní zásobou, v některých případech je nicméně spojen se svým původní významem, například znak 线 (*xiàn*, „vlákno/čára“). Radikál 口 má základní význam „ústa“ nebo „otvor“. Ve významu „otvor“ ho lze vnímat ve své znakové podobě například ve složenině 出口 (*chūkǒu*, „vývoz“), jako „ústa“ lze tento radikál interpretovat ve znacích spojených s komunikací jako jsou znaky 商 (*shāng*, „obchodovat“) a 售 (*shòu*, „prodávat“).

5.2 Frekvence znaků

V této části je blíže analyzováno 10 nejfrekventovanějších znaků. V tabulce č. 4 jsou tyto znaky znázorněny společně s jejich frekvencí.

Tabulka č. 5: 10 nejfrekventovanějších znaků

pořadí	znaky	frekvence
1.	产, 性	28
2.	本	27
3.	价	26
4.	经	25
5.	济	24
6.	率	23
7.	资	22
8.	品, 税	21
9.	平	20
10.	定, 收, 生	18

Nejfrekventovanějšími znaky v korpusu jsou znaky 产 (*chǎn*, „produkovat“) a 性 (*xìng*, „vlastnost“). Znak 产 má nejčastější výskyt ve složenině 生产 (*shēngchǎn*, „produkovat“). Znak 性 se vyskytuje ve složeninách jakožto sufix vyjadřující vlastnost, např. 外部性 (*wàibùxìng*, „externalita“), 弹性 (*tánxìng*, „elasticita“), 流动性 (*liúdòngxìng*, „likvidita“) nebo 中性 (*zhōngxìng*, „neutralita“). V mnoha případech tomuto znaku odpovídá český sufix *-ita* popřípadě anglický sufix *-ity*.

Druhým nejfrekventovanějším znakem je znak 本 (*běn*, „základ“). Tento znak se nejčastěji vyskytnul ve složeninách 资本 (*zīběn*, „kapitál“) a 成本 (*chéngběn*, „náklady“).

Dalšími vysoce frekventovanými znaky jsou již zmíněné znaky 价 (*jià*, „cena“), 济 (*jì*, „jít přes řeku“), 资 (*zī*, „kapitál“) a znak 经 (*jīng*, „provozovat“), který se vyskytnul především ve složenině 经济 (*jīngjì*, „ekonomika“). Mezi vysoce frekventované znaky patří mimo jiné také sufix 率 (*lǜ*, „poměr“). Dalšími v ekonomii velmi frekventovanými znaky jsou

znaky 品 (*pǐn*, „produkt“), 税 (*shuì*, „daň“) a 平 (*píng*, „rovný“), který má nejčastější výskyt ve složeninách 平均 (*píngjūn*, „průměrný“) a 平衡 (*pínghéng*, „rovnováha“).

Nejnižší v tabulce jsou umístěny znaky 定 (*dìng*, „stanovit“), 收 (*shōu*, „přijmout“), a 生 (*shēng*, „produkovat“) s výskytem 18. Nejčastějšími složeninami, které obsahují tyto znaky jsou složeniny 定理 (*dìnglǐ*, „teorém“), 收入 (*shōurù*, „příjem“), a 生产 (*shēngchǎn*, „produkovat“).

5.3 Shrnutí

Z analýzy vyplývá, že nejfrekventovanější radikály v korpusu jsou sémanticky do vysoké míry spojeny s ekonomickou slovní zásobou. Jedná se především o radikály 人 a 贝, v případě vody souvisí význam radikálu s ekonomickou slovní zásobou jen v některých případech. Nejfrekventovanější znaky jsou do vysoké míry shodné s nejfrekventovanějšími radikály. Z analýzy dále vyplývá, že velmi často bývají užívány sufixy, především 性 a 率.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo zjištění tendencí při tvorbě ekonomické slovní zásoby v čínštině. Z tohoto důvodu byla provedena lexikologická analýza vybraných výrazů souvisejících s ekonomikou a analýza jejich znaků a radikálů. Nejprve jsem v teoretické části přiblížila čínský jazyk, zaměřila jsem se na ty aspekty čínštiny, kterou jsou klíčové při tvorbě a přejímání slovní zásoby. Následně jsem obecně přiblížila historii ekonomické teorie v Číně, protože proces jejího zavedení bezprostředně ovlivnil proces tvorby analyzované slovní zásoby. V další části byl vypracován korpus na základě ekonomické příručky, který reprezentuje vzorek této slovní zásoby. V praktické části byly provedeny analýzy vzorku za účelem zjištění tendencí při tvorbě a přejímání této slovní zásoby. První část je zaměřena na způsob vzniku jednotlivých výrazů v čínštině, cílem druhé analýzy je frekvence použitých znaků a radikálů za účelem zjištění preference jejich používání při tvorbě této zásoby.

Při zpracovávání korpusu a analýze jsem narazila na problémy při určování typu výpůjčky. Největšími problémy byla odlišná kritéria pro jejich určování a nedostatek materiálů, která původ slov jednoznačně potvrzují.

Výsledky první analýzy ukazují na preferenci tvorby slovní zásoby prostřednictvím čínských morfémů. Frekventovaná jsou především kompozita vzniklá přidáváním afixů a skládáním. Z kompozit vzniklých přidáváním afixů převažují slova se suffixem, nicméně v menším množství byly v korpusu identifikovány také záporné a přejaté prefixy. Z analýz je obecně patrný vliv západních jazyků a japonštiny.

Naopak ze vzorku není patrná tendence používat cizí morfémy s výjimkou některých vlastních názvů. Výstupem druhé části analýzy jsou nejfrekventovanější znaky a radikály. Podle předpokladů je nejfrekventovanějším radikálem radikál 人 „člověk“, který má nejen největší frekvenci z hlediska počtu znaků, ve kterých je obsažen, ale zároveň má také diverzitu znaků. Tento radikál je obsažen ve znacích souvisejících s lidmi a jejich činností. Dalším vysoce frekventovaným radikálem je radikál 贝 „škeble“, který má vysoký výskyt ve znacích spojených s finančnictvím. Dalším vysoce frekventovaným radikálem je radikál 水, „voda“, který je často používán ve znacích souvisejících s pohyby vody. Jedná se o zpodobnění těchto pohybů s pohyby v ekonomii, např. fluktuace, odliv atd. V některých případech ovšem tento radikál nemá jasný sémantický význam.

Dosažené výsledky lze komparovat s jinými analýzami dalších vzorků, a získat tak výsledky ve větším měřítku. Stejně tak lze výsledky této analýzy porovnávat s analýzami jiného typu slovní zásoby v čínštině a všimnout si rozdílných tendencí při vytváření slovní zásoby. Na výzkum tohoto typu lze dále navázat podrobnější etymologickou analýzou čínské slovní zásoby, například ve vztahu k japonštině.

RESUMÉ V ANGLICKÉM JAZYCE

The purpose of this thesis is a lexicological analysis of selected economics-related terms in Chinese. There are two main research questions. The first one is an analysis of tendencies of creating economic-related vocabulary in Chinese. In the analysis, etymology of the vocabulary is processed to identify overall trends of creating this type of vocabulary. The second research question is focused on the frequency of Chinese characters and their radicals contained in analyzed terms. The main output consists of multiple analyses and their descriptions. Side output is a small dictionary of economic terms in Chinese.

SEZNAM LITERATURY

Odborná bibliografie

BLAŽEK, Jiří, 1996. *Základy ekonomie 1*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-2801-7.

CANNON, Garland. Problems in Studying Loans. In: *Proceedings of the 25th Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*. Berkeley: University of California, 2000, s. 326–336. ISSN 2377-1666.

COOK, Angela, 2018. A Typology of Lexical Borrowing in Modern Standard Chinese. *Lingua Sinica*, 4(1), s. 1–32.

ČERNÝ, Jiří, 1998. *Úvod do studia jazyka*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. ISBN 80-85839-24-5.

DONG, Hongyuan, 2014. *A History of the Chinese Language*. Oxon: Routledge. ISBN 978-1-315-79423-5.

DUANMU, San, 2012. Word-length Preferences in Chinese: A Corpus Study. *Journal of East Asian Linguistics*, 21, 89–114. ISSN 1572-8560.

DURKIN, Philip, 2009. *The Oxford Guide to Etymology*. Oxford: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-923651-0

FAIRBANK, John F., 1998. *Dějiny Číny*. Praha: NLN. ISBN 80-7106-249-9.

FU, Ruomei, 2014. Chinese Affixes and Word Formation. *Humaniora*. 5(1), 122–127. ISSN 2087-1236.

GU, Jiangping, 2009. Hanyu dui riyu jieci de xianxing gaizao yu yinxing xishou [Viditelná transformace a skrytá asimilace japonských výpůjček v čínštině]. *Yangtze river academic* [online]. 4, 112–117.

HAUSER, Přemysl, 1980. *Nauka o slovní zásobě*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

HEŘMANOVÁ, Zdenka, 1971. Coinage and Structure of Economic Terms. in Modern Chinese. In: *Asian and African Languages in Social Context*. Praha: Academia, s. 46–77.

- HOFFER, Bates L., 2005. Language Borrowing and Indices of Adaptability and Receptivity. *Intercultural Communication Studies*. **12**(2), 53–72.
- CHANG, James L. Y., 1987. History of Chinese Economic Thought: Overview and Recent Works. *History of Political Economy*. Durham: Duke University Press. **19**(3), 481–502. ISSN 0018-2702
- CHEN, Haijing, 2014. *A Study of Japanese Loanwords in Chinese*. Oslo. Disertační práce. University of Oslo. Department of Culture Studies and Oriental Languages.
- KUČERA, Ondřej a kol., 2005. *Učebnice čínských znaků I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-1119-9
- KUČEROVÁ, Vladimíra, 2013. *Makroekonomie*. Brno: Akademické nakladatelství Cerm. ISBN 978-80-214-4798-1.
- LIPPERT, Wolfgang, 2001. Language in the Modernization Process: The Intergration of Western Concepts and Terms into Chinese and Japanese in the Nineteenth Century. In: *New Terms for New Ideasm Western Knowledge and Lexical Change in Late Imperial China*. Leiden: Brill, s. 57–66.
- MANKIW, Gregory N., 2015. *Jingjixue Yuanli: Hongguan Jingjixue Fence* [Principles of Economics: Macroeconomics], 7. ed. Beijing: Beijing daxue chubanshe. ISBN 978-7-301-25688-6.
- MANKIW, Gregory N., 2015. *Jingjixue Yuanli: Weiguan Jingjixue Fence* [Principles of Economics: Microeconomics], 7. ed. Beijing: Beijing daxue chubanshe. ISBN 978-7-301-25690-9.
- MANKIW, Gregory N., 2015. *Principles of Economics*, 7. ed. Stamford: Cengage Learning. ISBN 978-1-285-16587-5.
- MANKIW, Gregory N., 1999. *Zásady ekonomie*, 1. ed. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-7169-891-1.
- MAREŠ, Petr, 2014. *Úvod do lingvistiky a lingvistické bohemistiky*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. ISBN 978-80-246-2640-6.

- MIAO, Ruiqin, 2005. *Loanword Adaptation in Mandarin Chinese: Perceptual, Phonological and Sociolinguistic Factors*. New York. Disertační práce. Stony Brook University.
- NORMAN, Jerry, 1988. *Chinese*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-22809-3.
- NOVOTNÁ, Zdenka, 1967. Contributions to the Study of Loan-Words and Hybrid Words in Modern Chinese. *Archiv orientální*, **35**, s. 613–648.
- NOVOTNÁ, Zdenka, 1968. Contributions to the Study of Loan-Words and Hybrid Words in Modern Chinese. *Archiv orientální*, **36**, s. 295–325.
- NOVOTNÁ, Zdenka, 1969. Contributions to the Study of Loan-Words and Hybrid Words in Modern Chinese. *Archiv orientální*, **37**, s. 48–75.
- PACKARD, Jerome L., 2000. *The Morphology of Chinese: A Linguistic and Cognitive Approach*. Cambridge University Press. ISBN 7-5600-2519-6.
- PEŠTOVÁ, Stanislava a ROTPORT, Miroslav, 2009. *Slovník ekonomických pojmů pro střední školy a veřejnost*. 1. vyd. Praha: Fortuna. ISBN 80-7168-898-3.
- PIRKOLA, Ari, 2001. A Morphological Typology of Languages IR. *Journal of Documentation*. **57**(3), 330–348.
- RAWSKI, T. G, LI, Lillian M., 1992. *Chinese History in Economic Perspective*. Berkeley: UC Press.
- SEHNAL, David, 2002. Čínské znakové písmo, jeho povaha a vývoj. In: *Z myšlenek a představ Žluté země*. Brno: Moravské zemské muzeum, s. 13–29.
- SCHIROKAUER, Conrad, BROWN, Miranda, et. al, 2013. *A Brief History of Chinese and Japanese Civilizations*. 4th ed. Boston: Wadsworth, Cengage Learning. ISBN 978-0-495-91322-1
- ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David, 2014. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4205-1.
- TRANTER, Nicolas, 2009. Graphic loans: East Asia and beyond. *Word*. **60** (1), 1–37. ISSN 0043-7956.

WANG, Fr derick, 2009. The Relationship between Chinese Learning and Western Learning according to Yan Fu (1845–1921). In: *Knowledge and Society Today (Multiple Modernity Project)*. Lyon: University of Lyon.

WANG, Lei, 2010. *Chinese Keywords of Modernization: Loanwords from Japanese? A Critical Analytical Survey*. Oslo. Diserta n  práce. University of Oslo. Department of Culture Studies and Oriental Languages.

YULE, George, 2010. *The Study of Language*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-0-511-67734-2

Webov  str nky

Baidu, 2021 [online]. Beijing: Baidu. Inc. [cit. 3.2.2022]. Dostupn  z: <http://www.baidu.com>

Cambridge Dictionary, 2022 [online]. Cambridge: Cambridge University Press. [cit. 7.4.2022]. Dostupn  z: <https://dictionary.cambridge.org>

Online Etymology Dictionary, 2021 [online]. [cit. 3.2.2022]. Dostupn  z: <https://www.etymonline.com>

Slovníky

LIU, Zhengtan, GAO Mingkai, et al, 1984. *Hanyu wailaici cidian*. [Slovník vypůjčených a hybridních slov v  n stin ]. Shanghai: Shanghai cishu chubanshe.

Pocket Oxford Chinese Dictionary, 2003. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-596458-6.

VOCHALA, Jaromír, 2007. * n sko- esk y  esko- n sk y slovník*. 1. vyd. Voznice: Leda. ISBN 80-7335-011-4.

Xiandai Hanyu Cidian [Slovník moderní  n stiny], 2008. 5. ed. Beijing: Shangwu Yinshuguan. ISBN 978-7-100-04385-4.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Slovník ekonomických pojmů

český výraz	čínský výraz	pchin-jin
absolutní výhoda	绝对优势	<i>juéduì yōushi</i>
adverzní selekce/nepříznivý výběr	逆向选择	<i>nìxiàng xuǎnzé</i>
agent	代理人	<i>dàilǐrén</i>
agregátní poptávka	总需求	<i>zǒngxūqiú</i>
akcie	股票	<i>gǔpiào</i>
americký dolar	美元	<i>měiyuán</i>
analýza nákladů a přínosů	成本-收益分析	<i>chéngběn - shōuyì fēnxī</i>
anuita	年金	<i>niánjīn</i>
arbitráž	套利	<i>tàolì</i>
Arrowův teorém nemožnosti	阿罗不可能性定理	<i>ālú bùkěnéngxìng dìnglǐ</i>
automatické stabilizátory	自动稳定器	<i>zìdòng wěndìngqì</i>
automobilový průmysl	汽车行业	<i>qìchē hángyè</i>
averze k riziku	风险厌恶	<i>fēngxiǎn yànwù</i>
banka	银行	<i>yínháng</i>
bankovní kapitál	银行资本	<i>yínháng zīběn</i>
bankovníctví s částečnými rezervami	部分准备金银行	<i>bùfēn zhǔnbèijīn yínháng</i>
bankrot	停业	<i>tíngyè</i>
barter	物物交换	<i>wùwù jiāohuàn</i>
behaviorální ekonomie	行为经济	<i>xíngwéi jīngjì</i>
bohatství	财富	<i>cáifù</i>
boj proti nerovnosti	战胜不平等	<i>zhànshèng bùpíngděng</i>
brain drain	人才外流	<i>réncai wàiliú</i>
budoucí hodnota	终值	<i>zhōngzhí</i>
celkové náklady	总成本	<i>zǒngchéngběn</i>

celkový příjem (firmy)	企业总收益	<i>qǐyè zǒngshōuyì</i>
celkový příjem (na trhu)	市场总收益	<i>shìchǎng zǒngshōuyì</i>
cenová diskriminace	价格歧视	<i>jiàgé qǐshì</i>
cenová elasticita nabídky	供给价格弹性	<i>gōngjǐ jiàgé tánxìng</i>
cenová elasticita poptávky	需求价格弹性	<i>xūqiú jiàgé tánxìng</i>
cenová hladina	物价水平	<i>wùjià shuǐpíng</i>
cenový strop	价格上限	<i>jiàgé shàngxiàn</i>
centrální banka	中央银行	<i>zhōngyāng yínháng</i>
ceny vstupů	投入品价格	<i>tóurùpǐn jiàgé</i>
cílování inflace	通货膨胀目标	<i>tōnghuò péngzhàng mùbiāo</i>
clo	关税	<i>guānshuì</i>
Coaseův teorém	科斯定理	<i>kēsī dìnglǐ</i>
Condorcetova metoda/paradox	康多塞悖论	<i>kāngduōsāi bèilùn</i>
cylická nezaměstnanost	周期性失业	<i>zhōuqīxìng shīyè</i>
černý pasažér	搭便车者	<i>dābiàn chēzhě</i>
čínský jüan (CNY)	人民币	<i>rénmínbì</i>
čisté zahraniční investice	国外净投资	<i>guówài jìngtóuzī</i>
čistý národní produkt	国民生产净值	<i>guómín shēngchǎn jìngzhí</i>
čistý odliv kapitálu	资本净流出	<i>zīběn jìngliúchū</i>
čistý vývoz	净出口	<i>jìngchūkǒu</i>
daň z nemovitosti	财产税	<i>cáichǎn shuì</i>
daň z pohonných hmot	汽油税	<i>qìyóu shuì</i>
daň z přidané hodnoty	增值税	<i>zēngzhí shuì</i>
daň z příjmu	所得税	<i>suǒdé shuì</i>
daň z příjmů právnických osob	公司所得税	<i>gōngsī suǒdé shuì</i>
daňový dopad	税收归宿	<i>shuìshōu guīsù</i>
deficit	赤字	<i>chìzì</i>

deficit obchodní bilance	贸易赤字	<i>màoyì chìzì</i>
deflace	通货紧缩	<i>tōnghuòjǐnsuō</i>
deflátor HDP	国内生产总值平减指数	<i>guónèi shēngchǎn zǒngzhí píngjiǎn zhǐshù</i>
deprese	萧条	<i>xiāotiáo</i>
dezinflace	反通货膨胀	<i>fǎntōnghuòpéngzhàng</i>
diferenciace produktu	产品差别	<i>chǎnpǐn chàbié</i>
diskontní sazba	贴现率	<i>tiēxiànlǜ</i>
diskriminace	歧视	<i>qíshì</i>
dispozibilní osobní důchod	个人可支配收入	<i>gèrén kězhīpèi shōurù</i>
distribuce	分配	<i>fēnpèi</i>
diverzifikace	多元化	<i>duōyuánhuà</i>
dividenda	红利	<i>hónglì</i>
dluh	债务	<i>zhàiwù</i>
dluhové financování	债务融资	<i>zhàiwù róngzī</i>
dokonalé komplementy	完全互补品	<i>wánquán hùbǔpǐn</i>
dokonalé substituty	完全替代品	<i>wánquán tìdàipǐn</i>
domácnosti	家庭	<i>jiātíng</i>
dominantní strategie	占优策略	<i>zhànyōu chóulüè</i>
dotace	补贴	<i>bǔtiē</i>
dovoz	进口	<i>jìnkǒu</i>
dovozní kvóta	进口配额	<i>jìnkǒu pèi'é</i>
důchod	收入	<i>shōurù</i>
důchodová elasticita poptávky	需求收入弹性	<i>xūqiú shōurù tánxìng</i>
důchodová nerovnost	收入不平等	<i>shōurù bùpíngděng</i>
důchodový efekt	收入效应	<i>shōurù xiàoyìng</i>
duopol	双头	<i>shuāngtóu</i>

dvojí deficit	孪生赤字	<i>luánshēng chìzì</i>
dvojí koincidence přání	欲望的双向一致性	<i>yùwàngde shuāngxiàng yīzhìxìng</i>
efekt dohánění	追赶效应	<i>zhuīgǎn xiàoyìng</i>
efektivní rozsah	有效规模	<i>yǒuxiào guīmó</i>
efektivnost	效率	<i>xiàolǜ</i>
efektivostní mzda	效率工资	<i>xiàolǜ gōngzī</i>
ekonom	经济学家	<i>jīngjì xuéjiā</i>
ekonomická mobilita	经济流动性	<i>jīngjì liúdòngxìng</i>
ekonomické modely	经济模型	<i>jīngjì móxíng</i>
ekonomický aktivní obyvatelstvo	劳动力	<i>láodònglì</i>
ekonomický koloběh	循环流量图	<i>xúnhuán liúliángtú</i>
ekonomický růst	经济增长	<i>jīngjì zēngzhǎng</i>
ekonomický zisk	经济利润	<i>jīngjì lìrùn</i>
ekonomie	经济学	<i>jīngjìxué</i>
ekonomie blahobytu	福利经济学	<i>fúlì jīngjìxué</i>
elasticita	弹性	<i>tánxìng</i>
Euro	欧元	<i>ōuyuán</i>
Evropská centrální banka	欧洲中央银行	<i>ōuzhōu zhōngyāng yínháng</i>
exekuce	取消赎回权	<i>qǔxiāo shúhuí quán</i>
explicitní náklady	显性成本	<i>xiǎnxìng chéngběn</i>
externalita	外部性	<i>wàibùxìng</i>
faktor výroby	生产要素	<i>shēngchǎn yàosù</i>
Federální rezervní systém (Fed)	联邦储备	<i>liánbāng chǔbèi</i>
finální statek	最终物品	<i>zuìzhōng wùpǐn</i>
finanční pomoc	财务援助	<i>cáiwù yuánzhù</i>
finanční systém	金融体系	<i>jīnróng tǐxì</i>
finanční trhy	金融市场	<i>jīnróng shìchǎng</i>

finanční zprostředkovatelé	金融中介机构	<i>jīnróng zhōngjiè jīgòu</i>
finančnictví	金融学	<i>jīnróngxué</i>
firemní management	公司管理	<i>gōngsī guǎnlǐ</i>
Fisherův efekt	费雪效应	<i>fèixuě xiàoyìng</i>
fiskální politika	财政政策	<i>cáizhèng zhèngcè</i>
fixní náklady	固定成本	<i>gùdìng chéngběn</i>
frikční nezaměstnanost	摩擦性失业	<i>mócāxìng shīyè</i>
fundamentální analýza	基本面分析	<i>jīběnmiàn fēnxī</i>
fyzický kapitál	物质资本	<i>wùzhì zīběn</i>
G20	二十国集团经济体	<i>èrshí guó jítuán jīngjìtǐ</i>
Giffenův statek	吉芬物品	<i>jífēn wùpǐn</i>
Google price index (GPI)	谷歌价格指数	<i>gǔgē jiàgé zhǐshù</i>
hodnota mezního produktu	边际产量值	<i>biānjì chǎnliángzhí</i>
horizontální spravedlnost	横向平等	<i>héngxiàng píngděng</i>
hospodářský cyklus	经济周期	<i>jīngjì zhōuqī</i>
hranice chudoby	贫困线	<i>pínkùnxian</i>
hranice produkčních možností	生产可能性边界	<i>shēngchǎn kěnéngxìng biānjiè</i>
hrubý domácí produkt (HDP)	国内生产总值	<i>guónèi shēngchǎn zǒngzhí</i>
hrubý národní produkt (HNP)	国民生产总值	<i>guómín shēngchǎn zǒngzhí</i>
hyperinflace	超速通货膨胀	<i>chāosù tōnghuòpéngzhàng</i>
hypoteční zástavní list	住房抵押贷款支持证 券	<i>zhùfáng dīyā dàiikuǎn zhīchí zhèngquàn</i>
hypotéza efektivního trhu (EMH)	有效市场假说	<i>yǒuxiào shìchǎng jiǎshuō</i>
hypotéza přirozené míry	自然率假说	<i>zìránlǜ jiǎshuō</i>
charita	慈善	<i>císhàn</i>
chudoba	贫困	<i>pínkùn</i>
implicitní náklady	隐性成本	<i>yǐnxìng chéngběn</i>

index cen výrobců PPI	生产物价指数	<i>shēngchǎn wùjià zhǐshù</i>
index mizerie	痛苦指数	<i>tòngkǔ zhǐshù</i>
index spotřebitelských cen (CPI)	消费物价指数	<i>xiāofēi wùjià zhǐshù</i>
indexace	指数化	<i>zhǐshùhuà</i>
indexové fondy	指数基金	<i>zhǐshù jījīn</i>
indiferenční křivka	无差异曲线	<i>wúchāyì qūxiàn</i>
inflace	通货膨胀	<i>tōnghuòpéngzhàng</i>
inflační daň	通货膨胀税	<i>tōnghuòpéngzhàng shuì</i>
inflační spirála/mzdově-cenová spirála	工资- 物价螺旋式上升	<i>gōngzī - wùjià luóxuánshì shàngshēng</i>
informační účinnost	信息有效	<i>xìnxī yǒuxiào</i>
insolvence	破产	<i>pòchǎn</i>
internalizace externalit	外部性内在化	<i>wàibùxìng nèizàihuà</i>
investice	投资	<i>tóuzī</i>
jádrová inflace	核心通货膨胀	<i>héxīn tōnghuòpéngzhàng</i>
kapitál	资本	<i>zīběn</i>
kapitálové financování	权益融资	<i>quányì róngzī</i>
kartel	卡特尔	<i>kǎtè'ěr</i>
klasická dichotomie	古典二分法	<i>gǔdiǎn èrfēnfǎ</i>
klesající mezní produkt	边际产量递减	<i>biānji chǎnliáng dìjiǎn</i>
klesající mezní užitek	边际效用递减	<i>biānji xiàoyòng dìjiǎn</i>
klesající výnosy	收益递减	<i>shōuyì dìjiǎn</i>
klesající výnosy z rozsahu	规模不经济	<i>guīmó bùjīngjì</i>
klubový statek	俱乐部物品	<i>jùlèbù wùpǐn</i>
koeficient obětování	牺牲率	<i>xīshēnglǜ</i>
koeficient zadluženosti	杠杆率	<i>gànggānlǜ</i>
kolektivní vyjednávání	集体谈判	<i>jítǐ tánpàn</i>

koluze	勾结	<i>gōujié</i>
komoditní peníze	商品货币	<i>shāngpǐn huòbì</i>
komparativní výhoda	比较优势	<i>bǐjiào yōushì</i>
kompensující rozdíl	补偿性工资差别	<i>bùchángxìng gōngzī chābié</i>
komplementy	互补品	<i>hùbǔpǐn</i>
konkurence	竞争	<i>jìngzhēng</i>
konkurenční firmy	竞争企业	<i>jìngzhēng qǐyè</i>
konkurenční trh	竞争市场	<i>jìngzhēng shìchǎng</i>
konstantní výnosy z rozsahu	规模收益不变	<i>guīmó shōuyì bùbiàn</i>
korektivní daň	矫正税	<i>jiǎozhèng shuì</i>
korporace	公司	<i>gōngsī</i>
kreditní karty	信用卡	<i>xìnyòngkǎ</i>
křivka agregátní nabídky	总需求曲线	<i>zǒngxūqiú qūxiàn</i>
křivka agregátní poptávky	总供给曲线	<i>zǒnggōngjǐ qūxiàn</i>
křížové-cenová pružnost poptávky	需求的交叉价格弹性	<i>xūqiú de jiāochā jiàgé tánxìng</i>
kupní síla	购买力	<i>gòumǎilì</i>
kupony na slevu	折扣券	<i>zhēkòuquàn</i>
kupující	买者	<i>mǎizhě</i>
kvantitativní rovnice	数量方程式	<i>shùliáng fāngchéngshì</i>
kvantitativní teorie peněz	货币数量论	<i>huòbì shùliánglùn</i>
laissez faire (nechat být)	自由放任	<i>zìyóu fàngrèn</i>
liberalismus	自由主义	<i>zìyóuzhǔyì</i>
libertariánství	自由至上主义	<i>zìyóuzhìshàngzhǔyì</i>
lidský kapitál	人力资本	<i>rénlì zīběn</i>
likvidita	流动性	<i>liúdòngxìng</i>
luxusní daň/přepychová daň	奢侈品税	<i>shēchǐpǐn shuì</i>
luxusní zboží	奢侈品	<i>shēchǐpǐn</i>

makroekonomie	宏观经济学	<i>hóngguān jīngjìxué</i>
maximalizace zisku	利润最大化	<i>lìrùn zuìdàhuà</i>
maximinové kritérium	最大最小准则	<i>zuìdà zuìxiǎo zhǔnzé</i>
měnový kurz	汇率	<i>huìlǜ</i>
Mezinárodní měnový fond (MMF)	国际货币基金组织	<i>guójì huòbì jījīn zǔzhī</i>
mezinárodní obchod	国际贸易	<i>guójì màoùyì</i>
mezinárodní transakce	国际交易	<i>guójì jiāoyì</i>
meziprodukt	中间物品	<i>zhōngjiān wùpǐn</i>
mezní daňová sazba	边际税率	<i>biānji shuìlǜ</i>
mezní míra substituce	边际替代率	<i>biānji tìdàilǜ</i>
mezní náklady	边际成本	<i>biānji chéngběn</i>
mezní produkt	边际产量	<i>biānji chǎnliáng</i>
mezní produkt práce	劳动的边际产量	<i>láodòng de biānji chǎnliáng</i>
mezní příjem	边际收益	<i>biānji shōuyì</i>
mezní sklon ke spotřebě	边际消费倾向	<i>biānji xiāofèi qīngxiàng</i>
mezní změny	边际变动	<i>biānji biàndòng</i>
mikroekonomie	微观经济学	<i>wēiguān jīngjìxué</i>
minimální cena	价格下限	<i>jiàgé xiàxiàn</i>
minimální mzda	最低工资	<i>zuìdī gōngzī</i>
míra ekonomické aktivity obyvatelstva	劳动力参工率	<i>láodònglì cāngōnglǜ</i>
míra chudoby	贫困率	<i>pínkùnlǜ</i>
míra inflace	通货膨胀率	<i>tōnghuòpéngzhànglǜ</i>
míra nezaměstnanosti	失业率	<i>shīyèlǜ</i>
model agregátní poptávky a agregátní nabídky	总需求与总供给模型	<i>zǒngxūqiú yǔ zǒnggòngjǐ móxíng</i>
monetární politika	货币政策	<i>huòbì zhèngcè</i>
monopol	垄断企业	<i>lǒngduàn qǐyè</i>

monopolistická konkurence	垄断竞争	<i>lǒngduàn jìngzhēng</i>
monopson	买方垄断	<i>mǎifāng lǒngduàn</i>
morální hazard	道德风险	<i>dàodé fēngxiǎn</i>
multiplikační účinek	乘数效应	<i>chéngshù xiàoyìng</i>
municipální obligace	市政债券	<i>shìzhèng zhàiquàn</i>
mzda	工资	<i>gōngzī</i>
nabídková křivka	供给曲线	<i>gōngjǐ qūxiàn</i>
nabídková tabulka	供给表	<i>gōngjǐbiǎo</i>
nabídkový šok	供给冲击	<i>gōngjǐ chōngjī</i>
nabízené množství	供给量	<i>gōngjǐliáng</i>
nadbytek	过剩	<i>guòshèng</i>
náhodná procházka	随机游走	<i>suíjī yóuzǒu</i>
náklady	成本	<i>chéngběn</i>
náklady jídelníčku	菜单成本	<i>càidān chéngběn</i>
náklady na snížení inflace	降低通货膨胀的成本	<i>jiàngdī tōnghuòpéngzhàngde chéngběn</i>
náklady opotřebení bot	皮鞋成本	<i>píxié chéngběn</i>
náklady příležitosti	机会成本	<i>jīhuì chéngběn</i>
národní důchod	国民收入	<i>guómín shōurù</i>
národní úspory (úspory)	国民储蓄	<i>guómín chǔxù</i>
Nashova rovnováha	纳什均衡	<i>nàshí jūnhéng</i>
nedostatek	短缺	<i>duǎnquē</i>
negativní externalita	负外部性	<i>fùwàibùxìng</i>
negativní veřejné úspory	负的公共储蓄	<i>fùde gōnggòng chǔxù</i>
nerozdělený zisk	留存收益	<i>liúcún shōuyì</i>
nesplacení hypotéky	抵押贷款拖欠	<i>dīyǎ dàiikuǎn tuōqiàn</i>
neuroekonomie	神经经济学	<i>shénjīng jīngjìxué</i>
neutralita peněz	货币中性	<i>huòbì zhōngxìng</i>

neviditelná ruka (trhu)	看不见的手	<i>kànbùjiàn de shǒu</i>
nominální HDP	名义国内生产总值	<i>míngyì guónèi shēngchǎn zǒngzhí</i>
nominální měnový kurz	名义汇率	<i>míngyì huìlǜ</i>
nominální úroková míra	名义利率	<i>míngyì lìlǜ</i>
nominální veličiny	名义变量	<i>míngyì biànlíang</i>
normální statek	正常物品	<i>zhèngcháng wùpǐn</i>
normativní výrok	规范表述	<i>guīfàn biǎoshù</i>
oběživo	通货	<i>tōnghuò</i>
obchodní bilance	贸易余额	<i>màoyì yú'é</i>
obchodní omezení	贸易限制	<i>màoyì xiànzhì</i>
obchodní politika	贸易政策	<i>màoyì zhèngcè</i>
obchodní překážky	贸易壁垒	<i>màoyì bìlěi</i>
obligace	债券	<i>zhàiquàn</i>
oceňování	定价	<i>dìngjià</i>
očekávaná inflace	预期通货膨胀	<i>yùqī tōnghuòpéngzhàng</i>
odbory	工会	<i>gōnghuì</i>
odrazení pracovníci	丧失信心的工人	<i>sāngshī xìnxīn de gōngrén</i>
odvozená poptávka	派生需求	<i>pàishēng xūqiú</i>
ochota platit	支付意愿	<i>zhīfù yìyuàn</i>
oligopol	寡头	<i>guǎtóu</i>
operace na volném trhu	公开市场操作	<i>gōngkāi shìchǎng cāozuò</i>
optimalizace	最优化	<i>zuìyōuhuà</i>
optimum	最优	<i>zuìyōu</i>
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	经济合作与发展组织	<i>jīngjì hézuò yǔ fāzhǎn zǔzhī</i>
Organizace zemí vyvážejících ropu	石油输出国组织	<i>shíyóu shūchū guó zǔzhī</i>
otevřená ekonomika	开放经济	<i>kāifàng jīngjì</i>
outsourcing	外包	<i>wàibāo</i>

P/E poměr	价格-收益比	<i>jiàgé-shōuyì bǐ</i>
pákový efekt	杠杆	<i>gànggān</i>
parita kupní síly	购买力平价	<i>gòumǎilì píngjià</i>
patent	专利	<i>zhuānlì</i>
paušální daň	定额税	<i>dìng'é shuì</i>
peněžní multiplikátor	货币乘数	<i>huòbì chéngshù</i>
peněžní nabídka	货币供给	<i>huòbì gōngjǐ</i>
peněžní rovnováha	货币均衡	<i>huòbì jūnhéng</i>
peněžní zásoba	货币存量	<i>huòbì cúnliáng</i>
peníze	货币	<i>huòbì</i>
peníze s nuceným oběhem	法定货币	<i>fǎdìng huòbì</i>
permanentní důchod	持久收入	<i>chíjiǔ shōurù</i>
Phillipsová křivka	菲利普斯曲线	<i>fēilìpúsī qūxiàn</i>
Pigouová daň	庇古税	<i>bìgǔ shuì</i>
plánovaná ekonomika	中央计划经济	<i>zhōngyāng jìhuà jīngjì</i>
podřadný statek	低档物品	<i>dīdàng wùpǐn</i>
podzemní ekonomika	地下经济	<i>dìxià jīngjì</i>
pojištění	保险	<i>bǎoxiǎn</i>
pojištění v nezaměstnanosti	失业保险	<i>shīyè bǎoxiǎn</i>
politická ekonomie	政治经济学	<i>zhèngzhì jīngjìxué</i>
poptávané množství	需求量	<i>xūqiúliáng</i>
poptávka	需求	<i>xūqiú</i>
poptávka peněz	货币需求	<i>huòbì xūqiú</i>
poptávková křivka	需求曲线	<i>xūqiú qūxiàn</i>
poptávková tabulka	需求表	<i>xūqiúbǎo</i>
potravinové poukázky	食品券计划	<i>shípǐnquàn jìhuà</i>
povinné rezervy	法定准备金	<i>fǎdìng zhǔnbèijīn</i>

pozitivní externality	正外部性	<i>zhèngwàibùxìng</i>
pozitivní výrok	实证表述	<i>shízhèng biǎoshù</i>
práce	劳动	<i>láodòng</i>
predátorské ceny	掠夺性定价	<i>lüèduóxìng dìngjià</i>
princip schopnosti platit	支付能力原则	<i>zhīfù nénglì yuánzé</i>
princip úžitku	受益原则	<i>shòuyì yuánzé</i>
principál	委托人	<i>wěituōrén</i>
prodávající	卖者	<i>màizhě</i>
produkční funkce	生产函数	<i>shēngchǎn hánsù</i>
produktivita	生产率	<i>shēngchǎnlǜ</i>
produkty duševního vlastnictví	知识产权产品	<i>zhīshí chǎn quán chǎnpǐn</i>
programy proti chudobě	反贫困计划	<i>fǎnpínkùn jìhuà</i>
progresivní daň	累进税	<i>lěijìn shuì</i>
proporcionální daň	比例税	<i>bìlì shuì</i>
prostředek směny	交换媒介	<i>jiāohuàn méijiè</i>
průměrná daňová sazba	平均税率	<i>píngjūn shuìlǜ</i>
průměrné celkové náklady	平均总成本	<i>píngjūn zǒngchéngběn</i>
průměrné fixní náklady	平均固定成本	<i>píngjūn gùdìng chéngběn</i>
průměrné variabilní náklady	平均可变成本	<i>píngjūn kěbiàn chéngběn</i>
průměrný příjem	平均收益	<i>píngjūn shōuyì</i>
průmyslová organizace	产业组织	<i>chǎnyè zǔzhī</i>
průmyslová politika	产业政策	<i>chǎnyè zhèngcè</i>
přebytečná výrobní kapacita	生产能力过剩	<i>shēngchǎn nénglì guòshèng</i>
přebytečné rezervy	超额准备金	<i>chāo'é zhǔnbèijīn</i>
přebytek obchodní bilance	贸易盈余	<i>màoyì yíngyú</i>
přebytek spotřebitele	消费者剩余	<i>xiāofèizhě shèngyú</i>
přebytek státního rozpočtu	预算盈余	<i>yùsuàn yíngyú</i>

přebytek výrobce	生产者剩余	<i>shēngchǎnzhě shèngyú</i>
převis nabídky	超额供给	<i>chāo'è gōngjǐ</i>
převis poptávky	超额需求	<i>chāo'è xūqiú</i>
příjemce ceny	价格接受者	<i>jiàgé jiēshòuzhě</i>
příjmy z kapitálu	资本收入	<i>zīběn shōurù</i>
přírodní zdroje	自然资源	<i>zìrán zīyuán</i>
přírozená míra nezaměstnanosti	自然失业率	<i>zìrán shīyèlǜ</i>
přírozená úroveň výstupu	自然产出水平	<i>zìrán chǎnchū shuǐpíng</i>
přírozený monopol	自然垄断	<i>zìrán lǒngduàn</i>
půda	土地	<i>tǔdì</i>
racionální lidé	理性人	<i>lǐxìngrén</i>
racionální očekávání	理性预期	<i>lǐxìng yùqī</i>
reálná úroková míra	真实利率	<i>zhēnshí lìlǜ</i>
reálné veličiny	真实变量	<i>zhēnshí biànlíang</i>
reálný HDP	真实国内生产总值	<i>zhēnshí guónèi shēngchǎn zǒngzhí</i>
reálný měnový kurs(s nebo z)	真实汇率	<i>zhēnshí huìlǜ</i>
recese	衰退	<i>shuāitùi</i>
regresivní daň	累退税	<i>lěitù shuì</i>
regulatorní kapitál	资本需要量	<i>zīběn xūyàoliáng</i>
reklama	广告	<i>guǎnggào</i>
relativní cena	相对价格	<i>xiāngduì jiàgé</i>
rezervní poměr	准备金率	<i>zhǔnbèijīnlǜ</i>
rezervy	准备金	<i>zhǔnbèijīn</i>
rivalita ve spotřebě	消费中的竞争性	<i>xiāofèizhōngde jìngzhēngxìng</i>
riziko	风险	<i>fēngxiǎn</i>
rostoucí výnosy z rozsahu	规模经济	<i>guīmó jīngjì</i>
rovnost	平等	<i>píngděng</i>

rovnováha	平衡	<i>pínghéng</i>
rovnovážná cena	平衡价格	<i>pínghéng jiàgé</i>
rovnovážná úroková míra	均衡利率	<i>jūnhéng lìlǜ</i>
rovnovážné množství	平衡数量	<i>pínghéng shùliáng</i>
rozpočet	预算	<i>yùsuàn</i>
rozpočtové omezení	预算结束线	<i>yùsuàn jiéshùxiàn</i>
rozpočtový deficit	预算赤字	<i>yùsuàn chìzì</i>
rozpočtový přebytek	预算盈余	<i>yùsuàn yíngyú</i>
rozvaha	资产负债表	<i>zīchǎn fùzhàibiǎo</i>
rychlost oběhu peněz	货币流通速度	<i>huòbì liúttōng sùdù</i>
sazba federálních fondů	联邦基金利率	<i>liánbāng jījīn lìlǜ</i>
screening	筛选	<i>shāixuǎn</i>
sekuritizace	证券化	<i>zhèngquànhuà</i>
selhání trhu	市场失灵	<i>shìchǎng shīlíng</i>
Severoamerická zóna volného obchodu	北美自由贸易协定	<i>běiměi zìyóu màoyì xiédìng</i>
signalizace	发信号	<i>fāxìn hào</i>
složené úročení	复利	<i>fùlì</i>
služby	服务	<i>fúwù</i>
služby nemateriální povahy	无形服务	<i>wúxíng fúwù</i>
sociální pojištění	社会保险	<i>shèhuì bǎoxiǎn</i>
sociální zabezpečení	福利	<i>fùlì</i>
současná hodnota	现值	<i>xiànzhi</i>
soukromé statky	私人物品	<i>sīrén wùpǐn</i>
soukromé úspory	私人储蓄	<i>sīrén chùxù</i>
specializace	专业化	<i>zhuānyèhuà</i>
specifická firemní rizika	企业特有风险	<i>qǐyè tèyǒu fēngxiǎn</i>
spekulační obligace	垃圾债券	<i>lājī zhàiquàn</i>

spekulativní bublina	投机泡沫	<i>tóujī pàomò</i>
společné zdroje	公共资源	<i>gōnggòng zīyuán</i>
spotřeba	消费	<i>xiāofèi</i>
spotřební daň	销售税	<i>xiāoshòu shuì</i>
stagflace	滞胀	<i>zhìzhàng</i>
stagnace	停滞	<i>tíngzhì</i>
státní dluh	政府债务	<i>zhèngfǔ zhàiwù</i>
stávka	罢工	<i>bàgōng</i>
stimul	激励	<i>jīlì</i>
stínová ekonomika	影子经济	<i>yǐngzi jīngjì</i>
strukturální nezaměstnanost	结构性失业	<i>jiégòuxìng shīyè</i>
subprime dlužníci	次级贷款者	<i>cìjì dàikuǎnzhě</i>
substituční efekt	替代效应	<i>tìdài xiàoyìng</i>
substituty	替代品	<i>tìdàipǐn</i>
světová cena	世界价格	<i>shìjiè jiàgé</i>
Světová obchodní organizace	世界贸易组织	<i>shìjiè màooyì zǔzhī</i>
technologické znalosti	技术知识	<i>jìshù zhīshi</i>
teorém středního voliče	中值选民定理	<i>zhōngzhí xuǎnmín dìnglǐ</i>
teorie her	博弈论	<i>bóyìlùn</i>
teorie preference likvidity	流动性偏好理论	<i>liúdòngxìng piānhào lǐlùn</i>
tragédie obecní pastviny	公地悲剧	<i>gōngdì bēijù</i>
transakční náklady	交易成本	<i>jiāoyì chéngběn</i>
transfery v naturálních	实物转移支付	<i>shíwù zhuǎnyí zhīfù</i>
trh	市场	<i>shìchǎng</i>
trh z cennými papíry	债券市场	<i>zhàiquàn shìchǎng</i>
trh zapůjčitelných fondů	可贷资金市场	<i>kědài zījīn shìchǎng</i>
tržní ekonomika	市场经济	<i>shìchǎng jīngjì</i>

tržní riziko	市场风险	<i>shìchǎng fēngxiǎn</i>
tržní síla	市场势力	<i>shìchǎng shìlì</i>
tvůrce ceny	价格制定者	<i>jiàgé zhìdìngzhě</i>
účetní	会计师	<i>kuàijìshī</i>
účetní jednotka	计价单位	<i>jìjià dānwèi</i>
účetní zisk	会计利润	<i>kuàijì lìrùn</i>
udržování prodejní ceny	转售价格维持	<i>zhuǎnshòu jiàgé wéichí</i>
uhlíková daň	碳税	<i>tàn shuì</i>
uhlíkové emise	碳排放	<i>tàn páifāng</i>
uchovatel hodnoty	价值储藏手段	<i>jiàzhí chǔcáng shǒuduàn</i>
únik kapitálu	资本外逃	<i>zīběn wàitáo</i>
úspory	储蓄	<i>chǔxù</i>
utilitarismus	功利主义	<i>gōnglì zhūyì</i>
utopené náklady	沉没成本	<i>chénmò chéngběn</i>
úvěrová krize	信用危机	<i>xìnyòng wēijī</i>
úvěrové riziko	信用风险	<i>xìnyòng fēngxiǎn</i>
uzavřená ekonomika	封闭经济	<i>fēngbì jīngjì</i>
užitek	效用	<i>xiàoyòng</i>
variabilní náklady	可变成本	<i>kěbiàn chéngběn</i>
vertikální spravedlnost	纵向平等	<i>zòngxiàng píngděng</i>
veřejné statky	公共物品	<i>gōnggòng wùpǐn</i>
veřejné úspory	公共储蓄	<i>gōnggòng chǔxù</i>
věřitel poslední instance	最后贷款人	<i>zuìhòu dàikuǎnrén</i>
vězňovo dilema	囚徒困境	<i>qiú tú kùn jìng</i>
vklady na požádání	活期存款	<i>huóqī cúnkuǎn</i>
vládní výdaje	政府购买	<i>zhèngfǔ gòumǎi</i>
vládou vytvořené monopoly	政府创造的垄断	<i>zhèngfǔ chuàngzàode lǒngduàn</i>

vlastnické právo	产权	<i>chǎn quán</i>
vnitřní hodnota aktiva	内在价值	<i>nèizài jiàzhí</i>
volba spotřebitele	消费者选择	<i>xiāofèizhě xuǎnzé</i>
volný obchod	自由贸易	<i>zìyóu mào yì</i>
Všeobecná dohoda o clech a obchodu	关税与贸易总协定	<i>guānshuì yǔ mào yì zǒngxiédìng</i>
výdaje	支出	<i>zhīchū</i>
vyhledávání práce	寻找工作	<i>xúnzhǎo gōngzuò</i>
výkyvy v ekonomice	经济波动	<i>jīngjì bōdòng</i>
vylučitelnost	排他性	<i>páitāxìng</i>
vyrovnaná obchodní bilance	贸易平衡	<i>mào yì píng héng</i>
vyrovnaný rozpočet	预算平衡	<i>yùsuàn píng héng</i>
vytěsňovací efekt	挤出效应	<i>jǐchū xiàoyìng</i>
vytěsňování	挤出	<i>jǐchū</i>
vývoz	出口	<i>chūkǒu</i>
vzácnost	稀缺性	<i>xīquēxìng</i>
vzájemný fond	共同基金	<i>gòngtóng jījīn</i>
workfare	劳动福利	<i>láodòng fúlì</i>
zahraniční investice	国外投资	<i>guówài tóuzī</i>
základní rok	基年	<i>jīnián</i>
zákon nabídky	供给定理	<i>gōngjǐ dìnglǐ</i>
zákon nabídky a poptávky	供求定理	<i>gōngqiú dìnglǐ</i>
zákon o jednotné ceně	一价定律	<i>yī jià dìnglǜ</i>
zákon poptávky	需求定理	<i>xūqiú dìnglǐ</i>
zaměstnavatel	雇主	<i>gùzhǔ</i>
záporná daň z příjmu	负所得税	<i>fù suǒdé shuì</i>
zhodnocení (apreciace) kursu	升值	<i>shēngzhí</i>
zisk	利润	<i>lìrùn</i>

zkreslení levé číslice	左位偏差	<i>zuǒwèi piānchā</i>
zlatý standard	金本位	<i>jīn běnwèi</i>
značkový produkt	品牌产品	<i>pǐnpái chǎnpǐn</i>
znehodnocení (depreciace) kurs	贬值	<i>biǎnzhí</i>
ztráta mrtvé váhy	无谓损失	<i>wúwèi sùnshī</i>
životní cyklus	生命周期	<i>shēngmìng zhōuqī</i>
životní náklady	生活费用	<i>shēnghuó fèiyòng</i>
životní úroveň	生活水平	<i>shēnghuó shuǐpíng</i>